

**RAPORT ANUAL AL ADMINISTRATORILOR
SOCIETATEA OPERATORUL PIETEI DE ENERGIE ELECTRICA SI DE GAZE NATURALE
„OPCOM” S.A.
SITUATII FINANCIARE ANUALE
- 2018-**

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

PRESEDINTE : MIHAI-DAN CHIRICA

MEMBRII : CATALIN COSMIN OLTEANU

PETRE IULIAN NICOLESCU

FELIX FLORIN BRANISTE

REMUS MUNTEANU

Acest Raport prezintă și se bazează pe date și informații de natură contabilă și/sau financiară, referitoare la activitățile operațională și financiară ale OPCOM aferente exercițiului financiar încheiat în 31.12.2018.

Informațiile respective au drept sursă situațiile financiare anuale ale OPCOM SA, auditate în condițiile legii, aferente exercițiului financiar încheiat în 31.12.2018.

CUPRINS

DATE DE IDENTIFICARE RAPORT ȘI EMITENT

DATE GENERALE DESPRE EMITENT

Cap. I ANALIZA ACTIVITĂȚII ÎN ANUL 2018

1. Cadrul legislativ
2. Rolul, misiunea, responsabilitățile și funcțiile principale ale OPCOM
 - 2.1. Rolul și misiunea OPCOM S.A.
 - 2.2. Responsabilități principale
 - 2.3. Funcții principale
3. Prezentare succintă a activității desfășurate în anul 2018
4. Activitatea de administrare a Pieței Centralizate a Contractelor Bilaterale de energie electrică
 - 4.1. Administrarea Pieței Centralizate a Contractelor Bilaterale de energie electrică – modalitatea de tranzacționare PCCB-LE
 - 4.2. Administrarea Pieței Centralizate a Contractelor Bilaterale de energie electrică – modalitatea de tranzacționare PCCB-NC
 - 4.3. Administrarea Pieței centralizate a contractelor bilaterale de energie electrică - Modalitatea de tranzacționare a contractelor de procesare a combustibilului PCCB-PC
5. Activitatea de administrare a Pieței Centralizate pentru Serviciul Universal
6. Administrarea Pieței de energie electrică pentru clienții finali mari
7. Activitatea de administrare a Pieței Centralizate cu Negociere Dublă Continuă a Contractelor Bilaterale de energie electrică
8. Activitatea de administrare a Pieței pentru Ziua Următoare
9. Activitatea de administrare a Pieței Intrazilnice de energie electrică
10. Activitatea de decontare pe piețele în care OPCOM este contraparte
11. Stabilirea obligațiilor de plată/drepturilor de încasare pentru tranzacțiile cu energie electrică realizate în Piața de Echilibrare/dezechilibrele Partilor Responsabile cu Echilibrarea
12. Activitatea de administrare a Pieței de Certificate Verzi
13. Activitatea de administrare a Pieței pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale
14. Activitatea de administrare a Pieței Centralizate de Gaze Naturale
15. Înregistrarea participanților la piețele de energie electrică și la piața de certificate verzi administrate de OPCOM S.A.
16. Activitatea de elaborare/modificare reglementări, inclusiv din perspectiva calității OPCOM de operator al pieței de energie electrică desemnat
 - 16.1. Piața Contractelor Bilaterale
 - 16.2. Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică
 - 16.3. Piața Centralizată pentru Serviciul Universal
 - 16.4. Piața pentru Ziua Următoare
 - 16.5. Activitatea de decontare
 - 16.6. Piața Certificatelor Verzi
 - 16.7. Implementarea Pieței pentru Ziua Următoare pentru gaze naturale (PZU-GN)
 - 16.8. Piața Centralizată de Gaze Naturale
 - 16.9. Modificări ale Codului rețelei pentru sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013 – piața de echilibrare
 - 16.10. Activitatea desfășurată pentru obținerea licenței pentru desfășurarea activității de administrare a pietelor centralizate de gaze naturale, conform Legii nr.167/2018
 - 16.11. Cadrul de reglementare european
 - 16.12. Elaborare analize, puncte de vedere și observații la documentele conexe activității
17. Activitatea de supraveghere a funcționării pietelor administrate
18. Activitatea de raportare către ACER (REMIT)

19. Directii de dezvoltare a OPCOM in vederea integrarii regionale si europene
 - 19.1. Activitati in cadrul Proiectului de cuplare a pietelor pentru ziua urmatoare din Romania, Ungaria, Slovacia si Republica Ceha (4M MC) - perioada operationala privind:
 - 19.2. Activitati in cadrul Proiectului Core FB MC
 - 19.3. Activitati in cadrul demersurilor de integrare a 4M MC si MRC (Multi-Regional Coupling)
 - 19.4. Activitati in cadrul Proiectului EU XBID Cooperation si proiectului local de implementare a solutiei XBID
 - 19.5. Activitati in procesul de participare a OPCOM la initiativa PCR
 - 19.6. Activitati in procesul de participare a OPCOM in calitate de OPEED desemnat de ANRE, la indeplinirea sarcinilor referitoare la cuplarea unica a pietelor pentru ziua urmatoare si a pietelor intrazilnice conform Regulamentului (UE) 2015/1222
20. Demersuri privind implementarea instrumentelor derivate având ca activ suport prețul energiei electrice
21. Promovarea imaginii Societatii
 - 21.1. Promovarea imaginii prin asociatiile nationale la care societatea este afiliata
 - 21.2. Promovarea imaginii prin organizarea si participarea la manifestările tehnico-științifice în țară și străinătate
22. Satisfactia clientilor
23. Monitorizarea/supravegherea marilor, produselor, preturilor si indicilor "OPCOM" S.A. inregistrati pe cale nationala la Oficiul de Stat pentru Inventii si Marci (OSIM) si la nivel comunitar la OHIM.
24. Promovarea imaginii prin activitățile de cooperare internationala pe relatia cu asociatiile la care societatea este afiliata
25. Informatica si telecomunicatii
26. Mentinerea si imbunatatirea sistemului de management al securitatii informatiei (SMSI)
27. Mentinerea si imbunatatirea sistemului de management al calitatii

Cap. II SITUAȚIA FINANCIAR-CONTABILĂ

1. Elemente de bilanț
2. Contul de profit și pierdere
3. Indicatori financiari ai activitatii
4. Politica OPCOM cu privire la dividende

Cap. III PLANUL DE INVESTITII, ACTIVELE IMOBILIZATE

1. Planul de investiții
2. Activele imobilizate

Cap. IV PERSONALUL SOCIETATII

1. Structura personalului
2. Raporturile cu partenerul social
3. Raporturile dintre angajator si angajati
4. Evaluarea personalului

Cap. V EVALUAREA ACTIVITATII PRIVIND MANAGEMENTUL RISCULUI

1. Riscuri financiare
2. Politicile si obiectivele societatii privind managementul riscului

Cap. VI ACTIONARI, ADMINISTRAREA, CONDUCEREA EXECUTIVA A SOCIETĂȚII SI EVALUAREA ACTIVITATII DESFASURATE

1. Adunarea generala a actionarilor
2. Consiliul de administratie
3. Conducerea executiva
4. Evaluarea activitatii societatii
5. Declaratia administratorilor

DATE DE IDENTIFICARE RAPORT ȘI EMITENT

Raportul anual al administratorilor, conform prevederilor Ordinului nr.1802/2014, pentru aprobarea reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările ulterioare, pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2018

Data raportului: aprilie 2019

Denumirea societății: **SOCIETATEA OPERATORUL PIETEI DE ENERGIE ELECTRICA SI DE GAZE NATURALE „OPCOM” S.A.**

Sediul social: București, Bulevardul Hristo-Botev, nr. 16-18, sector 3

Numărul de telefon/fax: 021 3071450 / 021 3071400/ +0213155059

Codul de înregistrare fiscală: RO 13278352

Număr de ordine în Registrul Comerțului: J40/7542/2000

Capitalul social al OPCOM este în valoare de 31.366.090 lei.

DATE GENERALE DESPRE EMITENT

Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale OPCOM S.A. a fost înființată în luna august 2000, în baza Hotărârii Guvernului României nr. 627/13.07.2000, fiind o societate pe acțiuni, filială cu personalitate juridică a CNTEE Transelectrica S.A. (Operatorul de transport și de sistem din România).

OPCOM SA este filiala cu personalitate juridică a CNTEE TRANSELECTRICA SA.

Capitalul social al „OPCOM” S.A. este de 31.366.090 lei, din care :

- Capital social subscris nevarsat este în valoare de 22.587.300 lei ;
- Capitalul social subscris varsat este în valoare de 8.778.790 lei.

Capitalul social este împărțit în 3.136.609 acțiuni nominative, având o valoare nominală de 10 lei fiecare, și este deținut după cum urmează:

- Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” S.A. deține 3.068.730 acțiuni, având o valoare nominală totală de 30.687.300 lei și reprezentând 97,84% din capitalul social.
- Statul Român, prin Ministerul Economiei, deține 67.879 acțiuni, având o valoare nominală totală de 678.790 lei, constând în aport în natură (reprezentând terenuri), reprezentând 2,16% din capitalul social.

Principalul domeniu de activitate, așa cum este prevăzut în statutul Societății, este cod CAEN 661 – Activități auxiliare intermediarilor financiare, cu excepția activităților de asigurări și fonduri de pensii, respectiv activitatea principală a societății este cod CAEN 661.1 – Administrarea piețelor financiare.

Cap. I ANALIZA ACTIVITĂȚII

1. Cadrul legislativ

OPCOM își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, ale Legii nr. 220/2008 republicată, pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, ale legislației secundare emise și aprobate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, a regulamentelor aprobate de ministerul de resort precum și în conformitate cu prevederile condițiilor licențelor acordate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, respectiv Licența pentru administrarea piețelor centralizate pentru energie electrică nr. 407/2001 și a Condițiilor licenței revizuite, Licența pentru administrarea piețelor centralizate în sectorul gazelor naturale nr. 2270/2018 și a Condițiilor licenței asociate. Totodată, activitatea și dezvoltarea OPCOM sunt realizate astfel încât să se asigure îndeplinirea de către societate a obiectivelor și responsabilităților care îi revin în conformitate cu programul de guvernare, strategia energetică națională, memorandumurile și deciziile guvernamentale, acordurile asumate de statul român față de instituțiile financiare internaționale. În același timp, în activitatea și dezvoltarea sa, OPCOM se conformează prevederilor legislației europene cu aplicabilitate corespunzătoare rolului și

responsabilităților sale (printre altele, Regulamentul (UE) nr. 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie).

Prin Decizia nr. 2515/14.12.2015 a Presedintelui ANRE OPCOM S.A. a fost desemnat în calitate de „operator al pieței de energie electrică desemnat” (OPEED) al pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice de energie electrică pentru zona de ofertare România, în sensul prevederilor Regulamentului 2015/1222, pe o perioadă de patru (4) ani începând cu data acestei decizii. Decizia precizează, totodată, că în calitate de „operator al pieței de energie electrică desemnat” societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „OPCOM” S.A. are drepturile și obligațiile și exercită atribuțiile prevăzute în Regulamentul 2015/1222, fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor pe care aceasta le detine în calitate de titular al Licenței nr. 407/2001 pentru administrarea piețelor centralizate de energie electrică, cu modificările ulterioare.

Conform Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie, precum și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie, OPCOM a fost autorizat de către ACER în calitate de Mecanism de Raportare Inregistrat (RRM) și exercită activități de raportare a ofertelor și tranzacțiilor stabilite pe piețele administrate de OPCOM.

Din perspectiva domeniului său de activitate și a responsabilităților ce îi revin, conform cadrului de reglementare aplicabil, de a propune amendamentele și dezvoltările necesare ale cadrului de reglementare aplicat în administrarea piețelor organizate pe platformele sale, pentru ca propunerile sale să fie permanent corelate cu practicile de succes europene și necesitățile mediului de afaceri, OPCOM este membru al Asociației internaționale a burselor de energie (APEx, Association of Power Exchanges), Asociației burselor europene de energie (EUROPEX, Association of European Energy Exchanges), al altor comitete și asociații naționale.

Funcționarea Pieței de energie electrică respectă legislația primară în vigoare, din care menționăm următoarele prevederi:

- prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și anume:
 - „art. 10 (2) lit.f) administrarea piețelor centralizate – se acordă o singură licență pentru operatorul pieței de energie electrică și una pentru operatorul pieței de echilibrare”;
 - „art. 23 (1) Tranzacțiile cu energie electrică se desfășoară pe Piața concurențială, în mod transparent, public, centralizat și nediscriminatoriu.”
- prevederile OUG nr. 24/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, Art. I, pct. 17 privind modificarea art. 10 alin. (2) din Lege după cum urmează:
 - *“(2) Cadrul de tranzacționare a certificatelor verzi pe piața certificatelor verzi este asigurat de OPCOM, ca operator al pieței de energie electrică, conform reglementărilor emise de ANRE.”*
 - *“Tranzacționarea certificatelor verzi este permisă numai producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie și operatorilor economici prevăzuți la art. 8 alin. (1), în mod transparent, centralizat și nediscriminatoriu pe piețele centralizate administrate de operatorul comercial al pieței de energie electrică.”*

Pentru a garanta către terți și autoritățile implicate calitatea serviciilor furnizate în baza licențelor deținute, OPCOM aplică un Sistem de management al calității certificat de Lloyd's Register Quality Assurance, conform ISO 9001:2008 – SR EN ISO 9001:2008. Totodată, pentru a garanta securitatea, confidențialitatea și disponibilitatea informațiilor părților interesate, OPCOM aplică un Sistem de Management al Securității Informației certificat de Lloyd's Register LRQA, conform ISO/IEC 27001:2013 – SR ISO/IEC 27001:2013.

2. Rolul, misiunea, responsabilitățile și funcțiile principale ale OPCOM

2.1. Rolul și misiunea OPCOM S.A.

În conformitate cu prevederile legislației naționale primare și secundare în vigoare respectiv conform responsabilităților stabilite de ministerul de resort, prin ordine și regulamente, precum și în conformitate cu prevederi ale legislației europene cu aplicabilitate directă, Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale "OPCOM" S.A. îndeplinește rolul de organizator și administrator al piețelor centralizate de energie electrică (cu excepția pieței de echilibrare), gaze naturale și certificate de mediu (certificate verzi) și rolul de operator de decontare cu asumarea rolului de contraparte pentru piețele spot administrate, precum și rolurile de Operator al pieței de energie electrică desemnat (OPEED; NEMO, Nominated Electricity Market Operator) conform Regulamentului (UE) 2015/1222 respectiv de Mecanism de raportare înregistrat (RRM, Registered Reporting Mechanism) conform Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 (REMIT) incluzând Regulamentul nr. 1348/2014 și reglementările aplicabile emise de ACER.

OPCOM a fost înființat în baza Hotărârii Guvernului României nr. 627/13.07.2000 și funcționează cu misiunea susținerii procesului de liberalizare a pieței de energie, fiind principalul instrument pentru implementarea și consolidarea unei piețe concurențiale de energie prin asigurarea unui cadru organizat, viabil și eficient pentru desfășurarea tranzacțiilor comerciale în cadrul piețelor centralizate organizate, în condiții de consecvență, corectitudine, obiectivitate, independență, echidistanță, transparență și nediscriminare.

Caracterul de serviciu public al activităților desfășurate de OPCOM pune în evidență funcția socială a misiunii îndeplinite, prin determinarea, în cadrul piețelor administrate, a prețului de referință pe termen scurt și a semnalelor de preț pe termen mediu și lung, în beneficiul tuturor consumatorilor de energie și al investitorilor pentru care prețul energiei și al instrumentelor asociate (certificate verzi) reprezintă informația necesară pentru luarea deciziilor, în condiții de deplină transparență, echidistanță și nediscriminare.

Rezultatele obținute, expertiza complexă acumulată și performanța dovedită în întreaga sa perioadă de funcționare în aplicarea celor mai bune practici europene îndreptătesc a se concluziona că OPCOM reprezintă o componentă fundamentală necesară a pieței de energie din România.

Se poate aprecia că OPCOM reprezintă pe deplin un proiect de succes al României, proiect la care o contribuție importantă a fost adusă de susținerea de către finanțatorii programelor de dezvoltare derulate în anii anteriori, Comisia Europeană și Banca Mondială, de către consultanții și furnizorii de tehnologie informatică, partenerii anteriori și actuali ai OPCOM, prin proiecte cu impact major asupra dezvoltării pregătirii profesionale a resursei umane, corporative, precum și tehnologice. Continuă sporirea încrederii și credibilității, durabile, de care beneficiază OPCOM vin în susținerea acestei aprecieri.

OPCOM are un profil de activitate și un domeniu de responsabilitate specifice în cadrul pieței de energie, în îndelungata sa activitate, având un parcurs de funcționare sigură, continuă și corectă, precum și o dezvoltare dinamică, durabilă și echilibrată. Pentru OPCOM o preocupare permanentă este dedicată diversificării portofoliului de produse și susținerii integrării pieței române de energie în piața unică europeană, aplicând cele mai bune practici europene și punând la dispoziția participanților servicii de înaltă calitate, produse variate, în condiții de deplină conformitate cu prevederile legislației primare și secundare naționale, precum și ale legislației europene, în condiții de deplină echidistanță și transparență.

În planul activității zilnice, OPCOM administrează cu profesionalism tranzacții ale participanților la piețele de energie electrică, gaze naturale și certificate verzi. Pentru a avea o imagine în ceea ce privește piețele de energie electrică administrate de OPCOM sunt prezentate, în cadrul capitolului 2.4 o suită de elemente relevante, dintre care menționăm cantitățile contractate pentru livrare în anul 2018 care au totalizat o cantitate de energie electrică de 98 TWh, rezultat care reprezintă expresia tranzacționării centralizate și transparente a energiei electrice pe piața din România, susținând performanța funcționării acestora.

Totodată, în contextul demersurilor române dedicate integrării pieței de energie electrică naționale în piața internă unică europeană, în contextul punerii în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacității și managementul congestiilor referitor la crearea și operarea cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare de energie electrică (SDAC, Single

Day-Ahead Coupling) și a cuplării unice a piețelor intrazilnice de energie electrică (SIDC, Single Intra-Day Coupling), regulament european care, conform prevederii sale finale, este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre, incluzând metodologiile propuse de toți OPEED și aprobate conform Regulamentului, între care este menționat Planul OCP (MCO Plan) aprobat prin Decizia nr. 908/22.06.2017 a Președintelui ANRE, prin cuplarea cu piețele dezvoltate ale țărilor vecine și membre ale Uniunii Europene și integrarea în cadrul mecanismelor pieței unice europene, OPCOM are misiunea de a realiza, în coordonare cu celelalte entități implicate (Ministerul Economiei, Ministerul Energiei, ANRE, Transelectrica) și în conformitate cu deciziile și cadrul legislativ aferente, analizele și acțiunile de dezvoltare specifice bursei de energie electrică în contextul implementării mecanismelor de integrare europeană a pieței. Se precizează faptul că obligațiile (sarcini, termene) aferente implementării și operării cuplărilor unice ale piețelor pentru ziua următoare și intrazilnice de energie electrică sunt stabilite prin acest Regulament european, natura acestora făcând necesară canalizarea cu eficiență a tuturor eforturilor și resurselor (umane, financiare, corporative, tehnice) necesare spre realizarea la timpul prevăzut de Regulamentul (UE) 2015/1222 a tuturor elementelor necesare, plecând de la cadrul contractual și incluzând toate aspectele și elementele de natură legală și de guvernanță, tehnică, tehnologică și operațională implicate.

OPCOM trebuie să aibă asigurate condițiile și resursele necesare punerii în aplicare a unui proces complex de dezvoltare care să asigure conformitatea, corespunzător rolului și responsabilităților sale, față de cerințele legislației și obiectivelor Uniunii Europene în ceea ce privește componenta Uniunii Energiei referitoare la implementarea și funcționarea pieței unice europene a energiei. În acest context, se precizează faptul că programul de dezvoltare al OPCOM trebuie să susțină, în limitele rolului și competenței decizionale conferite de legislația incidentă, integrarea pieței române în mecanismele pieței unice europene de energie electrică și totodată, pe parcursul definirii acesteia la nivelul Uniunii Europene, a gazelor naturale, corespunzător modelului țință european.

În ceea ce privește integrarea în mecanismele pieței unice europene a energiei electrice, OPCOM, împreună cu celelalte entități naționale implicate, trebuie să asigure implementarea cadrului, mecanismelor și tehnologiilor reprezentând elemente ale soluțiilor europene de cuplare unică a piețelor pentru orizonturile ziua următoare și intrazilnic transfrontalier.

OPCOM este implicat direct în ansamblul eforturilor europene dedicate creării pieței unice de energie electrică, fiind deplin angajat într-o suită de cooperări în plan european și regional corespunzătoare profilului său, fiind puternic ancorat în eforturile europene dedicate acestui obiectiv:

- Începând din data de 19.11.2014 piața pentru ziua următoare de energie electrică din România, administrată de OPCOM, funcționează în regim cuplat ("4M MC") cu piețele din Republica Cehă, Slovacia și Ungaria, pe baza soluției de cuplare PCR (Cuplarea prin preț a Regiunilor, PCR - Price Coupling of Regions), soluție europeană de cuplare a piețelor utilizată totodată la nivelul întregii regiuni MRC (Multi-Regional Coupling, Cuplarea Multi-Regională a Piețelor, cuplarea prin preț a mai multor regiuni: CWE, SWE, IBWT, Nordic, GB etc.) și care, odată cu aprobarea Planului OCP de către autoritățile naționale de reglementare europene, a devenit soluția aplicată pentru crearea și operarea SDAC. Se face precizarea că OPCOM este membru deplin al proiectului dedicat dezvoltării soluției de cuplare a piețelor pentru ziua următoare - Cuplarea prin Preț a Regiunilor (PCR - Price Coupling of Regions), alături de EPEX SPOT - Franța, GME - Italia, OMIE - Spania, Nord Pool Spot - Zona scandinavă, OTE - Republica Cehă, TGE - Polonia și HEnEx - Grecia, fiind coproprietar al activelor PCR, respectiv algoritmului Euphemia și modulului PCR Matcher Broker, utilizate pentru determinarea volumelor tranzactionate și preturilor la energie electrică în mecanismele operaționale cuplate și în perspectiva SDAC așa cum este prevăzut în Regulamentul (UE) 2015/1222. OPCOM este deplin angajat în procesul de implementare a SDAC și SIDC, implicând cadrul contractual aferent, activități de dezvoltare, implementare și operaționale, asigurarea îndeplinirii sarcinilor care îi revin în conformitate cu Regulamentul menționat, considerând calitate sa de OPEED.

Tot în ceea ce privește implicarea activă în cadrul proiectelor regionale și europene dedicate creării pieței unice europene de energie electrică, menționăm faptul că OPCOM este membru al Proiectului de cuplare pe bază de fluxuri al regiunii Core (anterior NWE-CEE). Prin

extinderea regiunii CEE, conform Deciziei nr. 06/17.11.2016 a ACER (Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei) prin care au fost reunite regiunile CEE și CWE în cadrul regiunii de calcul al capacităților Core CCR, OPCOM participă într-un cadru extins al acestei cooperări, fiind parte cu drepturi depline a proiectului de cuplare a pieței pe bază de fluxuri în regiunea de calcul coordonat al capacității, proiect denumit Core FB MC.

În același timp, se precizează faptul că OPCOM este implicat, împreună cu alte 14 părți ale proiectului, OTS și OPEED operaționale în zonele de ofertare implicate, în procesul de dezvoltare și implementare a proiectului interimar de cuplare pe bază de NTC a piețelor din Germania, Austria, Polonia și statele cuprinse în actuala cuplare 4M MC (Proiectul DE-AT-PL-4M MC, Interim Coupling), urmare solicitării adresate de autoritățile naționale de reglementare din statele implicate în vederea inițierii unui proiect pentru acest obiectiv, continuând astfel demersurile de dezvoltare a integrării piețelor de energie electrică pentru ziua următoare.

- Totodată, OPCOM desfășoară activități de implicare în dezvoltarea și implementarea soluției XBID care reprezintă, odată cu aprobarea Planului OCP de către autoritățile naționale de reglementare europene, soluția aplicată pentru SIDC, în contextul participării la crearea și operarea SIDC, conform Regulamentului (UE) 2015/1222. De asemenea, având în vedere că participarea în cadrul unui proiect local de implementare constituie precondiție pentru conectarea la soluția / sistemul european XBID, OPCOM este implicat, în calitate de Operator al pieței de energie electrică desemnat pentru Piața Intrazilnică, într-un proiect local de implementare a soluției de cuplare pe orizontul intrazilnic, proiect din care fac parte bursele și operatorii de transport și de sistem din Austria, Germania, Croația, Slovenia, Republica Cehă, Ungaria, România, Bulgaria și Polonia, proiect care își propune să se lanseze la finalul anului 2019, urmare lansării operaționale a Proiectului XBID în luna iunie 2018, precum și evoluțiilor pozitive stabilite la nivel operațional în cele nouă luni de funcționare, fără înregistrarea unor incidente majore, avându-se în același timp în vedere dezvoltările în derulare ale acestui proiect, respectiv calendarul de implementare a cerințelor prevăzute de Regulamentul (UE) 2015/1222, cererilor de schimbare, necesitatea menținerii nivelului de performanță și funcționare în condiții de calitate a sistemului de cuplare european pe orizontul intrazilnic transfrontalier.
- În calitate de Operator al pieței de energie electrică desemnat (NEMO - Nominated Electricity Market Operator) al pieței pentru ziua următoare și al pieței intrazilnice de energie electrică pentru zona de ofertare România, în sensul prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1222 cu aplicabilitate pentru cuplarea piețelor pe aceste orizonturi, OPCOM participă la punerea în aplicare a prevederilor acestui Regulament. Se precizează faptul că, în această calitate, OPCOM participă la cooperarea tuturor NEMO-urilor europene, în sarcinile comune ce revin operatorilor desemnați să participe în mecanismele de cuplare pe orizonturile piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică în procesul de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1222, inclusiv în contextul cooperării multi-partite europene dedicate pregătirii și implementării cuplării unice europene pe cele două orizonturi menționate.
- În contextul raportării prevăzută de Regulament, OPCOM a fost calificat de către ACER ca Mecanism de Raportare Înregistrat, în vederea raportării ofertelor și tranzacțiilor stabilite de participanții la piața angro de energie din România. De asemenea, OPCOM este implicat, din perspectiva Regulamentului (UE) 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie europeană, în grupurile de lucru organizate de ACER (Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei), pentru implementarea acestui Regulament (Forumul de supraveghere a pieței și Grupurile create ad-hoc pentru definirea normelor/orientărilor de aplicare).

Demersurile de integrare pe direcție pan-europeană, în condiții de integritate și transparență a pieței angro de energie, trebuie să continue, prin participarea și integrarea în activitățile, proiectele și cooperările multilaterale dezvoltate cu acest scop. Trebuie considerat, în acest context, faptul că integrarea regională reprezintă o etapă de parcurs în direcția deplinei integrări pan-europene a piețelor, OPCOM continuând demersurile de integrare a piețelor, împreună și prin directă coordonare cu celelalte entități române implicate.

Performanța și participarea atât în plan național cât și în context operațional specific cuplării piețelor, prezența sa regională și europeană în cadrul preocupărilor și proiectelor având ca obiectiv final aducerea la nivel funcțional a pieței unice pan-europene, corectitudinea, stabilitatea și performanța evoluției sale, ne îndreptățesc să afirmăm că OPCOM a fost, este și va continua să reprezinte o componentă fundamentală în plan strategic pentru sectorul energetic din România, un vector de stabilitate și bunăstare socială.

16.11. Responsabilități principale

Din perspectiva piețelor de energie electrică și de gaze naturale și a piețelor certificatelor de mediu, responsabilitățile principale îndeplinite de OPCOM în anul 2018 sunt următoarele:

- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței pentru Ziua Următoare pentru energie electrică, respectiv de operator al pieței de energie electrică desemnat de ANRE pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare.
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Intrazilnice pentru energie electrică, respectiv de operator al pieței de energie electrică desemnat de ANRE pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor intrazilnice.
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate pentru Contracte Bilaterale pentru energie electrică – prin modalitățile: Licitatie Extinsă; Negociere Continuă; prin Contracte de Procesare.
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică (PC-OTC).
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate pentru Serviciul Universal.
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței de energie electrică pentru Clienții Finali Mari.
- Exercitarea funcției de organizator al Pieței de Certificate Verzi, de administrator al Pieței Centralizate de Certificate Verzi și al Pieței Centralizate pentru Contracte Bilaterale pentru Certificate Verzi, precum și a Registrului de Certificate Verzi.
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate pentru Gaze Naturale.
- Exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale.
- Exercitarea funcției de Operator de Decontare, prin efectuarea operațiunilor de decontare pentru Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică și de gaze naturale și Piața Intrazilnică de energie electrică, respectiv stabilirea obligațiilor de plată / drepturilor de încasare pentru OTS și participanții la Piața de Echilibrare pentru tranzacțiile realizate, precum și stabilirea dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea.
- Activitatea de supraveghere a funcționării piețelor administrate.
- Colectarea și publicarea datelor statistice despre piață, conform prevederilor Legii energiei electrice și gazelor naturale.
- Mecanism de Raportare Înregistrat (RRM).
- Participant activ în cadrul pieței europene a cărei țintă este crearea pieței unice europene.

2.3. Funcții principale

În conformitate cu responsabilitățile ce îi revin, principalele funcții îndeplinite de către OPCOM în cadrul sectorului energetic sunt următoarele:

- Operator al Pieței Intrazilnice de energie electrică (PI) – tranzacționare continuă, 24 de ore în fiecare zi calendaristică, 24/7/365. Această piață permite tranzacționarea centralizată și în mod anonim a energiei electrice până cu două ore înainte de intervalul orar al livrării. Începând cu data de 25.07.2011 a fost lansat în funcționare comercială, ca primă etapă a planului de dezvoltare și implementare a Pieței Intrazilnice, un mecanism de tranzacționare bazat pe licitație deschisă desfășurată în ziua anterioară zilei de livrare. Ca urmare a avizării de către ANRE, în data de 10.01.2014, a documentelor aferente funcționării Pieței Intrazilnice de energie electrică actualizate pentru implementarea mecanismului de tranzacționare prin corelare continuă, acest mecanism a fost lansat comercial în data de 15.01.2014 (primă zi de livrare 16.01.2014).
- Operator al pieței de energie electrică desemnat de ANRE pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor intrazilnice.
- Operator al Pieței pentru Ziua Următoare de energie electrică (PZU) – tranzacționare prin licitație închisă, în fiecare zi calendaristică. Această piață permite tranzacționarea centralizată și în mod anonim a energiei electrice pentru fiecare interval orar de livrare al zilei următoare. Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică a fost lansată comercial în data de 30.06.2005. Începând din data de 19.11.2014, Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică din România, administrată de OPCOM, funcționează în regim cuplat cu piețele similare din Republica Cehă, Slovacia și Ungaria, cu aplicarea, în cadrul mecanismului de cuplare, a soluției Cuplării prin Preț a Regiunilor (Price Coupling of Regions, PCR) și cu utilizarea, pentru calculul capacităților de interconexiune, a metodei bazate pe capacitatea disponibilă de interconexiune (ATC).
- Operator al pieței de energie electrică desemnat de ANRE pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare.
- Operator de Decontare pentru Piața Intrazilnică și Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică cu asumarea rolului de contraparte. Începând cu data de 30.06.2008, OPCOM a implementat rolul de contraparte pentru toate tranzacțiile încheiate în Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică și același mecanism a fost implementat în tranzacțiile realizate pe Piața Intrazilnică de energie electrică de la lansarea acesteia (25.07.2011).
- Operator al Pieței Centralizate a Contractelor Bilaterale de energie electrică. În cadrul acestei piețe sunt incluse, începând din data de 01.01.2015, modalitățile de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă (PCCB-LE), negociere continuă (PCCB-NC) și prin contracte de procesare (PCCB-PC). Tranzacționarea în cadrul acestei piețe se realizează pe baza contractului cadru aplicabil în cazul PCCB-LE și PCCB-PC și pe baza contractului standard aplicabil în cazul PCCB-NC.
- Operator al Pieței Centralizate cu Negociere Dublă Continuă (PC-OTC). Această piață a devenit funcțională în luna martie 2014 și permite tranzacționarea forward, centralizată și în mod anonim, a energiei electrice pentru termene standard de livrare de o zi, un week-end, o săptămână, o lună, un trimestru, un semestru și un an. Tranzacțiile se încheie numai cu contrapărțile eligibile stabilite de fiecare participant, în baza contractelor cadru EFET semnate între participanții la piață. PC-OTC a fost lansată comercial în data de 03.03.2014.
- Operator al Pieței Centralizate pentru Serviciul universal (PCSU). Această piață centralizată a fost lansată în data de 04.02.2015, prin intermediul său titularii de licență desemnați de

ANRE pentru prestarea serviciilor de Furnizor de ultimă instanță încheind contracte pentru achiziția energiei electrice destinate acoperirii consumului de energie electrică facturat la tarif CPC al clienților finali deserviți în regim de serviciu universal. Sesiunile de licitație sunt organizate pe baza principiilor licitațiilor simultane cu preț descrescător, în runde iterative, prețul anunțat pentru o rundă fiind mai mic decât prețul din runda anterioară, pentru fiecare produs de tranzacționare în parte. Atât produsele supuse tranzacționării, prețurile de pornire, cantitățile de energie electrică supuse tranzacționării, volumul minim de ofertare și formulele de stabilire a prețului pentru fiecare rundă, cât și contractul cadru aplicabil sunt stabilite de către ANRE.

- Operator al Pieței de Energie Electrică pentru Clienți Finali Mari. Înscrierea participanților la această piață a devenit posibilă în luna martie 2014, odată cu avizarea de către ANRE a Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică și publicarea de către OPCOM a Convenției de participare la Piața de energie electrică pentru clienți finali mari. Această piață permite tranzacționarea forward, centralizată și în mod anonim, a energiei electrice pentru termene de livrare nestandardizate între unu și cinci ani printr-un mecanism de licitație în cadrul căruia se definesc atât condițiile de contractare cât și prețul și cantitățile tranzacționate. Tranzacțiile se încheie cu oricare dintre participanții înscriși la această piață în care clienții finali mari pot fi doar cumpărători iar titularii de licență de furnizare pot fi doar vânzători. Piața Centralizată pentru Clienți Finali Mari a fost lansată comercial în data de 19.03.2014.
- Operator al Pieței Centralizate de Gaze Naturale (PCGN). Această piață permite tranzacționarea forward, centralizată și în mod anonim, a gazelor naturale pentru perioade de livrare stabilite de către inițiatorii sesiunilor de licitație, prin modalitatea de tranzacționare PCGN-LP, sau pentru perioade standard de livrare de o zi, o săptămână, o lună, un trimestru, un semestru calendaristic, un semestru gazier, un an calendaristic și un an gazier, prin modalitățile de tranzacționare PCGN-LN și respectiv PCGN-OTC. Tranzacțiile se încheie cu oricare dintre participanții înscriși la această piață, pe baza contractelor propuse de către inițiatorii sesiunilor de licitație, în cazul PCGN-LP, pe baza contractelor standard, în cazul PCGN-LN și pe baza contractelor agreeate între părțile eligibile, în cazul PCGN-OTC.
- Operator al Pieței pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale. Tranzacțiile se încheie la sfârșitul perioadei zilnice de ofertare, la prețul de închidere al pieței, unic pentru toate tranzacțiile de vânzare și de cumpărare realizate în cursul unei zile. OPCOM își asumă rolul de contraparte și asigură notificarea tranzacțiilor la SNTGN Transgaz SA.
- Operator de Decontare pentru Piața pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale cu asumarea rolului de contraparte. OPCOM a implementat rolul de contraparte pentru toate tranzacțiile încheiate în Piața pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale.
- Operator al Pieței de Certificate Verzi. OPCOM este administrator pentru noile piețe centralizate anonime de certificate verzi, respectiv piața centralizată anonimă spot (PCSCV) și piața centralizată anonimă la termen (PCTCV), lansate comercial în data de 01.09.2017, pe baza unor noi mecanisme de tranzacționare și prin continuarea activității sale de administrator al piețelor centralizate de certificate verzi demarată în 16.11.2005 (pentru piața spot) și respectiv în 16.01.2014 (pentru piața la termen).
- Administrator al Registrului Certificatelor Verzi.
- Operator de Decontare pentru Piața de Echilibrare. În această calitate OPCOM stabilește obligațiile de plată / drepturile de încasare pentru tranzacțiile realizate de participanții la Piața de Echilibrare și de OTS, a valorilor dezechilibrelor de la notificare ale unităților dispecerizabile, a penalităților pentru energia electrică nelivrată la comanda de dispecer,

a prețurilor de deficit și de excedent, a dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea, a valorii veniturilor/costurilor suplimentare din echilibrarea sistemului, precum și a redistribuirii către Părțile Responsabile cu Echilibrarea.

- Responsabil pentru supravegherea funcționării piețelor administrate;
- Responsabil pentru raportarea către ACER a detaliilor privind produsele energetice angro executate pe piața organizată OPCOM, incluzând ordinele corelate și necorelate.

Prin Decizia nr. 2515/14.12.2015 a Președintelui ANRE, OPCOM a fost desemnat în calitate de „operator al pieței de energie electrică desemnat” (OPEED) al pieței pentru ziua următoare și al pieței intrazilnice de energie electrică pentru zona de ofertare România, în sensul prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1222 al Comisiei de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, pe o perioadă de patru (4) ani începând cu data acestei decizii.

În același timp, în contextul punerii în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT), incluzând Regulamentul de punere în aplicare a prevederilor REMIT (Regulamentul nr. 1348/2014) și reglementările aplicabile emise de ACER, OPCOM este Operator al piețelor organizate aprobat de ACER ca Mecanism de raportare înregistrat (RRM), în vederea efectuării de raportări la ACER cuprinzând date referitoare la ofertele și tranzacțiile stabilite pe piețele organizate administrate.

3. Prezentare succintă a activității desfășurate în anul 2018

O parte semnificativă a activității desfășurate în cursul anului 2018 a fost dedicată îmbunătățirii mecanismelor de tranzacționare, decontare pe piețele administrate, supraveghere și raportare, precum și exercitării de către OPCOM a rolului de „operator al pieței de energie electrică desemnat” (OPEED) al pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice de energie electrică pentru zona de ofertare România, în sensul prevederilor Regulamentului 2015/1222, începând cu data Deciziei nr. 2515/14.12.2015 a Președintelui ANRE, prin participarea la cooperările și proiectele europene aflate în desfășurare la nivel regional/european în anul 2018.

Rezultatele concrete sunt sintetizate prin performanța piețelor reflectată de:

- creșterea numărului de participanți la toate piețele administrate, în condiții de lichiditate sporită,
- asigurarea pretului de închidere al pieței pentru ziua următoare pentru fiecare interval orar al anului 2018 ca fiind pretul de referință al pieței de energie electrică prin caracteristicile de determinare a pretului de închidere a pieței coroborat cu lichiditatea ridicată a cantităților tranzacționate și a numărului de participanți,
- asigurarea condițiilor necesare funcționării cuplate a Pieței pentru Ziua Următoare din România cu piețele spot din Cehia, Slovacia și Ungaria, precum și a participării în toate activitățile desfășurate de OPCOM în calitate de OPEED conform Regulamentului 2015/1222,
- asigurarea condițiilor pentru tranzacționarea energiei electrice 24 ore/7 zile pe săptămână, prin mecanismul de corelare continuă, pe Piața Intrazilnică, care permite tranzacționarea după închiderea PZU, precum și a participării în toate activitățile desfășurate de OPCOM în calitate de OPEED conform Regulamentului 2015/1222,
- stabilirea obligațiilor de plată/drepturilor de încasare pentru tranzacțiile realizate pe piețele centralizate în care OPCOM SA este contraparte (PZU și PI de energie electrică și PZU de gaze naturale), pentru Piața de Echilibrare și pentru dezechilibrele PRE-urilor, în conformitate cu prevederile legislației primare și secundare în vigoare și cu datele transmise de către operatorii responsabili.
- implementarea soluțiilor tehnice pentru îndeplinirea de către OPCOM a responsabilităților de raportare a datelor în calitate de RRM, în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) Nr. 1348/2014 privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT);
- raportarea conform REMIT, în mod complet, exact și la timp a detaliilor privind contractele standard, nestandardizate, contractele de transport și datele fundamentale privind energia electrică și gazele naturale;

- implementarea prevederilor Ordinului ANRE nr.31/31.01.2018 privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea;
- Elaborarea documentelor aferente pentru implementarea noului cadru de tranzacționare a certificatelor verzi, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 157/27.07.2018, nr. 164/29.08.2018 și nr. 178/24.10.2018;
- gestionarea activității aferente implementării noului mecanism de tranzacționare centralizată anonimă spot a certificatelor verzi, în vigoare începând din luna decembrie 2018, cu alocarea CV proporțional cu ofertele de vânzare/cumpărare de CV existente în sistemul de tranzacționare la închiderea etapei de transmitere a ofertelor dintr-o sesiune de tranzacționare și raportării către participanții la piață și către ANRE a rezultatelor sesiunilor de tranzacționare;
- Obținerea Licenței nr. 2270/2018 de administrare a pieței centralizate de gaze naționale acordată prin Decizia prezidentului ANRE nr. 1966/14.12.2018;
- Certificarea Sistemului de Management al Securității Informației în conformitate cu prevederile standardului ISO 27001:2013.

4. Activitatea de administrare a Pieței centralizate a contractelor bilaterale de energie electrică

Piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică a funcționat în baza Ordinului ANRE nr. 78/2014 prin care a fost aprobat Regulamentul privind modalitățile de încheiere a contractelor bilaterale de energie electrică prin licitație extinsă și negociere continuă și prin contracte de procesare. Ordinul ANRE nr. 78/2014 a intrat în vigoare și a produs efecte începând cu 01.01.2015.

4.1. Administrarea Pieței centralizate a contractelor bilaterale de energie electrică - Modalitatea de tranzacționare PCCB-LE

Principalele caracteristici ale mecanismului de piață prin care are loc încheierea tranzacțiilor pe PCCB-LE sunt următoarele:

- ✓ Piața este deschisă participării titularilor de licență care se înscriu și respectă Convenția de participare la Piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică - modalitatea de tranzacționare a contractelor prin licitație extinsă, aviz ANRE nr. 63/19.12.2014.
- ✓ Identitatea și intenția de ofertare a participanților la piață este cunoscută de către întreg mediul de afaceri.
- ✓ Produsele tranzacționate sunt definite de către participanții inițiatori care stabilesc condițiile ofertelor și contractelor asociate acestora. Perioada de livrare a produselor tranzacționate este de minim o lună și este nelimitată ca durată maximă. Este obligatorie, utilizarea contractului - cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe PCCB-LE.
- ✓ Sesiunile de licitație sunt organizate în fiecare zi lucrătoare, între orele limită de începere, de luni până joi, 09:00 și 17:00 și vineri, 09:00 și 14:00. Programul de primire oferte inițiator/coințițiator/ modificare de preț este de luni până joi, între orele 08:00 - 15:00 și vineri, între orele 08:00 - 12:00, iar ofertele de răspuns se transmit în termenul precizat în tabelul de anunțuri.
- ✓ Ofertele sunt standardizate din punct de vedere al profilului livrărilor. Ofertele pot propune condiții flexibile care se referă doar la termenele de plată și modalitățile de plată, garanțiile și penalitățile de natură financiară.
- ✓ Prețul de deschidere:
 - Preț minim (PminLE) - în cazul licitațiilor organizate pentru oferte de vânzare publicate;
 - Preț maxim (PmaxLE) - în cazul licitațiilor organizate pentru oferte de cumpărare publicate.
- ✓ Sesiunile de licitație sunt anunțate în mod transparent pe site-ul OPCOM SA și toate informațiile și documentele specifice sunt supuse consultării publice pentru cel puțin cinci zile lucrătoare înainte de data sesiunii de licitație.

- ✓ Față de orice ofertă inițitoare publicată pot fi formulate intenții de ofertare cointitoare sau de răspuns. Ofertele pot fi retrase cu asumarea prevederilor Procedurii PCCB-LE referitoare la plata sumei penalizatoare.
- ✓ Participarea la sesiunile de licitație presupune asumarea fermă a condițiilor de vânzare/cumpărare a energiei electrice propuse prin documentele publicate în vederea organizării sesiunii de licitație. În acest sens contractele semnate în urma atribuirii unei oferte trebuie să respecte întocmai forma și conținutul contractului cadru și anexelor publicate și prețul stabilit prin sesiunea de licitație. După închiderea sesiunii de licitație, lista ofertanților este publică.
- ✓ Rezultatele sesiunilor de licitație sunt publicate în integralitate și privesc lista participanților care au participat la licitație cu oferte de răspuns inclusiv ofertele acestora, cantitatea tranzacționată, perioada de livrare și prețul de închidere.
- ✓ Până la intrarea în livrare a contractului încheiat, cantitățile de energie electrică contractate urmare tranzacțiilor încheiate prin această modalitate de tranzacționare pot fi propuse spre tranzacționare într-o sesiune de licitație ulterioară.

În cursul anului 2018, din punct de vedere al participării pe PCCB-LE, s-au înregistrat următoarele rezultate:

- ✓ 92 participanți activi din cei 284 înregistrați, cu 40,26% mai puțin față de numărul participanților activi în anul 2017, respectiv 154;
- ✓ 3,92 reprezintă numărul mediu de participanți respondenți pe sesiune, cu 53,13% mai mult decât numărul mediu al participanților respondenți în anul 2017, respectiv 2,56.

Din punctul de vedere al ofertelor inițitoare/cointitoare situația în anul 2018, comparativ cu anul 2017 se prezintă astfel:

- au fost publicate 2.492 oferte, cu 500 oferte mai puține (scădere cu 16,71 %) față de anul 2017 ;
- au fost organizate 2.100 sesiuni de licitație, cu 695 sesiuni de licitație mai puține (scădere cu 24,87 %) față de anul precedent;
- au fost atribuite și finalizate prin semnarea contractelor aferente 552 sesiuni de licitație cu 336 mai puține (scădere cu 39,87 %) față de anul 2017;
- au fost atribuite 596 contracte, cu 461 mai puține (scădere cu 43,61%) față de anul 2017;
- au fost anulate sesiunile de licitație pentru 1.923 oferte, cu 118 oferte mai multe (creștere cu 5,78%) față de anul anterior;

În continuare sunt prezentate date agregate privind rezultatele înregistrate pentru anul 2018 comparativ cu anul 2017:

- ✓ Ofertele inițitoare/cointitoare publicate au totalizat 106.770,71 GWh, cu 41,65 % mai puțin față de ofertele publicate în anul 2017, care au totalizat 182.977 GWh;
- ✓ Contractele atribuite au însumat cantitatea de 21.790,76 GWh cu 49,86 % mai puțin față de cantitatea tranzacționată în anul precedent care a totalizat 43.462,3 GWh;
- ✓ Cantitatea de energie electrică de 21.563,72 GWh tranzacționată și contractată în anul 2018 este destinată livrărilor, după cum urmează:
 - 3.472,755 GWh pentru livrare în anul 2018,
 - 13.970,411 GWh pentru livrare în anul 2019,
 - 4.120,549 GWh pentru livrare în anul 2020,

Cantitatea de 227,04 GWh a fost tranzacționată dar nu a fost contractată.

- ✓ Cantitatea tranzacționată în anul 2018 a reprezentat 38,29% din consumul intern comparativ cu cota de 76,99% aferentă cantităților contractate în anul 2017;
- ✓ Volumul maxim lunar tranzacționat în anul 2018, a fost de 4.147,103 GWh și s-a înregistrat în luna mai;

- ✓ Prețul mediu ponderat corespunzător cantităților contractate în anul 2018 a fost de 234,28 lei/MWh (50,34 euro/MWh), cu 33,07 % mai mult decât prețul mediu ponderat de 176,06 lei/MWh (38,54 euro/MWh) aferent contractelor încheiate în anul 2017;
- ✓ Valoarea contractelor încheiate în anul 2018 a fost de 5.105,14 mil.lei (1.097,053 mil.euro) cu 33,28% mai puțin decât valoarea corespunzătoare contractelor încheiate în anul 2017 și anume 7.651,855 mil.lei (1.675,03 mil.euro).

4.2. Administrarea Pieței centralizate a contractelor bilaterale de energie electrică - Modalitatea de tranzacționare PCCB-NC

Principalele caracteristici ale mecanismului de piață prin care are loc încheierea tranzacțiilor pe PCCB-NC sunt următoarele:

- ✓ Piața este deschisă participării titularilor de licență care se înscriu și respectă Convenția de participare la Piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică conform căreia contractele sunt atribuite prin negociere continuă, aviz ANRE nr. 65/19.12.2014.
- ✓ Tranzacționarea se realizează on-line, de la terminalele participanților înscriși la piață, cu respectarea calendarului de tranzacționare publicat.
- ✓ Sesiunile de tranzacționare sunt organizate în fiecare zi lucrătoare, între orele 12:00-14:00.
- ✓ Identitatea Participanților la tranzacționare este anonimă pe toată durata sesiunii de tranzacționare, iar ecranul sistemului de tranzacționare este accesibil în timp real pe pagina web a OPCOM SA.
- ✓ Ofertele sunt standardizate din punct de vedere al puterii oferite, profilului zilnic al livrărilor și perioadelor de livrare.
- ✓ Este obligatorie utilizarea contractului standard, conform prevederilor Ordinului ANRE nr. 78/14.08.2014.
- ✓ După încheierea sesiunii de tranzacționare Operatorul Pieței publice rezultatele licitației, respectiv: caracteristicile produsului tranzacționat, numărul de contracte tranzacționate, prețul de atribuire a tranzacției, numele vânzătorului și cumpărătorului.
- ✓ Până la intrarea în livrare a contractului încheiat, cantitățile de energie electrică contractate urmare tranzacțiilor încheiate pe această piață pot fi tranzacționate într-o sesiune de tranzacționare ulterioară.

În cursul anului 2018, din punct de vedere al participării pe Piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică - modalitatea de tranzacționare PCCB-NC s-au înregistrat următoarele rezultate:

- au fost înregistrați 188 participanți;
- 113 au fost participanți activi.

În continuare se prezintă funcționarea acestei modalități de tranzacționare în cursul anului 2018 comparativ cu anul 2017:

- ✓ Cantitatea tranzacționată în anul 2018, în urma sesiunilor de licitație organizate, a reprezentat o scădere cu 20% față de cantitatea de 21.828,431 GWh tranzacționată în anul 2017, respectiv a totalizat cantitatea de 17.484 GWh, din care:
 - 4.028,933 GWh pentru livrare în anul 2018,
 - 12.868,100 GWh pentru livrare în anul 2019 și
 - 460,160 GWh pentru livrare în anul 2020;
 Cantitatea de 126.807 MWh a fost tranzacționată dar nu a fost contractată.
- ✓ Cantitatea tranzacționată în anul 2018 a reprezentat 30,72% din consumul intern, comparativ cu cota de 38,67% aferentă cantităților tranzacționate în anul 2017;
- ✓ Numărul maxim de contracte tranzacționate lunar în anul 2018 a fost de 2.139 și s-a înregistrat în luna mai;

- ✓ Volumul maxim lunar tranzacționat în anul 2018, a fost de 4.827,89 GWh și s-a înregistrat în luna mai;
- ✓ Prețul mediu ponderat corespunzător cantităților contractate în anul 2018 a fost de 228,76 lei/MWh (49,16 euro/MWh), față de prețul mediu ponderat de 197,34 lei/MWh (43,20 euro/MWh), aferent contractelor încheiate în anul 2017;
- ✓ Cantitatea tranzacționată cu livrare în anul 2018 a fost de 16.459,74 GWh, cu 27,32% mai mare decât cantitatea de 12.927,41 GWh livrată în 2017;
- ✓ Cantitatea livrată în anul 2018 a reprezentat 28,92% din consumul intern, comparativ cu cota de 22,90% aferentă livrărilor din anul precedent;
- ✓ Prețul mediu ponderat corespunzător cantităților tranzacționate pentru a fi livrate în anul 2018 a fost de 204,95 lei/MWh (44,04 euro/MWh), față de prețul mediu ponderat de 172,77 lei/MWh (37,82 euro/MWh), aferent livrărilor contractate pentru anul 2017;
- ✓ Valoarea anuală a livrărilor contractate în anul 2018 a fost de 3.373,49 mil. lei (724,936 mil. euro), față de valoarea corespunzătoare livrărilor contractate pentru anul 2017 în sumă de 2.233,479 mil. lei (488,930 mil. euro).

4.3. Administrarea Pieței centralizate a contractelor bilaterale de energie electrică - Modalitatea de tranzacționare a contractelor de procesare a combustibilului PCCB-PC

Principalele caracteristici ale mecanismului de piață prin care are loc încheierea tranzacțiilor pe PCCB-PC sunt următoarele:

- ✓ Piața este deschisă participării titularilor de licență de furnizare de energie electrică și către titularii de licență de exploatare comercială a capacităților de producere a energiei electrice care se înscriu și respectă Convenția de participare la Piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică modalitatea de tranzacționare PCCB-PC, aviz ANRE nr. 67/19.12.2014.
- ✓ Încheierea contractelor de procesare a combustibilului are loc în situații de criza pe piața de energie electrică.
- ✓ Identitatea și intenția de ofertare a participanților la piață este cunoscută de către întreg mediul de afaceri.
- ✓ Ofertele inițiatore pot fi propuse doar de către titularii de licență de furnizare de energie electrică, iar ofertele de răspuns pot fi depuse doar de către titularii de licență de exploatare comercială a capacităților de producere a energiei electrice.
- ✓ Perioada de livrare nu poate fi mai mare decât durata situației de criză pe piața de energie electrică.
- ✓ Prețul de deschidere: cel mai mare preț echivalent al energiei electrice rezultate în urma procesării pe care inițiatorul este dispus să îl plătească.
- ✓ Față de orice ofertă inițiatore publicată poate fi formulată o intenție de răspuns. Ofertele pot fi retrase cu asumarea prevederilor Procedurii PCCB-PC referitoare la plata sumei penalizatoare.
- ✓ Este obligatorie utilizarea contractului cadru de procesare a combustibilului pe PCCB-PC conform prevederilor Ordinului ANRE nr. 78/14.08.2014.
- ✓ După închiderea sesiunii de licitație, lista ofertanților este publică.

Până în prezent, pe această piață s-a înregistrat un singur participant, care s-a retras pe parcursul anului 2017.

5. Activitatea de administrare a Pieței Centralizate pentru Serviciul Universal

Piața centralizată pentru serviciul universal (PCSU) a fost administrată și a funcționat în baza Ordinului ANRE nr. 27/31.01.2018 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a licitațiilor pe piața centralizată pentru serviciul universal și a Procedurii operaționale de desfășurare a licitațiilor pe piața centralizată pentru serviciul universal avizată prin Avizul ANRE nr. 06.03.2018.

Convenția de participare la Piața centralizată pentru serviciul universal aplicabilă a fost avizată prin Avizul ANRE nr.9/06.03.2018.

Este obligatorie utilizarea contractului-cadru de vânzare/cumpărare a energiei electrice tranzacționate pe piața centralizată pentru serviciul universal avizat prin Avizul ANRE nr.7/06.03.2018

În vederea administrării acestei piețe s-au desfășurat în principal următoarele activități:

- ✓ Actualizarea și păstrarea "Registrului de Tranzacționare" pe PCSU;
- ✓ Suspendarea/retragerea/revocarea participanților la PCSU;
- ✓ Configurarea și gestionarea participanților în platforma informatică a PCSU;
- ✓ Asistența, consultanța și pregătirea participanților în conformitate cu reglementările în vigoare privind organizarea și funcționarea PCSU;
- ✓ Administrarea platformei informatice utilizată pentru desfășurarea sesiunilor de licitație pe PCSU;
- ✓ Programarea și organizarea sesiunilor de licitație în sistem online, în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare specific PCSU în vigoare;
- ✓ Stabilirea calendarului sesiunilor de licitații și a preturilor de deschidere pentru fiecare produs tranzacționat în cadrul sesiunilor de licitații;
- ✓ Notificarea participanților care au încheiat tranzacții prin transmiterea formularelor de confirmare a tranzacțiilor în vederea încheierii contractului standard;
- ✓ Verificarea conformității contractului semnat cu cel standard;
- ✓ Intocmirea de rapoarte referitoare la funcționarea PCSU, în conformitate cu cerințele ANRE, a Serviciului Supraveghere Funcționare Piețe Administrate, precum și a altor instituții abilitate;
- ✓ Aplicarea, în situațiile în care se impune, a procedurilor de urgență pentru administrarea platformelor de tranzacționare din administrare.

La începutul anului 2018 la Piața centralizată pentru serviciul universal se înregistra un număr de 30 participanți. În cursul anului a fost înregistrat 1 nou participant și 1 participant a fost revocat, astfel la data de 31.12.2018 numărul participanților la Piața centralizată pentru serviciul universal a fost același ca la începutul anului de 30 de societăți, 5 înregistrați în calitate de cumpărători prin licitație (furnizori de ultimă instanță) și 25 înregistrați în calitate de participanți la licitație (vanzatori).

În cadrul acestei piețe, tranzacțiile încheiate sunt bazate pe oferte pentru produse standard stabilite prin Ordinul ANRE nr. 27/2018 pentru fiecare sesiune de licitație, caracterizate prin:

- ✓ putere medie orară pe contract: un multiplu de 1 MW;
- ✓ profilul zilnic al livrarilor: bandă, varf1 și varf2 de sarcină (pentru produsele cu livrare anuală se definește un singur produs de tranzacționare la varf);
- ✓ durata livrării: un an (1 iulie – 30 iunie), un semestru calendaristic, un trimestru calendaristic, o lună calendaristică;

Activitatea pe PCSU în cursul anului 2018 poate fi cuantificată pe baza următoarelor date sintetice:

- ✓ 10 sesiuni de licitație organizate;
- ✓ 1.568.726 MWh cantitate totală tranzacționată, în scădere cu 66,73% față de cantitatea tranzacționată în anul 2017;
- ✓ 249,80 lei/MWh preț mediu ponderat, cu 19,04% mai mare decât cel stabilit în anul 2017;
- ✓ 52 numărul de contracte încheiate, cu 28,77% mai puține față de anul 2017;
- ✓ 391.860.665 lei valoarea totală a tranzacțiilor, în scădere cu 60,39% față de valoarea înregistrată în anul 2017;
- ✓ 2,77% cota de piață din consum intern, față de 8,35% cota de piață din consum intern în anul 2017.

Din punct de vedere al profilului de livrare cantitatea totală tranzacționată de 4.714.875 MWh este distribuită astfel:

- ✓ 1.309.540 MWh cantitatea contractata spre a fi livrata in banda;
- ✓ 259.186 MWh cantitatea contractata spre a fi livrata in varf de sarcina.

6. Administrarea Pieței de energie electrică pentru clienții finali mari

Piața de energie electrică pentru clienții finali mari a fost lansată în baza Ordinului președintelui ANRE nr. 55/21.12.2012 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de contractare a energiei electrice pentru clienții finali mari.

Principalele caracteristici ale mecanismului de piață prin care are loc încheierea tranzacțiilor pe PMC sunt următoarele:

- ✓ În poziția de cumpărători de energie electrică se pot înscrie doar clienții finali mari care achiziționează energia electrică numai pentru consumul propriu (consumatori cu un consum anual mai mare de 70.000 MWh), fiind interzisă revânzarea energiei electrice achiziționate de către clienții finali mari pe această piață cu excepția revânzării către afiliați pentru consumul propriu al acestora.
- ✓ Pentru atribuirea contractelor de vânzare-cumpărare pe această piață, procedura prevede 2 etape: etapa de negociere publică ce se realizează în vederea consultării publice asupra elementelor din oferta inițiatore supuse discuției în cadrul etapei de negociere publică (ENP) și licitația propriu-zisă care are loc prin intermediul platformei electronice specifice.

Până în prezent, pe această piață s-au înregistrat 2 participanți, iar unul dintre aceștia s-a retras pe parcursul anului 2017.

7. Activitatea de administrare a Pieței centralizate cu negociere dubla continua a contractelor bilaterale de energie electrica

Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică (PC-OTC) a fost lansată în baza Ordinului ANRE nr. 49/12.07.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare a contractelor bilaterale de energie electrică și modificat prin Ordinele președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 151/01.10.2015 și 23/23.01.2018.

Piața a fost lansată în funcționare operațională în 03.03.2014.

Mecanismul de piață implementat se bazează pe principiile tranzacționării continue și se realizează online, de la terminalele participanților înscriși la piață.

Ofertele sunt standardizate din punctul de vedere al puterii ofertate, profilului zilnic al livrărilor și perioadelor de livrare, respectiv oferte pentru livrare în bandă (oferte la putere medie orară constantă pe perioada de livrare) (00:00 – 24:00 CET), oferte pentru livrare în ore de vârf de sarcină (de Luni până Vineri de la ora 06:00 – 22:00 CET), oferte pentru livrare în ore de gol de sarcină (de Luni până Vineri 00:00 – 06:00 CET și 22:00 – 24:00 CET și Sâmbătă – Duminică 00:00 – 24:00 CET) și pentru perioade subsecvente de 1 an, 1 semestru, 1 trimestru, 1 lună, 1 săptămână, 1 week-end și 1 zi.

În fiecare zi de tranzacționare sunt puse la dispoziția participanților la piață un număr de 29 de produse specifice pentru perioade de livrare standard succesive, respectiv un număr total de 81 de instrumente de tranzacționare, după cum urmează:

- 6 produse zilnice cu câte șase instrumente specifice pentru livrare în bandă, în orele de vârf de sarcină și în orele de gol de sarcină;
- 3 produse de week-end pentru livrare în bandă;
- 4 produse săptămânale, cu câte patru instrumente specifice pentru livrare în bandă, în orele de vârf de sarcină și în orele de gol de sarcină;
- 7 produse lunare, cu câte trei instrumente specifice pentru livrare în bandă, în orele de vârf de sarcină și în orele de gol de sarcină;
- 5 produse trimestriale, cu câte trei instrumente specifice pentru livrare în bandă, în orele de vârf de sarcină și în orele de gol de sarcină;
- 2 produse semestriale, cu câte trei instrumente specifice pentru livrare în bandă, în orele de vârf de sarcină și în orele de gol de sarcină;
- 2 produse anuale, de asemenea cu câte trei instrumente specifice pentru livrare în bandă, în orele de vârf de sarcină și în orele de gol de sarcină.

Participarea la PC-OTC este condiționată de stabilirea listelor de eligibilitate notificate de fiecare participant la piață.

În conformitate cu Ordinul ANRE nr. 151/01.10.2015 privind modificarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 49/2013, începând cu 01.01.2016 listele de eligibilitate trebuie să prevadă un număr minim de 8 contrapărți eligibile ca potențiali parteneri contractuali.

Modificarea prin Ordinul ANRE nr. 23/23.01.2018 a Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 49/2013, aduce următoarele îmbunătățiri privind cadrul operațional aplicabil PC-OTC:

- trecerea la ore CET (Articolul 7, punctul 1, litera c);
- perioada de timp alocată participanților la piață pentru solicitarea anulării unei tranzacții, de 15 minute de la momentul realizării tranzacției (Articolul 10, punctul 3);
- automatizarea procesului de transmitere a formularelor de confirmare tranzacții (Articolul 4, litera c);
- posibilitatea diversificării produselor supuse tranzacționării cu definirea acestora în cadrul procedurii operaționale specifice (Articolul 7, punctul 2);
- Eliminarea prevederii referitoare la transmiterea contractelor EFET către ANRE (Articolul 7, punctul 1, litera d).

Tranzacțiile încheiate pe această piață sunt subscrise contractelor bilaterale agreeate înainte de participarea la tranzacționare, încheiate în baza contractului standard EFET. Pentru o perioadă tranzitorie de 6 luni au fost acceptate, conform cadrului de reglementare aprobat de către ANRE, contracte agreeate de vânzare-cumpărare a energiei electrice atât de tip EFET cât și non EFET.

După încheierea sesiunii de licitație OPCOM SA publică pe pagina sa web date privind: cantitățile tranzacționate și prețurile de atribuire aferente, informații complete aferente tranzacțiilor la care prețul de închidere a variat cu cel puțin 10% față de prețul de referință, dacă aceasta a fost prima tranzacție în cursul zilei curente, sau față de prețul tranzacției precedente din ziua curentă, informații aferente tranzacțiilor pentru care cantitatea este de peste 50 MW/produs.

Participanții la PC-OTC introduc ofertele proprii de vânzare/cumpărare conform programului de tranzacționare și calendarului de tranzacționare. Pe toată durata sesiunii de tranzacționare, participanții pot introduce, modifica, suspenda/activa și/sau anula ofertele de vânzare/cumpărare precum și să vizualizeze toate ofertele existente în piață. Dacă partenerii eligibili introduc în piață oferte care îndeplinesc condiția de compatibilitate – prețul de cumpărare mai mare, cel puțin egal cu prețul de vânzare, respectiv prețul de vânzare mai mic, cel mult egal cu prețul de cumpărare, sunt corelate printr-un proces automat derulat de platforma de tranzacționare, în timp real. Dacă ofertele îndeplinesc condiția de compatibilitate dar sunt introduse în piață de participanți la piață alții decât partenerii eligibili, platforma va rezerva automat ordinele și administratorul platformei va desfășura activitățile prevăzute în procedurile operaționale pentru modul de intermediere a tranzacțiilor.

În vederea administrării acestei piețe se desfășoară în principal următoarele activități:

- ✓ Întocmirea, actualizarea și păstrarea Registrului cu datele necesare menținerii legăturii cu administratorii Pieței centralizate cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică;
- ✓ Configurarea și gestionarea participanților la PC-OTC în aplicația Trayport specifică;
- ✓ Primirea și verificarea a contractelor EFET;
- ✓ Primirea, gestionarea și configurarea în aplicația specifică a listelor de eligibilitate transmise de către participanții la PC-OTC;
- ✓ Asistență, consultanță și pregătirea participanților în conformitate cu reglementările în vigoare privind organizarea și funcționarea PC-OTC;
- ✓ Administrarea platformei de tranzacționare utilizată pentru desfășurarea sesiunilor de licitație pe PC-OTC;
- ✓ Organizarea sesiunilor în sistem online, pentru ofertele de vânzare/cumpărare introduse de către participanții la piață conform cadrului de reglementare specific PC-OTC în vigoare;

- ✓ Notificarea participanților la PC-OTC care au încheiat tranzacții prin transmiterea în format electronic a formularelor de confirmare a tranzacțiilor în vederea subscrierii/includerii tranzacțiilor confirmate la contractele agreate;
- ✓ Analiza și soluționarea contestațiilor transmise de participanții la sesiunile de tranzacționare;
- ✓ Aplicarea, în situațiile în care se impune, a procedurilor de urgență pentru administrarea platformelor de tranzacționare din administrare.

În cursul anului 2018 numărul maxim al participanților înregistrați la Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică a fost 103 dintre care s-au retras 2 participanți, iar 1 participant a fost revocat, astfel la data de 31.12.2018 numărul participanților înregistrați a fost de 100 de societăți.

În cadrul acestei piețe, prin intermediul platformei electronice specifice sunt încheiate tranzacții bazate pe oferte standardizate, caracterizate prin:

- putere minimă orară oferită spre tranzacționare: 1MW. Puterea orară oferită spre tranzacționare trebuie să fie un multiplu de 1 MW;
- profil zilnic al livrarilor: bandă/vârf de sarcină/gol de sarcină;
- durata livrării: o zi, un weekend, o săptămână, o lună, un trimestru, un semestru, un an - clar definită ca dată de începere și finalizare a livrării;

Participarea la PC-OTC este condiționată de stabilirea listelor de eligibilitate notificate de fiecare participant la piață. Listele de eligibilitate trebuie să conțină un număr minim de 8 contrapărți eligibile ca potențiali parteneri contractuali cu limite de creditare diferite de 0.

Tranzacțiile încheiate pe această piață sunt subscrise contractelor standard EFET agreate înainte de participarea la tranzacționare.

Până la data de 31 decembrie 2018, pe PC-OTC au fost activi 64 participanți a caror activitate poate fi cuantificată pe baza următoarelor date sintetice:

- ✓ 58 participanți au încheiat tranzacții;
- ✓ 4.976 tranzacții încheiate;
- ✓ Cantitate totală tranzacționată 34.075.439 MWh;
- ✓ Cantitatea tranzacționată pentru a fi livrată în 2018 de 30.353.517 MWh a reprezentat 53,34 % din consumul intern;
- ✓ Cantitatea tranzacționată pentru a fi livrată în 2019 de 18.037.906 MWh a reprezentat 31,70 % din consumul intern;
- ✓ Cantitatea tranzacționată pentru a fi livrată în 2020 de 568.569 MWh a reprezentat 1,00 % din consumul intern;
- ✓ Preț mediu ponderat [RON/MWh]: 225,90
- ✓ Valoare tranzacții [RON]: 7.697.596.326,32

În perioada de analiză 1 ianuarie -31 decembrie 2018, un număr de 676 tranzacții din cele 4.976 tranzacții încheiate, au fost introduse în sistemul de tranzacționare de către administratorii PC-OTC urmare celor 338 de situații de intermediere acceptate de participanții la piață. Cantitatea aferentă tranzacțiilor încheiate prin intermediere (4.785.538 MWh) a reprezentat 14,04 % din cantitatea totală tranzacționată (34.075.439 MWh).

În continuare se prezintă funcționarea PC-OTC în cursul anului 2018 comparativ cu anul 2017:

- ✓ Cantitatea tranzacționată în anul 2018 a prezentat o creștere cu 30,47 % față de cantitatea de 26.117.215 MWh tranzacționată în anul 2017;
- ✓ Volumul maxim lunar tranzacționat în anul 2018, a fost de 4.474.815 MWh și s-a înregistrat în luna aprilie comparativ cu volumul maxim lunar înregistrat în 2017 de 2.989.754 MWh aferent lunii noiembrie ;
- ✓ Numărul situațiilor de intermediere acceptate în anul 2018 a fost de 338 (4.785.538 MWh) în creștere față de numărul de 203 (2.899.36 MWh) situații acceptate în anul 2017.
- ✓ Prețul mediu ponderat corespunzător cantităților tranzacționate în anul 2018 a fost de 225,90 lei/MWh, în creștere față de prețul mediu ponderat de 195,26 lei/MWh, aferent tranzacțiilor încheiate în anul 2017;

- ✓ Cantitatea tranzacționată cu livrare în anul 2018 a fost de 30.353.517 MWh, în timp ce în 2017 cantitatea livrată a fost de 30.501.952 MWh;
- ✓ Cantitatea livrată în anul 2018 a reprezentat 53,34 % din consumul intern, comparativ cu cota de 54,03 % aferentă livrărilor din anul precedent.

8. Activitatea de administrare a Pieței pentru Ziua Următoare

Începând cu 19.11.2014, Piața pentru Ziua Următoare (PZU) din România funcționează în regim cuplat cu piețele spot din Republica Cehă, Slovacia și Ungaria prin mecanismul de cuplare prin preț, proiect cunoscut ca 4M MC. Regulile PZU sunt prevăzute în cadrul „Regulamentului de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor”, aprobat prin Ordinul Președintelui ANRE nr. 82/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Pe PZU se încheie în fiecare zi de tranzacționare, tranzacții ferme cu energie electrică, pentru fiecare interval orar al zilei de livrare care urmează zilei de tranzacționare, pe baza ofertelor transmise de participanții la PZU. Ofertele pot fi încărcate în sistemul de tranzacționare numai cu respectarea orarului de tranzacționare stabilit în ore CET și numai dacă este disponibilă scala de preț în lei, respectiv a fost publicat de către BNR cursul de schimb valutar pentru ziua de livrare respectivă.

La sfârșitul anului 2018 erau înregistrați la PZU un număr de 374 participanți, în scădere cu 1,6% față de numărul de participanți înregistrați la 31.12.2017, respectiv 380.

În cursul anului 2018, numărul mediu de participanți care au tranzacționat a fost de 289 față de 256 în anul 2017, înregistrându-se o creștere cu 12,9%.

Pe PZU, în anul 2018, cantitățile de energie electrică oferite și tranzacționate au avut următoarea dinamică:

- volumul total al ofertelor de cumpărare a totalizat 27.881 GWh, cu 6,0% mai mic decât în anul 2017, cu o medie lunară de 2.373 GWh și a înregistrat valori lunare cuprinse între 1.799 GWh în luna iulie și 2.929 GWh în luna decembrie;
- volumul total al ofertelor de vânzare a totalizat 29.399 GWh cu 4,9% mai mare decât în anul 2017, cu o medie lunară de 2.450 GWh și a înregistrat valori lunare cuprinse între 2.121 GWh în luna octombrie și 2.987 GWh în luna martie;
- volumul total al cantităților tranzacționate a totalizat 23.541 GWh, cu 4,8% mai mic decât în anul 2017, cu o medie lunară de 1.962 GWh și a înregistrat valori lunare cuprinse între 1.706 GWh în luna mai și 2.265 GWh în luna decembrie.

Cota de piață a cantităților de energie electrică tranzacționate pe Piața pentru Ziua Următoare (PZU) raportată la consumul intern net a scăzut de la 43,8% realizat în 2017 la 41,4% în 2018, cu o evoluție lunară cuprinsă între 38,9% în luna iulie și 42,6% în luna noiembrie.

Prețul de Închidere a Pieței pentru Ziua Următoare, valoare medie aritmetică, a fost de 216 lei/MWh (46,4 Euro/MWh) înregistrând o scădere față de anul precedent cu 1,8%. Subliniem că de la cuplarea piețelor spot prin mecanismul de cuplare prin preț pe zona România nu s-au înregistrat prețuri negative. Prețul minim înregistrat pe parcursul anului a fost de 0,01 lei/MWh (0,00 Euro/MWh) în ziua de livrare 18 martie (pe 4 intervale orare), în ziua de livrare 01 aprilie (pe 12 intervale orare) în ziua de livrare 08 aprilie (pe 5 intervale orare) și în ziua de livrare 07 mai (pe 2 intervale orare), iar prețul maxim a fost de 583 lei/MWh (125 Euro/MWh) pentru intervalul 18/19 al zilei de livrare 22 noiembrie.

Valoarea medie aritmetică lunară a PIP pentru anul 2018 a înregistrat valori lunare cuprinse între 121,3 lei/MWh în luna aprilie 2018 și 298,5 lei/MWh în luna decembrie 2018.

Valoarea PIP mediu de 46,4 Euro/MWh realizat în anul 2018 situează OPCOM pe locul 6 (din 23) în ordinea crescătoare a prețurilor stabilite de bursele europene pentru piața spot, cu o valoare cu 11% mai mică decât media europeană, care a fost de 52,2 Euro/MWh.

La nivel anual, valoarea medie ponderată a PIP a fost de 223,2 lei/MWh (48,0 Euro/MWh), în timp ce la nivel lunar, prețul mediu ponderat a fost cuprins între 127,2 lei/MWh (27,3 Euro/MWh), minim înregistrat în luna aprilie și 309,2 lei/MWh (66,5 Euro/MWh), valoare maximă înregistrată în luna decembrie.

Valoarea totală a tranzacțiilor (exclusiv TVA) efectuate în anul 2018 a fost de 5.255 mil. lei (1.129 mil. Euro), cu 6,6% mai mică decât valoarea înregistrată în anul precedent, respectiv 5627 mil. lei (1.233 mil. Euro).

Pentru funcționarea în regim cuplat a pieței spot, OTS a stabilit zilnic capacitatea de interconexiune disponibilă, pentru alocarea în mod implicit în ambele direcții: Ungaria → România și România → Ungaria. Capacitățile de interconexiune disponibile pe granița comună România-Ungaria, stabilite de OTS, conform Agreement-urilor încheiate, au fost de 361 MWh/h pe sensul România → Ungaria, respectiv de 783 MWh/h pe sensul Ungaria → România.

Ca urmare a capacității de interconexiune disponibilă, a cuplării prin preț și a alocării implicite a ATC prin proiectul 4M MC, s-au realizat fluxuri de energie electrică pe liniile de interconexiune cu Ungaria totalizând la nivel de an 1.122 GWh import (cu variații lunare cuprinse între 2 GWh și 177 GWh) și 1.399 GWh export (cu variații lunare cuprinse între 53 GWh și 203 GWh).

9. Activitatea de administrare a Pieței Intrazilnice de energie electrică

Piața Intrazilnică este o componentă a pieței angro de energie electrică pe care se realizează tranzacții orare ferme cu energie electrică activă pentru o zi de livrare, în principiu, începând cu o zi înainte și până cu două ore înainte de începerea livrării astfel încât Notificările Fizice ale tranzacțiilor încheiate pe această piață să poată fi transmise cel mai târziu cu un interval prestabilit de Operatorul de Transport și de Sistem, respectiv cu o ora înainte de începutul livrării.

Implementată la data de 25.07.2011, Piața Intrazilnică de energie electrică, funcționează din data de 15.01.2014 conform prevederilor „Regulamentului de organizare și funcționare a Pieței Intrazilnice de energie electrică”, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr.73/10.10.2013; mecanismul de tranzacționare are la bază corelarea continuă a ordinelor de cumpărare și de vânzare a energiei electrice până la termenul limită al tranzacționării care este cu două ore înainte de începerea livrării/consumului de energie electrică.

Cantitatea de energie electrică tranzacționată în anul 2018 a crescut cu 4,3% la 159,0 GWh, comparativ cu cantitatea tranzacționată în anul 2017 de 152,4 GWh, în timp ce prețul mediu a scăzut cu 40,8% de la 178,8 lei/MWh la 105,9 lei/MWh. Câteva date de sinteză privind rezultatele tranzacționării pe PI în anul 2018 sunt prezentate în continuare:

- Numărul total de participanți înregistrați la 31.12.2018	134
- Numărul de participanți activi	94
- Cantitatea tranzacționată (GWh)	159
- Număr de oferte (ordine) introduse, din care:	164.660
o de vânzare	86.728
o de cumpărare	77.932
- Număr de tranzacții încheiate	68.532
- Preț mediu ponderat (lei/MWh)	105,9

În luna februarie 2018 s-a înregistrat cea mai mare cantitate de energie electrică tranzacționată de 25,3 GWh. În ceea ce privește prețul mediu ponderat lunar cea mai mică valoare s-a înregistrat în luna aprilie 2018 și a avut valoarea de 59,9 lei/MWh.

Maximul numărului de ordine de vânzare (7.917), respectiv maximul numărului de ordine de cumpărare (8.485) s-a înregistrat în luna mai, iar maximul numărului de tranzacții încheiate (7.121) s-a înregistrat în luna iunie.

10. Activitatea de Decontare pe piețele în care OPCOM este contraparte

Pe baza confirmărilor de tranzacții, zilnic, se elaborează și se pune la dispoziția participanților la PZU/PI care au realizat tranzacții cu energie electrică, Notele de decontare zilnice care cuprind obligații de plată/drepturi de încasare pentru fiecare participant la PZU/PI.

În fiecare zi bancară lucrătoare, OPCOM S.A. emite și transmite la BCR, IDD pentru tranzacțiile realizate pe PZU, în ziua respectivă, cu termen de finalizare următoarea zi bancară lucrătoare, respectiv IDD pentru tranzacțiile realizate pe PI, în ziua anterioară.

În prima zi bancară lucrătoare a săptămânii, OPCOM S.A. emite și transmite la BCR, IDD pentru tranzacțiile realizate pe PZU în zilele de sâmbătă, duminică și luni, respectiv pentru tranzacțiile realizate pe PI în zilele de vineri, sâmbătă și duminică. În aceste condiții valoarea cumulată a IDD emise în ziua de luni este cea mai ridicată din săptămână.

Prin aderarea la schema de debitare directă B2B SEPA RON încasările și plățile se efectuează într-o zi bancară lucrătoare de la data emiterii IDD, astfel că ziua din săptămână cu nivelul cel mai ridicat al încasărilor și al plăților este marți, valoarea maximă, zilnică, a plăților înregistrată fiind de 53,4 mil.lei, în data de 11.12.2018.

In Piata pentru Ziua Urmatoare de energie electrica (PZU)

În anul 2018 au fost gestionate un număr total de 257 Scrisori de Garanție Bancară de Plata și 250 Mandate pentru Debitare Directă, precum și un număr important de acte adiționale la acestea.

În baza mecanismului de contraparte, pentru tranzacțiile cu energie electrică realizate în anul 2018, respectiv pentru încasarea contravalorii tarifului reglementat-componenta de tranzacționare pe piețele centralizate de energie electrică pe care OPCOM S.A. este contraparte:

- au fost emise și transmise la BCR, 32.303 IDD (cu 1.190 IDD mai multe decât în anul 2017, respectiv o creștere cu 6,6%), pentru suma de 4.139 mil.lei reprezentând valoarea netă a obligațiilor de plată ale participanților la PZU;
- a fost plătită suma de 4.005 mil.lei reprezentând valoarea netă a drepturilor de încasare ale participanților la PZU, pe baza a 73.664 Ordine de Plată (cu 10.145 OP mai multe decât în anul 2017, respectiv o creștere cu 16%), emise și transmise de OPCOM S.A. la BCR;
- au fost primite 16 refuzuri la plata, datorită lipsei de disponibilitate în conturile de decontare ale participanților la PZU, cu 45 refuzuri mai puține decât numărul refuzurilor înregistrate în anul 2017, respectiv o reducere cu cca. 74%, ceea ce denotă o creștere a disciplinei participanților la PZU, pentru evitarea executării Scrisorilor de garanție bancară;
- valoarea facturată și încasată, în perioada 01.01-31.07.2018, pentru tariful reglementat – componenta de tranzacționare pe piețele în care operatorul este contraparte a fost de 2,8 mil.lei, cu 0,25 mil.lei mai mică decât în primele 7 luni din anul 2017, respectiv o scădere cu 8,3%;
- au fost efectuate 334 compensări în valoare de cca. 1.102 mil.lei.

In Piata Intrazilnica de energie electrica (PI)

În anul 2018 au fost gestionate 66 Scrisori de Garanție Bancară de Plata comune pentru PZU și PI, 22 Scrisori de Garanție Bancară de Plata aferente PI și 111 Mandate de Direct Debit.

În baza mecanismului de contraparte, pentru tranzacțiile înregistrate în anul 2018:

- au fost emise și transmise la BCR, 3.046 IDD (cu 159 IDD mai multe decât în anul 2017, respectiv o creștere cu 5,5 %), pentru suma de 17,5 mil.lei reprezentând valoarea netă a obligațiilor de plată ale participanților la PI;
- a fost plătită suma de 15,9 mil.lei reprezentând valoarea netă a drepturilor de încasare ale participanților la PI, pe baza a 4.147 Ordine de Plată (cu 55 OP mai puține decât în anul 2017, respectiv o scădere cu 1,3 %), emise și transmise la BCR;
- au fost efectuate 53 compensări în valoare de 383 mii.lei.

Diferența pozitivă între valoarea încasărilor și cea a plăților, pentru energia electrică tranzacționată pe PZU și PI, respectiv contravaloarea TVA a fost generată de faptul că, în conformitate cu prevederile Codului Fiscal, OPCOM S.A. beneficiază de măsura de simplificare prin aplicarea taxării inverse la cumpărările de energie electrică pe PZU și pe PI, în timp ce o parte dintre participanții la PZU și la PI nu îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de această măsură de simplificare pentru cumpărările de energie electrică.

De subliniat că activitățile de organizare și administrare a PZU și a Pieței Intrazilnice se desfășoară în condiții foarte bune, tranzacțiile au loc în fiecare zi calendaristică, inclusiv sâmbăta, duminica și în zilele de sărbători legale, când 5 salariați din cadrul direcției asigură, în ture, condițiile necesare tranzacționării în bune condiții, iar începând cu implementarea mecanismului de corelare continuă pe PI, a fost asigurată operarea continuă a platformei, zilnic, 24 de ore din 24 de ore.

In Piata pentru Ziua Urmatoare de gaze naturale (PZU-GN)

Din luna august 2018, urmare a implementării PZU-GN au fost gestionate 26 Scrisori de Garanție Bancară de Plata și 25 Mandate de Direct Debit.

În baza mecanismului de contraparte, pentru tranzacțiile înregistrate în perioada septembrie-decembrie 2018:

- au fost emise și transmise la BCR, 277 IDD pentru suma de 19,7 mil.lei reprezentând valoarea obligațiilor de plată ale participanților la PZU-GN;

- a fost platită suma de 19,7 mil. lei reprezentând valoarea drepturilor de încasare ale participanților la PZU-GN, pe baza a 229 Ordine de Plată emise și transmise la BCR;
- valoarea facturată și încasată, în perioada septembrie-decembrie 2018, pentru tariful de tranzacționare pe piețele în care OPCOM este contraparte a fost de 11,7 mii lei.

Menționăm că pentru întreaga activitate de tranzacționare a energiei electrice pe orizonturi de timp scurte, respectiv pentru decontare, nu au fost formulate contestații, iar eventualele adrese primite au fost datorate faptului că participanții, fie au introdus oferte eronate în sistemele de tranzacționare, fie nu au cunoscut regulile aplicabile în situația respectivă.

11. Stabilirea obligațiilor de plată /drepturilor de încasare pentru tranzacțiile cu energie electrică realizate în Piața de Echilibrare/dezechilibrele Partilor Responsabile cu Echilibrarea

ANRE a emis Ordinul Președintelui nr.31/31.01.2018 privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea care a înlocuit prevederile cap.6, cap.7, cap.10, cap.12 și ale cap.14 din Codul Comercial al pieței angro de energie electrică, aprobat cu Ordinul ANRE nr.25/2004.

Conform prevederilor Ordinului nr.31/31.01.2018, publicat în Monitorul Oficial nr.166 bis/22.02.2018, termenele de implementare stabilite au fost de 6 luni, începând cu data de 01 a lunii următoare lunii în care s-a publicat, respectiv 01 septembrie 2018, pentru tranzacțiile pe Piața de Echilibrare (PE) și luna octombrie 2018 pentru stabilirea obligațiilor de plată și drepturilor de încasare pentru decontarea tranzacțiilor înregistrate în PE, dezechilibrelor Părților Responsabile cu Echilibrare (PRE) și redistribuirii costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului.

Din analiza prevederilor regulamentelor, a rezultat necesitatea unor modificări radicale ale platformei informatice dedicate activității de stabilire a obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare în vederea decontării pentru tranzacțiile realizate pe PE, precum și pentru dezechilibrele PRE.

La începutul lunii martie 2018 au fost transmise furnizorului platformei informatice dedicate activității de stabilire a obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare în vederea decontării GE Grid Solutions SAS specificațiile tehnice privind modificările necesare față de formulele existente și, ulterior, au avut loc mai multe întâlniri de clarificare cu furnizorul platformei informatice.

Furnizorul a elaborat specificațiile tehnice (Settlement Enhancement Project) pentru implementarea în platforma informatică a noilor formule de calcul, și în cursul lunii august ne-au fost transmise de către furnizor trei variante de specificații care au fost verificate, corectate și retransmise furnizorului.

Au fost elaborate specificațiile tehnice pentru întocmirea rapoartelor de verificare utilizate de către Serviciul Supraveghere Funcționare Piețe Administrate (SSFPA).

Au fost realizate, aplicații proprii pentru verificarea corectitudinii calculelor realizate de platforma informatică de test pentru stabilirea:

- obligațiilor de plată și drepturilor de încasare orare/zilnice /lunare ale participanților la PE și ale OTS pentru tranzacțiile realizate pe această piață;
- obligațiilor de plată orare/zilnice/lunare ale participanților la PE corespunzătoare penalităților pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare;
- obligațiilor de plată ale participanților la PE corespunzătoare dezechilibrelor orare/zilnice/lunare de la notificare ale unităților dispecerizabile;
- surplusului orar/zilnic/lunar de costuri /deficitului orar/ zilnic/lunar de venituri;
- prețurilor orare de deficit și excedent;
- costurilor orare efective pentru echilibrarea sistemului și a costurilor orare pentru managementul restricțiilor de rețea;
- dezechilibrelor orare/zilnice/lunare cantitative și valorice ale PRE-urilor;
- costurilor sau veniturilor suplimentare lunare provenite din echilibrarea sistemului precum și a celor redistribuite fiecărei PRE;
- formatele Notelor de informare pentru decontare/regularizare corespunzătoare modificărilor stabilite prin legislația secundară.

În perioada septembrie – octombrie 2018, au fost efectuate, împreună cu reprezentanții furnizorului platformei informatice, mai multe teste în platforma informatică de test, verificări ale rezultatelor calculelor realizate ca urmare a rulărilor, a configurării Notelor de informare pentru decontare/regularizare și au fost solicitate corectarea erorilor identificate în platforma de test.

În perioada 15.10-19.10.2018 după migrarea noii platforme informatice pe producție au fost efectuate primele calcule, cu efect comercial, în baza prevederilor Ordinului ANRE nr.31/ 31.01.2018, pentru stabilirea obligațiilor de plată și drepturilor de încasare pe PE și cele aferente dezechilibrelor PRE, precum și pentru redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, pentru tranzacțiile realizate pe PE în luna septembrie 2018, rezultatele fiind verificate la nivel orar/lunar prin aplicațiile proprii elaborate în cadrul societății.

De menționat că rezultatele calculelor privind tranzacțiile realizate, obligațiile de plată și drepturile de încasare proprii, inclusiv pentru facturarea de către participanții la PE, PRE și OTS, sunt vizualizate, de către aceștia, în platforma informatică.

În anul 2018 stabilirea obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare pentru tranzacțiile realizate pe PE și pentru dezechilibrele cantitative și valorice ale PRE au fost realizate pe baza prevederilor:

- cap.14 din Codul Comercial al Pieței Anglo de Energie Electrică aprobat prin Ordinul ANRE nr.25/2004, pentru tranzacțiile derulate în perioada ianuarie-august 2018;
- Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și ale Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea aprobat prin Ordinul ANRE nr. 31/31.01.2018, pentru tranzacțiile derulate pe PE în perioada septembrie-decembrie 2018.

Tranzacțiile în Piața de Echilibrare

Comparativ cu anul 2017, în anul 2018 cantitățile tranzacționate pe Piața de Echilibrare:

- s-au diminuat la creștere de putere cu 60,3 %, de la 3.179 GWh la 1.918 GWh;
- s-au majorat la reducere de putere cu 6,7 %, de la 1.320 GWh la 1.409 GWh;

Valorile totale aferente tranzacțiilor pe Piața de Echilibrare, în anul 2018, s-au diminuat comparativ cu realizările din anul 2017:

- la creștere de putere cu 36,3 %, de la 1287,8 mil.lei la 820,2 mil.lei;
- la reducere de putere cu 24,6%, de la 70,6 mil.lei la 53,2 mil.lei.

În anul 2018, comparative cu anul 2017, pe Piața de Echilibrare:

- prețul mediu ponderat de deficit a fost cu 6% mai mare, respectiv a crescut de la 401,6 lei/MWh la 425,4 lei/MWh,
- prețul mediu ponderat de excedent a scăzut cu 29,2 %, respectiv de la 53,4 lei/MWh la 37,8 lei/MWh.

Dezechilibrele Părților Responsabile cu Echilibrarea

- Valorile dezechilibrelor pozitive înregistrate de Părțile Responsabile cu Echilibrarea au evoluat în anul 2018 față de realizările din anul 2017, astfel:
 - dezechilibrele cantitative au crescut cu 20,4 %, de la 1.296 GWh la 1.560 GWh;
 - dezechilibrele valorice au scăzut cu 9,8 %, de la 60,2 mil.lei la 54,3 mil.lei;
- Valorile dezechilibrelor negative înregistrate de Partile Responsabile cu Echilibrarea precum și contravaloarea acestora, au scăzut în anul 2018 față de realizările din anul 2017 după cum urmează:
 - dezechilibrele cantitative cu 36 %, de la 3.151 GWh la 2.016 GWh;
 - dezechilibrele valorice cu 31,4 %, de la 1.251,4 mil.lei la 858,6 mil.lei.
- La nivelul anului 2018, au fost înregistrate venituri suplimentare din echilibrarea sistemului în valoare de 50,1 mil.lei., față de anul 2017 când au fost înregistrate costuri suplimentare din echilibrarea sistemului în valoare de 25,4 mil.lei.

Începând cu luna octombrie 2018, au fost implementate comercial, prevederile referitoare la stabilirea obligațiilor de plată și ale drepturilor de încasare în conformitate cu dispozițiile Ordinului ANRE nr.31/31.01.2018 privind aprobarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea

Menționăm că întreaga activitate s-a derulat fără ca rezultatele să fie contestate ca urmare a unor erori ale OPCOM SA.

12. Activitatea de administrare a Pieței de Certificate Verzi

În anul 2018 activitatea de administrare a pieței certificatelor verzi s-a desfășurat în conformitate cu:

- prevederile Legii nr. 220/27.10.2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile legislației secundare emisă de Autoritatea Competentă:
 - Ordinul ANRE nr. 77/18.08.2017 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a pieței de certificate verzi (Modificat și completat prin Ordinul nr. 127/22.12.2017; nr. 65/29.03.2018 și nr. 178/24.10.2018);
 - Ordinul ANRE nr. 52/27.09.2016 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a energiei electrice din surse regenerabile de energie prin certificate verzi;
 - Ordinul ANRE nr. 157/27.07.2018 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate verzi;
 - Ordinul ANRE nr. 164/29.08.2018 privind aprobarea regulilor de înregistrare în Registrul certificatelor verzi a certificatelor verzi consumate pentru îndeplinirea de către operatorii economici a obligației de achiziție de certificate verzi pentru anul de analiză 2018.

Numărul total de participanți înregistrați la Piața de Certificate Verzi la sfârșitul anului 2018 nu s-a modificat față de numărul total din anul precedent, respectiv 949 participanți înregistrați atât la data de 31.12.2017 cât și la data de 31.12.2018.

În anul 2018, numărul producătorilor înregistrați la PCV s-a diminuat cu 0,69 %, respectiv de la 728 înregistrați la 31.12.2017 la 723 înregistrați la 31.12.2018, iar numărul operatorilor economici cu obligație de achiziție de CV înregistrați la PCV s-a majorat cu 2,26 %, respectiv de la 221 înregistrați la 31.12.2017, la 226 înregistrați la 31.12.2018.

În perioada ianuarie-decembrie 2018, numărul de CV emise a fost cu 11,29 % mai mic față de perioada ianuarie-decembrie 2017, respectiv 17.898.627 CV față de 20.176.611 CV.

Pe Piața Centralizată anonimă Spot de Certificate Verzi (PCSCV), administrată și organizată de OPCOM SA, în anul 2018 au fost tranzacționate cu 381,87% mai multe CV decât în anul 2017, respectiv 2.599.148 CV față de 539.385 CV.

Valoarea lunară în lei a PIPSCV a fost în anul 2018 de 134,3021 lei/CV.

Pe Piața Centralizată Anonimă la Termen de Certificate Verzi (PCTCV) administrată și organizată de OPCOM S.A., în anul 2018 au fost organizate sesiuni de tranzacționare în fiecare zi lucrătoare. Pentru fiecare sesiune de tranzacționare pe PCTCV au fost disponibile un număr de 33 de instrumente actualizate lunar.

În urma sesiunilor de tranzacționare organizate pe PCTCV în anul 2018 au fost încheiate 32 contracte în cadrul cărora au fost tranzacționate un număr de 214.522 CV și au fost transferate un număr de 69.222 CV.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. II din Legea nr. 23/2014, au fost încheiate direct de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile de energie care dețin grupuri/centrale electrice care beneficiază de sistemul de promovare cu puteri instalate de cel mult 3 MW pe producător. Dintre acestea, în anul 2018 au fost administrate un număr de 666 contracte în baza cărora au fost transferate un număr de 1.310.455 CV.

Dintre Contractele Bilaterale de Certificate Verzi, încheiate pe platforma Opcom care au continuat din anii 2014-2017, în anul 2018 au fost administrate un număr de 1114 contracte în baza cărora au fost transferate un număr de 7.182.815 CV.

Dintre Contractele Bilaterale de Certificate Verzi negociate direct care au fost încheiate înainte de 01.07.2013, în anul 2018 au fost administrate un număr de 65 contracte în baza cărora au fost transferate din contul vânzătorului în contul cumpărătorului un număr de 2.247.944 CV.

Cantitatea statică de certificate verzi pentru anul 2018, conform OUG nr. 24/2017, a fost de 14.910.140 CV.

Numărul total de certificate verzi transferate în cursul anului 2018 în baza contractelor bilaterale enumerate a fost de 10.810.436 CV, ceea ce reprezintă 60,40 % din numărul total de CV emise participanților înscrși la Piața Certificatelor Verzi în anul 2018 (17.898.627 CV).

13. Activitatea de administrare a Pieței pentru Ziua următoare de Gaze Naturale

Administrarea Pieței Centralizate de Gaze Naturale se desfășoară în baza prevederilor următoarelor documente aprobate/avizate de către ANRE:

- Regulile generale privind piața centralizată de gaze naturale, aprobate prin Ordinul președintelui ANRE nr.50/2013, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare pe Piața centralizată de gaze naturale administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale "OPCOM" SA, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr.54/22.06.2017;
- Procedura privind înregistrarea participanților la Piața centralizată de gaze naturale administrată de OPCOM SA, avizată cu Avizul ANRE nr. 18/20.09.2017;
- Convenția de participare la piața pentru ziua următoare de gaze naturale, avizată cu Avizul ANRE nr.19/20.09.2017;
- Procedura privind funcționarea pieței pentru ziua următoare de gaze naturale, avizată cu Avizul ANRE nr.20/20.09.2017;
- Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la piața pentru ziua următoare de gaze naturale, avizată cu Avizul nr. 21/20.09.2017.
- Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe piața pentru ziua următoare de gaze naturale, avizată cu Avizul nr. 22/20.09.2017.

În cursul anului 2018 au fost înregistrați 37 noi participanți la Piața pentru ziua următoare de gaze naturale, astfel, la sfârșitul anului numărul de participanți înregistrați a fost de 38.

În data de 31.07.2018 a avut loc prima sesiune de tranzacționare pe Piața pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale administrată în cadrul OPCOM pentru livrarea gazelor naturale în cursul zilei de 01.08.2018.

În vederea administrării acestei piețe se desfășoară în principal următoarele activități:

- Actualizarea și păstrarea "Registrului de Tranzacționare" pe PZU-GN;
- Înregistrarea/suspendarea/retragerea/revocarea participanților la PZU-GN;
- Configurarea și gestionarea participanților în sistemul de tranzacționare a PZU-GN;
- Asistența, consultanța și pregătirea participanților în conformitate cu reglementările în vigoare privind organizarea și funcționarea PZU-GN;
- Administrarea sistemului de tranzacționare utilizat pentru desfășurarea sesiunilor de tranzacționare pe PZU-GN;
- Organizarea în fiecare zi calendaristică a sesiunilor de tranzacționare, în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare specific PZU-GN în vigoare;
- Intocmirea de rapoarte referitoare la funcționarea PZU-GN, în conformitate cu cerințele ANRE și a Serviciului Supraveghere Funcționare Piețe Administrate;
- Aplicarea, în situațiile în care se impune, a procedurilor de urgență pentru administrarea platformelor de tranzacționare din administrare.

Principalele caracteristici ale mecanismului de piață prin care are loc încheierea tranzacțiilor pe PZU-GN sunt următoarele:

- Piața este deschisă participării titularilor de licență care se înscriu și respectă Convenția de participare la piața pentru ziua următoare de gaze naturale, aviz ANRE nr. 19/20.09.2017;
- Tranzacționarea se desfășoară on-line, de la terminalele participanților înscrși la piața;
- Pentru fiecare zi gazieră se definește în sistemul de tranzacționare câte un instrument standard și se organizează o sesiune de tranzacționare;

- Participantii pot introduce in sistemul de tranzactionare oferte de cumparare (validate in functie de garantia disponibila) si oferte de vanzare;
- Sesiunile de tranzactionare se desfasoara in doua etape succesive:
 - Etapa de transmitere a ofertelor, intre orele 10:00 – 15:00;
 - Etapa de incheiere a tranzactiilor, intre orele 15:00 – 15:10;
- Toate tranzactiile sunt incheiate la pretul de inchidere a pietei;
- OPCOM este contraparte pentru toate tranzactiile incheiate pe PZU-GN;
- Identitatea participantilor la tranzactionare este anonima pe toata durata sesiunii de tranzactionare;
- Tranzactiile sunt notificate Operatorului de Transport si Sistem, de catre OPCOM, in maxim 30 de minute dupa incheierea sesiunii de tranzactionare;
- Dupa incheierea sesiunii de tranzactionare:
 - Sunt elaborate si puse la dispozitia participantilor care au incheiat tranzactii, prin intermediul sistemului de tranzactionare: Confirmarile de tranzactii, Nota de decontare zilnica, Notificarile fizice ,care contin informatii privind gazele naturale ce urmeaza a fi livrate in Punctul Virtual de Tranzactionare in ziua urmatoare;
 - Sunt publicate rezultatele sesiunii de tranzactionare pe pagina web a OPCOM, respectiv: tipul de produs tranzactionat, pretul de inchidere a pietei, cantitatea tranzactionata, perioada de livrare, participantii la sesiunea de tranzactionare (daca aceasta cuprinde cel putin 3 participanti).

Prima tranzactie pe PZU-GN s-a incheiat in data de 19.09.2018 pentru ziua gaziera de livrare 20.09.2018.

Activitatea pe PZU-GN poate fi cuantificată pe baza următoarelor date sintetice:

- 23 participanți au încheiat tranzacții;
- 3.816 tranzacții încheiate;
- Cantitate totală tranzacționată 146.308,55 MWh;
- Preț mediu ponderat: 113,60 lei/MWh;
- Valoare tranzacții: 16.620.169,55 lei.

14. Activitatea de administrare a Pietei Centralizate de Gaze Naturale

Administrarea Pietei Centralizate de Gaze Naturale se desfasoara in baza prevederilor urmatoarelor documente aprobate/avizate de catre ANRE:

- Regulile generale privind piata centralizata de gaze naturale, aprobate prin Ordinul presedintelui ANRE nr.50/2013, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Regulamentul privind cadrul organizat de tranzactionare pe Piata centralizata de gaze naturale administrata de Operatorul Pietei de Energie Electrica si de Gaze Naturale "OPCOM"SA, aprobat prin Ordinul presedintelui ANRE nr.54/22.06.2017;
- Procedura privind inregistrarea participantilor la Piata centralizata de gaze naturale administrata de OPCOM SA, avizata cu Avizul ANRE nr.18/20.09.2017;
- Conventia de participare la Piata centralizata de gaze naturale, avizata cu Avizul ANRE nr.26/01.07.2015;
- Procedura privind tranzactionarea pe Piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-LN, avizata cu Avizul ANRE nr.27/01.07.2015;
- Procedura privind tranzactionarea pe Piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-LP, avizata cu Avizul ANRE nr.28/01.07.2015;
- Procedura privind tranzactionarea pe Piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare de tip OTC, avizata cu Avizul ANRE nr.29/01.07.2015.

In conformitate cu Procedura privind tranzactionarea pe Piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale – modalitatea de tranzacționare PCGN-LN sunt organizate sesiuni de tranzactionare pe baza ofertelor initiaatoare de vanzare/cumparare definite de catre participanti conform produselor standard (saptamanale, lunare, trimestriale, anuale pentru anul calendaristic si anuale pentru anul gazier) si a contractelor standard avizate de către ANRE. Sesiunile de tranzactionare sunt derulate in doua etape, respectiv licitatie deschisa urmata de negociere continua, in cazul in care in urma desfasurarii primei etape nu sunt atribuite toate contractele propuse de catre initiator.

Procedura privind tranzactionarea pe Piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-LP ofera participantilor la piata posibilitatea sa supuna tranzactionarii, in mod centralizat, transparent si nediscriminatoriu, contracte bilaterale personalizate in conformitate cu cerintele tehnice, economice si comerciale ale acestora. De asemenea participantii, prin ofertele initiatore si respectiv contractele aferente acestora, pot propune diferite perioade de livrare, acestea nefiind standardizate.

In conformitate cu Procedura privind tranzactionarea pe Piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-OTC, participantii la piata transmit OPCOM, inainte de a intra in tranzactionare, o lista alba de eligibilitate care cuprinde participantii la piata cu care are incheiate contracte preagreate de vanzare-cumparare gaze naturale, ale caror termeni contractuali sunt stabiliti, cu exceptia pretului, cantitatii si a perioadei de livrare. Mecanismul de tranzactionare permite incheierea tranzactiilor doar intre partenerii eligibili (participantii sunt inclusi reciproc in listele albe de eligibilitate). In cazul in care in piata exista doua ordine de sens contrar la preturi care ar permite incheierea unei tranzactii, dar participantii nu sunt eligibili, se initiaza un proces de intermediere care consta in gasirea unui al treilea participant care este eligibil atat cu vanzatorul cat si cu cumparatorul.

În vederea administrării acestei piețe s-au desfasurat in principal urmatoarele activitati:

- ✓ Inregistrarea participantilor la PCGN, cu oportunitatea participarii cu oferte initiatore/de raspuns la oricare dintre modalitatile de tranzactionare;
- ✓ Actualizarea si pastrarea "Registrului de Tranzactionare" pe PCGN;
- ✓ Suspendarea/retragerea/revocarea participantilor la PCGN;
- ✓ Configurarea si gestionarea participantilor la PCGN in platforma de tranzactionare aferenta PCGN-LN si PCGN-LP;
- ✓ Asistenta, consultanta si pregatirea participantilor in conformitate cu reglementarile in vigoare privind organizarea si functionarea PCGN;
- ✓ Administrarea platformei informatice utilizata pentru desfasurarea sesiunilor de licitatie pe PCGN-LN si PCGN-LP;
- ✓ Intocmirea de rapoarte referitoare la functionarea PCGN, in conformitate cu cerintele ANRE si a Serviciului Supraveghere Functionare Piete Administrate;
- ✓ In anul 2018 pe Piata centralizata de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-LN a fost primita o oferta initiatore de vanzare pentru organizarea unei sesiuni de licitatie. Oferta a fost retrasa de catre initiator inainte de data sesiunii de licitatie si astfel sesiunea de licitatie a fost anulata. Pana la data transmiterii solicitarii de retragere a ofertei initiatore nu au fost constituite garantii de participare la licitatie cu oferte de raspuns;
- ✓ In anul 2018 pe Piata centralizata de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-LP nu au fost primite oferte initiatore pentru organizarea de sesiuni de licitatie.
- ✓ Piața centralizată de gaze naturale – modalitatea de tranzactionare PCGN-OTC:
 - pe platforma de tranzactionare Trayport au fost disponibile participantilor pentru tranzactionare instrumente cu perioade de livrare 1 zi, 1 saptamana, 1 luna, 1 trimestru, 1 semestru gazier, 1 semestru calendaristic, 1 an gazier, 1 an calendaristic;
 - nici un participant nu a primit dreptul de a introduce oferte in platforma de tranzactionare avand in vedere ca nu au fost primite contracte preagreate, respectiv liste de eligibilitate.
 - In anul 2018 au fost inregistrati 9 participantii. La sfarsitul anului numarul de participantii inregistrati a fost de 23.

Zilnic au fost organizate sesiuni de tranzactionare pentru modalitatea de tranzactionare PCGN-LN pe platforma de test.

15. Inregistrarea participantilor la pietele de energie si la piata de certificate verzi. Administrarea acordurilor REMIT

Activitatea de inregistrare a participantilor la pietele de energie electrica si de gaze naturale si la piata de certificate verzi administrate de societatea noastra a cunoscut si in anul 2018 un volum insemnat de munca, numarul participantilor inregistrati mentinandu-se practic la acelasi nivel foarte ridicat.

Astfel, comparand numarul de participantii inregistrati la 31.12.2018 fata de cei inregistrati la 31.12.2017 rezulta urmatoarele: la PZU 374 participantii fata de 380; la PI 134 fata de 133; la PCCB-LE 284 fata de 340; la PCCB-NC 188 fata de 186; la PC-OTC 100 fata de 93; la PCSU 30 fata de 30 si la PCV 949 fata de 949.

Numarul participantilor inregistrati a cunoscut cresteri atat la Piata pentru Ziua Urmatoare de Gaze Naturale (PZU-GN) cat si la Piata Centralizata de Gaze Naturale (PCGN).

Astfel, comparand numarul de participantii inregistrati la 31.12.2018 fata de numarul celor inregistrati la 31.12.2017 rezulta urmatoarele:

- la PCGN numarul de participantii inregistrati a crescut la 23 fata de 14;
- la PZU-GN numarul de participantii inregistrati a crescut la 38 fata de 1.

Dintre societatile inregistrate la PCGN si PZU-GN la data de 31.12.2018, 20 de societati erau inscrise la ambele piete de gaze naturale.

La aprecierea volumului de munca desfasurat trebuie avut in vedere ca pe parcursul anului 2018 au avut loc si retrageri/revocari si reinscrieri de la/pietele enumerate mai sus.

Pe parcursul anului 2018 nu au avut loc si retrageri/revocari de la PCGN si PZU-GN. Dintre societatile revocate/retrase de la PCGN in anul 2016, o societate s-a reinregistrat la PCGN (a fost revocata in anul 2016 pentru nesemnarea formei actualizate a Conventiei de participare la PCGN) si aceasta precum si alte 5 societati au indeplinit formalitatile de inregistrare la PZU-GN.

La acestea se mai adauga si semnarea a numeroase acte aditionale intocmite la conventiile de participare la pietele administrate pentru participantii care si-au schimbat datele de contact ale firmei precum si asigurarea actualizarii permanente a acestor date in aplicatia utilizata pentru inregistrarea participantilor si pentru gestionarea datelor aferente lor, denumita RECLIP – Registrul Clientilor Inregistrati la Piete.

Dezvoltarea continua a acestei activitati, prin upgradarea aplicatiei RECLIP, prin actualizarea procedurilor si instructiunilor de lucru, etc., a necesitat un efort comun al Serviciului Secretariat General - Inregistrare Participantii si al celorlalte departamente interesate, desfasurandu-se practic in paralel cu efectuarea, intr-un ritm sustinut si fara intreruperi, a inregistrarii participantilor si a actualizarii datelor de contact ale acestora.

De asemenea a fost initiat un proiect de eficientizare a activitatii de inregistrare a participantilor la pietele administrate de OPCOM SA, prin reorganizarea gestionarii documentelor care certifica starea la zi si istoricul participantilor si s-a lucrat in continuare la trecerea la noua aplicatie informatica de inregistrare a participantilor la pietele administrate de OPCOM SA, realizata de Serviciul Administrare Baze de Date.

De la intrarea in vigoare a prevederilor Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011 si 1348/2014 si pana la sfarsitul lunii decembrie 2018 au fost semnate peste 560 de Acorduri REMIT, serviciile prestate conform acestuia facilitand indeplinirea obligatiilor de raportare ale participantilor la piata conform REMIT.

Datorita dinamicii participarii la pietele administrate, un numar de 465 Acorduri au fost in vigoare la sfarsitul anului 2018, din care pe parte de energie electrica au fost monitorizate 411 Acorduri privind accesarea si raportarea de date, 5 Acorduri privind accesarea si raportarea de date pentru participantii care nu sunt inregistrati la una din pietele de energie electrica administrate de OPCOM, 1 Acord privind raportarea de date Tel4 si 1 Acord privind raportarea de date fundamentale, in timp ce pe parte de gaze naturale au fost monitorizate un numar de 36 Acorduri / Acte aditionale de extindere a serviciilor prestate pentru gaze naturale si 11 Acorduri pentru participantii care nu sunt inregistrati la una din pietele de gaze naturale administrate de OPCOM.

La acestea se adauga cele peste 60 de acte aditionale la Acordurile REMIT semnate de catre participantii ale caror date de identificare au suferit modificari, precum si acte aditionale de extindere/restrangere a serviciilor de raportare de date catre ACER pentru energie electrica. Acest proces continuu de monitorizare a Acordurilor REMIT a fost transpus operativ in aplicatia RECLIP - Registrul Clientilor Inregistrati la Piete, precum si in sistemul de raportare RRM OPCOM.

16. Activitatea de elaborare/modificare reglementari, inclusiv din perspectiva calitatii OPCOM de operator al pietei de energie electrica desemnat

16.1. Piata Contractelor Bilaterale

Având în vedere solicitările de modificare ale prevederilor Contractului cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe PCCB-LE, OPCOM a inițiat în perioada mai-iulie două consultări publice pentru modificarea contractului cadru aplicabil pentru modalitatea de tranzacționare PCCB-LE. Ca rezultat al acestor consultări publice, începând cu data de 08 iunie 2018 a devenit aplicabil un nou format al Contractului cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe PCCB-LE.

În perioada octombrie - noiembrie 2018 au fost organizate alte două consultări publice, inițiate în scopul modificării prevederilor standard aplicabil PCCB-NC, urmare a primirii unor solicitări de modificare din partea participanților activi la PCCB-NC.

În urma rezultatelor acestor consultări publice, modificările aduse contractului standard aplicabil PCCB-NC au devenit aplicabile contractelor au fost semnate începând cu data de 30 octombrie 2018.

OPCOM transmis propuneri de revizuire referitor la cadrul de reglementare aplicabil conform prevederilor Ordinului 78/14.08.2014, pentru tranzacționarea la termen a energiei electrice prin intermediul mecanismelor de tranzacționare puse la dispoziția participanților la piață prin Piața Centralizată a Contractelor Bilaterale de energie electrică, în scopul definitivării de către ANRE a nou regulament cară să permită utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării pe termen lung.

16.2 Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică

Pe parcursul anului 2018 au fost continuate de OPCOM demersurile pentru îmbunătățirea unor aspecte funcționale și de reglementare a platformei de tranzacționare PC-OTC în conformitate cu propunerile de îmbunătățire exprimate de AFEER.

Astfel, în perioada 16.02.2018-02.03.2018 s-au publicat pe website-ul OPCOM, în vederea consultării publice, documentele specifice Pieței centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică aplicabile în baza prevederilor Ordinului ANRE nr. 151/2015 și 23/2018: Procedura privind modalitatea de tranzacționare pe Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică și Convenția de participare la Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică.

Urmare finalizării consultării publice și opiniilor exprimate de participanții înregistrați la PC-OTC, începând cu 22.03.2018 OPCOM a publicat pe website documentele rezultate: Tabelul centralizator al observațiilor și propunerilor primite și documentele aplicate pentru administrarea PC-OTC actualizate pentru reflectarea concluziilor procesului de consultare publică.

Prin adresa nr. 14953/23.03.2018 OPCOM a informat ANRE cu privire la încheierea procesului de consultare publică și a transmis spre analiză și avizare formele revizuite ale Procedurii privind modalitatea de tranzacționare pe Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică și Convenției de participare la Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică împreună cu Tabelul centralizator al propunerilor și observațiilor referitoare la actualizarea documentelor aferente PC-OTC.

Ulterior transmiterii documentelor prin scrisoarea menționată anterior, OPCOM a întreprins următoarele acțiuni:

- ✓ a răspuns clarificărilor și observațiilor formulate prin corespondență electronică de către reprezentanții ANRE și a actualizat și retransmis electronic către ANRE documentele menționate mai sus în data de 10.05.2018.
- ✓ prin scrisoarea nr. 31726/29.06.2018, a solicitat ANRE informații cu privire la stadiul avizării documentelor privind funcționarea Pieței centralizate cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică.

Prin adresa ANRE cu numărul 50893/09.07.2018, înregistrată la OPCOM cu numărul 33337/09.07.2018, Autoritatea de Reglementare a informat OPCOM cu privire la transmiterea prin e-mail în data de 05.07.2018 a documentelor amendate cu modificările necesare avizării acestora.

În data de 06.07.2018, prin adresa OPCOM nr. 33131 au fost transmise către ANRE spre avizare formele finale ale documentelor: Procedura privind modalitatea de tranzacționare pe Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică și Convenția de participare la Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică. Reviziile documentelor au fost aprobate de către Autoritate în data de 19.07.2018 prin Ordinele președintelui ANRE nr. 31 și 32.

La nivelul OPCOM au fost întreprinse toate acțiunile necesare pentru implementarea prevederilor Ordinelor președintelui ANRE nr. 23/23.01.2018, 31/19.07.2018 și 32/19.07.2018.

16.3 Piața Centralizată pentru Serviciul Universal

În data de 28.12.2017 ANRE a publicat pe website-ul sau, pentru consultare publică, proiectul de ordin pentru aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a licitațiilor pe piața centralizată pentru serviciul universal. Principalele modificări aduse se referă la:

- Modificarea mecanismului de tranzacționare – înlocuirea licitațiilor simultane cu pret descrescător cu sesiuni de licitații care se desfășoară în două etape, o etapă de licitație deschisă și o etapă de negociere continuă;
- Sesiunile de licitație se desfășoară bilunar;
- Modificarea modului de stabilire a prețurilor de pornire a licitației – pe baza tranzacțiilor încheiate în ultimele 6 luni, pe piețele la termen administrate de OPCOM, cu livrare în perioadă aferentă produsului de tranzacționare și/sau în perioadele care includ această perioadă;
- FUI participă voluntar la sesiunile de licitații numai în calitate de cumpărători;
- Eliminarea garanției financiare de participare la licitații;
- Stabilirea produselor de tranzacționare:
 - o perioada de livrare: an, semestru, trimestru;
 - o profil livrare: banda (00:00-24:00 EET), varf 1 (07:00-24:00 EET) și varf 2 (18:00-23:00 EET)

Propunerile și observațiile la acest proiect de ordin au putut fi transmise la ANRE până pe data de 08.01.2018, iar acestea au fost dezbătute într-o sesiune publică organizată de ANRE în data de 11.01.2018.

Regulamentul de organizare și desfășurare a licitațiilor pe piața centralizată pentru serviciul universal a fost aprobat prin Ordinul ANRE nr.27 din 31.01.2018 și publicat în M.O. nr.106/02.02.2018.

Fata de forma publicată pentru consultare publică, au fost aduse în principal următoarele modificări:

- Produsele de tranzacționare:
 - o perioada de livrare: an (1 iulie an1 – 30 iunie an2), semestru, trimestru, luna;
 - o profil livrare: banda (00:00-24:00 CET), varf 1 (06:00-22:00 CET) și varf 2 (17:00-22:00 CET);
- Sesiunile de licitații sunt organizate lunar, în prima zi de luni a unei luni calendaristice.

În data de 05.02.2018 OPCOM a anunțat pe pagina de web proprie constituirea unui Grup de lucru pentru elaborarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice tranzacționate pe PCSU. Partile interesate din sectorul energiei electrice au avut posibilitatea să se înscrie în Grupul de lucru până la data de 09.02.2018.

Grupul de lucru este format din următorii membrii:

- Asociația Furnizorilor de Energie Electrică din România – AFEER
- GEN-I, trading în producția electrică energije, d.o.o.
- S.C. CEZ Vânzare S.A.
- S.C. E.ON Energie România S.A.
- S.C. Electrica S.A.
- S.C. Electrica Furnizare S.A.
- S.C. Electrocentrale București S.A.
- S.C. ENEL Energie S.A.
- S.C. ENEL Energie Muntenia S.A.
- S.C. Hidroelectrică S.A.
- S.C. OMV Petrom S.A.
- Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A.

- Societatea Nationala De Gaze Naturale `ROMGAZ` S.A.
- Societatea Nationala Nuclearelectrica S.A.
- Autoritatea Nationala de Reglementare in Domeniul Energiei – invitat.

In data de 12.02.2018 OPCOM a transmis membrilor Grupului de lucru documentul de lucru propus pentru stabilirea formei finale a contractului cadru de vanzare-cumparare a energiei electrice tranzactionate pe PCSU, conform art. 51 alin. (2) din Regulamentul de organizare si desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 27/2018.

In contractul propus s-au inclus:

- Constituirea de garantii financiare atat de catre cumparator (de plata) cat si de vanzator (de buna executie);
- Optiunea partilor de a nu constitui garantia financiara de buna executie si/sau de plata daca au agreeat alte forme de garantie sau au incheiat un acord scris prin care garantia bancara de buna executie/de plata nu are caracter obligatoriu;
- Conditii pentru rezilierea sau denuntarea contractului si despagubiri pe care partea care initiaza rezilierea/denuntarea contractului trebuie sa le plateasca celeilalte parti.

Avand in vedere termenul de 25 de zile de la intrarea in vigoare a Regulamentului, respectiv data de 27.02.2018, stabilit pentru elaborarea de catre OPCOM si transmiterea pentru avizare la ANRE a Conventiei-cadru de participare la PCSU, Procedura operationala de desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal si Contractul-cadru de vanzare-cumparare a energiei electrice tranzactionate pe PCSU (art.60 din Regulament), OPCOM a stabilit data de 19.02.2018 termenul de transmitere a observatiilor, astfel incat forma contractului agreeata in cadrului Grupului de lucru sa fie supusa ulterior consultarii publice.

In data de 16.02.2018 OPCOM a initiat, in conformitate cu art.10 alin.(2) din Regulamentul de organizare si desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 27/2018, procesul de consultare publica privind:

- Conventia de participare la piata centralizata pentru serviciul universal;
- Procedura operationala de desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal.

Propunerile de modificare si completare a documentelor supuse consultarii publice au putut fi transmise de partile interesate pana la data de 23.02.2018.

In conformitate cu prevederile art. 51 alin. (2) din Regulamentul de organizare si desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 27/2018, incepand cu data de 22.02.2018 OPCOM a supus procesului de consultare publica Contractul-cadru de vanzare-cumparare a energiei electrice tranzactionate pe piata centralizata pentru serviciul universal elaborat in cadrul Grupului de lucru.

Propuneri si observatii la Contractul-cadru au fost primite pana in data de 26.02.2018.

OPCOM a transmis ANRE prin adresa nr.10236/27.02.2018, inregistrata la ANRE sub nr.15630/28.02.2018, spre avizare urmatoarele documente:

- Conventia de participare la piata centralizata pentru serviciul universal;
- Procedura operationala de desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal;
- Contractul-cadru de vanzare-cumparare a energiei electrice tranzactionate pe piata centralizata pentru serviciul universal;

precum si sintezele observatiilor primite, pentru cele trei documente, in urma publicarii acestora pe pagina web a OPCOM pentru consultare publica si sinteza observatiilor formulate de catre membrii Grupului de lucru constituit pentru stabilirea continutului Contractului-cadru aplicabil pe PCSU.

De asemenea prin adresa mai sus mentionata au fost solicitate ANRE clarificari cu privire la modul de calcul a preturilor de deschidere a sesiunilor de licitatii pe PCSU.

Avand in vedere ca nu s-a primit clarificarea solicitata si in conformitate cu prevederile art. 2 din Ordinul ANRE nr. 27/2018, prin derogare de la prevederile art.6 din Regulamentul de organizare si desfasurare a licitatiilor pe piata centralizata pentru serviciul universal, sesiunea de licitatii din luna martie 2018 se desfasoara in a doua zi de luni, respectiv in data de 12.03.2018, astfel preturile de

deschidere a sesiunii de licitații trebuie publicate în data de 07.03.2018, OPCOM a revenit cu o solicitare de clarificare transmisă ANRE prin adresa nr.10954/02.03.2018.

Prin adresa ANRE 17699/06.03.2018, înregistrată la OPCOM sub nr. 11348/06.03.2018 au fost primite clarificarile referitoare la modul de calcul a preturilor de deschidere a sesiunilor de licitații.

ANRE a avizat documentele transmise de OPCOM prin:

- Avizul 7/06.03.2018 - Contractul-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice tranzactionate pe piața centralizată pentru serviciul universal;
- Avizul 8/06.03.2018 - Procedura operațională de desfasurare a licitațiilor pe piața centralizată pentru serviciul universal
- Avizul 9/06.03.2018 – Convenția de participare la piața centralizată pentru serviciul universal.

16.4. Piața pentru Ziua Următoare

Au fost actualizate și completate procedurile și instrucțiunile de lucru interne pentru adaptarea la noul rol al OPCOM și noua topologie a pieței cuplate 4M MC, considerând și modificările implementate în sistemul local de tranzacționare ALSTOM în noua schemă operațională.

În acest context au fost transmise propuneri de actualizarea a unor prevederi din Regulamentul de organizare și funcționare a pieței pentru ziua următoare de energie electrică cu respectarea mecanismului de cuplare prin preț a piețelor și modificarea unor acte normative care reglementează piața pentru ziua următoare de energie electrică, aprobat prin Ordinul ANRE nr.82/03.09.2014 publicat în Monitorul Oficial nr.668 din 11.09.2014 cu modificările și completările ulterioare, precum și Convenția de participare la PZU și procedurile operaționale de funcționare a PZU. Au fost considerate în actualizarea procedurilor operaționale și actualizarea relației contractuale dintre participantul la PZU și OPCOM S.A. în cadrul Convenției de participare la PZU pentru a reflecta contextul funcționării PZU în regim cuplat și reglementările conexe elaborate după lansarea proiectului de cuplare 4MMC. Astfel, au fost transmise ANRE spre analiza următoarele documente:

- Convenție de participare la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică, Revizia 3;
- Procedura operațională privind funcționarea Pieței pentru Ziua Următoare de energie electrică, document care reunește, la solicitarea ANRE, patru proceduri, avizate anterior, de către ANRE;
- Procedura privind înregistrarea participanților la piețele centralizate de energie electrică administrate de OPCOM S.A., revizia 2.

16.5. Activitatea de decontare

În vederea modificării modului de încasare al valorii tarifului reglementat, componenta de tranzacționare pe piețele centralizate de energie electrică pe care OPCOM este contraparte, respectiv încasarea de către OPCOM a valorii o dată pe lună, în luna calendaristică următoare lunii de tranzacționare, în loc de metoda utilizată din luna ianuarie 2014, prin care se realiza încasarea zilnică a valorii tarifului, simultan cu încasarea/plata contravalorii energiei electrice achiziționate/vandute de participanții la PZU, a fost revizuită în luna ianuarie 2018 Procedura privind modalitatea și termenele de plată ale tarifului reglementat practicat de Operatorul Pieței de Energie Electrică. După mai multe discuții succesive cu reprezentanții ANRE, documentul a fost avizat de ANRE cu Avizul nr. 23/27.06.2018.

În vederea corelării prevederilor procedurii menționate cu alte documente, au fost revizuite în luna martie 2018 următoarele documente:

- Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare, revizia 3;
- Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare, revizia 3;

Cu toate că cele cinci documente menționate au fost transmise la ANRE la începutul anului 2018, au fost discutate și agreeate formele finale cu specialiștii autorității de reglementare, încă din sem.I 2018, menționăm că, până în prezent, aceste documente nu au fost avizate de către ANRE.

În conformitate cu prevederile art. 206 din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și art. 140 din Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea au fost elaborate și transmise către ANRE în data de 02.05.2018 pentru avizare următoarele Note de de informare pentru decontare a tranzacțiilor realizate pe PE și pentru

dezechilibrele PRE, însoțite de explicații privind modul de calcul al valorilor cuprinse în cadrul acestora, documente avizate, ulterior, de către ANRE după cum urmează:

- Notele de informare pentru decontare a tranzacțiilor realizate pe Piața de Echilibrare, avizate de ANRE cu Avizul nr. 24/11.07.2018;
- Notele de informare pentru decontare aferente dezechilibrelor de la notificare, avizate de ANRE cu Avizul nr. 25/11.07.2018;
- Notele de informare pentru decontare aferente penalităților pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare, avizate de ANRE cu Avizul nr. 26/11.07.2018;
- Notele de informare pentru decontare aferente dezechilibrelor Părților Responsabile cu Echilibrarea, avizate de ANRE cu Avizul nr. 27/11.07.2018;
- Notele de regularizare aferente costurilor efective pentru echilibrarea sistemului și costurilor pentru managementul restricțiilor de rețea pe Piața de Echilibrare, avizate de ANRE cu Avizul nr. 28/11.07.2018;
- Notele lunare pentru stabilirea și redistribuirea costurilor sau veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, avizate de ANRE cu Avizul nr. 29/11.07.2018.

În conformitate cu prevederile art. 205 din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și art. 139 din Regulamentul de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea, au fost elaborate și transmise către ANRE în data de 21.06.2018 următoarele proceduri, documente avizate, ulterior, de către ANRE după cum urmează:

- Procedura privind stabilirea lunară a obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare aferente tranzacțiilor din Piața de Echilibrare, a prețurilor de deficit și de excedent, a dezechilibrelor de la notificare ale unităților/consumatorilor dispecerizabili și a costurilor pentru managementul congestiilor, avizată de ANRE cu Avizul nr. 47/12.09.2018;
- Procedura privind modul de stabilire a dezechilibrelor cantitative și valorice lunare ale PRE și redistribuirea lunară a veniturilor sau costurilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, avizată de ANRE cu Avizul nr. 48/12.09.2018.

16.6. Piața Certificatelor Verzi

Având în vedere modificările aprobate de Autoritatea de reglementare cu privire la cadrul de reglementare aplicabil tranzacționării și raportării tranzacțiilor cu certificate verzi, la nivelul DTTC au fost întreprinse acțiunile corespunzătoare pentru modificarea Convenției de participare la PCV și a cadrului procedural aplicabil Pieței Certificatelor Verzi, supunerea consultării publice a documentelor modificate și respectiv transmiterea acestora pentru informare la ANRE după cum urmează:

- ✓ *Procedura privind înregistrarea, retragerea, suspendarea și revocarea participanților la/de la piața de certificate verzi și Convenția de participare la piața de certificate verzi în vederea detaliilor condițiilor de înscriere la PCV a persoanelor fizice acreditate de ANRE pentru producerea de E-SRE, în conformitate cu prevederile OUG nr. 24/2017;*
- ✓ *Procedura privind funcționarea Pieței centralizate anonime la termen de certificate verzi și administrarea pieței contractelor bilaterale de certificate verzi și respectiv Procedura privind consemnarea în Registrul Certificatelor Verzi a stării certificatelor verzi, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 65/2018 referitoare la perioada de valabilitate a ofertelor introduse în sistemul de tranzacționare al PCTCV și respectiv la anularea în RCV a CV a căror valabilitate a expirat înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 24/2017, care sunt excedentare cotei obligatorii de achiziție de CV a operatorului economic pentru anul 2017;*
- ✓ *Procedura privind consemnarea în RCV a stării CV, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 157/2018 referitoare la înregistrarea în RCV a stărilor "CV blocat temporar" pentru îndeplinirea cotei anuale estimate de achiziție de CV aferente trimestrului de analiză n și respectiv "CV consumat" pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de CV pentru anul de analiză t;*
- ✓ *Procedura privind consemnarea în RCV a stării CV, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 164/2018 referitoare la înregistrarea în RCV a stării "CV consumat" pentru îndeplinirea cotei obligatorii de achiziție de CV pentru anul de analiză 2018 și respectiv pentru anularea în RCV a CV emise de OTS înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 24/2017, care au expirat în contul de furnizor în perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a OUG nr. 24/2017 și 31 decembrie 2017 și/sau, după caz, în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2018 și 31 martie 2018, care exced obligației operatorului economic de achiziție de certificate verzi pentru anul 2018;*

- ✓ *Convenția de participare la Piața de Certificate Verzi, Procedura privind Înregistrarea, retragerea, suspendarea Participanților la/de la Piața de Certificate Verzi și Procedura privind funcționarea pieței centralizate anonime spot de certificate verzi*, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 178/2018 referitoare la modificarea regulilor aplicabile cu privire la cazurile în care participanții la Piața de Certificate Verzi sunt suspendați de la tranzacționare pe PCV/PCSCV/PCTCV și respectiv schimbarea mecanismului de tranzacționare a CV pe PCSCV de la corelarea ofertelor de vânzare/cumpărare CV în funcție de marca de timp la alocarea CV proporțional cu ofertele de vânzare/cumpărare de CV existente în sistemul de tranzacționare la închiderea etapei de transmitere a ofertelor dintr-o sesiune de tranzacționare.

În conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 77/18.08.2017, documentele elaborate la nivelul OPCOM SA au fost supuse consultării publice, iar formele finale rezultate în urma analizei propunerilor și observațiilor primite au devenit aplicabile prin publicare pe site-ul OPCOM, întrucât din reglementarea ANRE a fost eliminată necesitatea avizării acestor documente de către Comitetul de Reglementare al ANRE.

16.7. Implementarea Pieței pentru Ziua Următoare pentru gaze naturale (PZU-GN)

Începând cu data de 06.02.2018 ANRE a publicat pe site-ul propriu pentru consultare publică proiectul de Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013, referitor la eliminarea restricțiilor de tranzacționare în PVT doar în limita dezechilibrelor prognozate pentru ziua gazieră următoare.

OPCOM a transmis ANRE și SNTGN Transgaz propuneri de amendare a proiectului de Ordin menționat mai sus prin adresa nr.6486/08.02.2018.

În vederea trecerii la o etapă de verificare a funcționării efective a fluxului de date aferente realizării notificării fizice a tranzacțiilor pe PZU-GN, pentru identificarea în mod operativ a oricăror îmbunătățiri necesare astfel încât participanții la piață să poată dispune de facilitățile tranzacționării pentru ziua următoare a gazelor naturale, OPCOM a adresat SNTGN Transgaz, prin adresa nr.6849/12.02.2018, rugămintea de a identifica elementele și/sau informațiile pe care OPCOM trebuie să le furnizeze.

La această adresă SNTGN Transgaz a răspuns prin e-mail în data de 13.02.2018, prin care menționează restricția de tranzacționare în PVT conform Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, astfel încât numai utilizatorii de rețea (cei care au contract de rezervare capacitate cu SNTGN Transgaz) pot să tranzacționeze în PVT, și doar în limita dezechilibrului prognozat. De asemenea SNTGN Transgaz exprimă disponibilitatea de a fi organizată o ședință de lucru pentru clarificarea unor aspecte tehnice, la o dată care urmează a fi stabilită ulterior.

Prin adresa nr. 13406/30.03.2018, înregistrată la OPCOM sub nr. 15902/30.03.2018, SNTGN Transgaz invită OPCOM la o întâlnire de lucru privind definirea produselor standardizate pe termen scurt care trebuie oferite pe platformele de tranzacționare. În cadrul întâlnirii SNTGN Transgaz menționează că din partea sa prioritate au produsele intraday, de tip restul zilei, față de cele pentru ziua următoare.

Prin Ordinul 69/04.04.2018 se aprobă modificarea completării Codului rețelei pentru sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013.

Ca urmare a discuțiilor purtate în cadrul întâlnirii organizate la sediul ANRE în data de 13.07.2018 cu privire la stadiul implementării Pieței pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale, prin adresa nr. 35084/16.07.2018 OPCOM prezintă ANRE principalele aspecte și acțiuni derulate la nivelul OPCOM în vederea intrării în efectivitate a măsurilor de implementare.

Conform măsurilor asumate de OPCOM în cadrul întâlnirii menționate mai sus, OPCOM a transmis în data de 16.07.2018 scrisori de informare privind posibilitatea înregistrării în vederea tranzacționării pe PZU-GN către toți participanții înregistrați la piețele centralizate de gaze naturale administrate în cadrul OPCOM și de asemenea adresa nr.35189/16.07.2018 către ANRE de informare a promovării implementării Pieței pentru Ziua Următoare de Gaze Naturale.

SNTGN Transgaz informează OPCOM prin adresa nr. 37135/23.07.2018, înregistrată la OPCOM sub nr. 36180/23.07.2018, asupra finalizării testării implementării comunicației cu OPCOM privind notificarea tranzacțiilor PZU în PVT. De asemenea menționează că trecerea în sistem productiv al platformei GMOIS se va face în maximum 5 zile lucrătoare, astfel începând cu data de 01.08.2018

tranzactiile incheiate pe piata urmatoare de gaze naturale pot ajunge in portofoliul UR, astfel se vor contabiliza in procesele de nominalizare aprobata si calcul dezechilibre.

In cadrul sedintei comune de lucru SNTGN Transgaz – OPCOM – ANRE, din data de 25.07.2018, este stabilit protocolul de comunicare privind desfasurarea proceselor aferente tranzactiilor PZU-GN. Fata e cele agreeate membrii Grupului de lucru confirma posibilitatea lansarii in productie a PZU-GN incepand cu data de livrare de 01.08.2018.

16.8. Piata Centralizata de Gaze Naturale

In data de 22.11.2017 ANRE a demarat procesul de consultare publica pe marginea principiilor de tranzactionare a gazelor naturale pe pietele centralizate.

Fata de documentul de discutie publicat OPCOM a transmis observatii, propuneri de modificare si argumente pentru sustinerea punctelor de vedere exprimate prin adresa 103508/15.12.2017, inregistrata la ANRE sub nr. 85847/18.12.2017 si prin adresa 104023/19.12.2017.

In data de 25.01.2018 a avut loc la sediul ANRE o sedinta publica pentru dezbaterea observatiilor si propunerilor primite privind principiile de tranzactionare a gazelor naturale pe pietele centralizate. In cadrul acestei intalniri mai multi participanti, atat producatori cat si furnizori, au semnalat necesitatea crearii cadrului necesar pentru o Piata pentru Ziua Urmatoare de gaze naturale functionala.

In data de 13.02.2018 ANRE publica pentru consultare proiectul de Ordin pentru aprobarea Regulilor generale privind piata centralizata de gaze naturale.

Principalele propuneri de modificare fata de Ordinul ANRE nr. 50/2013 se refera la:

- segmentarea pietei centralizate si stabilirea, pentru fiecare segment al pietei centralizate in parte, a cerintelor specifice. Segmentele de piata centralizata propuse sunt: piata produselor standardizate pe termen scurt, piata produselor standardizate pe termen mediu si lung, piata produselor "Over-the-counter" (OTC);
- introducerea produselor standardizate si ale contractelor standard in cadrul tranzactiilor efectuate pe piata produselor standardizate pe termen scurt si pe piata produselor standardizate pe termen mediu si lung;
- transferul dreptului de proprietate asupra cantitatii de gaze naturale tranzactionate doar in PVT in cadrul tuturor segmentelor pietei centralizate de gaze naturale;
- toate tranzactiile incheiate notificate OTS;
- tranzactiile garantate din punct de vedere financiar fie de catre titularul licentei de administrare a pietei centralizate fie de catre o terta parte, in cazul pietei produselor standardizate pe termen scurt, iar in cazul pietei produselor standardizate pe termen mediu si lung, fie prin garantii reciproce ale partilor, in cuantumulurile incluse in clauzele contractelor standard aprobate de ANRE, fie de catre o terta parte, in conformitate cu regulile specifice ale acesteia;
- informatiile facute publice in cadrul fiecarui segment al pietei centralizate.

Fata de documentul mentionat mai sus OPCOM transmite observatii prin adresa nr. 10851/02.03.2018, inregistrata la ANRE sub nr. 16929/02.03.2018.

Avand in vedere observatiile si propunerile formulate de partile interesate pe marginea acestui proiect in cadrul procesului de consultare publica, 13.02.2018-02.03.2018, precum si a celor formulate in cadrul sedintei din data de 12.03.2018, ANRE a demarat procesul de consultare publica pe marginea versiunii II a proiectului de Ordin pentru aprobarea Regulilor generale privind piata centralizata de gaze naturale, prin publicarea acestuia, pe pagina proprie de internet, in perioada 03.05.2018 - 11.05.2018.

OPCOM a transmis observatii si propuneri de modificare prin adresa nr. 23180/11.05.2018.

Pentru discutarea propunerilor si observatiilor formulate de partile interesate, ANRE a organizat o intalnire in data 18.05.2018.

Prin Ordinul ANRE nr. 105/06.06.2018 sunt aprobate noile Reguli generale privind piata centralizata de gaze naturale, care intra in vigoare la data de 01.01.2019.

Prin adresa nr.47516/25.06.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 30943/25.06.2018, ANRE solicita transmiterea spre aprobare, in conformitate cu art.2 alin. (1) din Ordinul ANRE nr.105/2018, lista

produselor standardizate care urmeaza sa fie tranzactionate in cadrul pietei produselor standardizate pe termen scurt si in cadrul pietei produselor standardizate pe termen mediu si lung administrate de OPCOM.

Prin adresa nr.3172829.06.2018 OPCOM solicita clarificari cu privire la data la care trebuie transmisa ANRE lista produselor standardizate, avand in vedere solicitarea ANRE de a transmite cu celeritate acest document si prevederea Ordinului 105/2018 de a transmite lista in termen de 30 de zile de la data publicarii Regulilor generale, respectiv 15.07.2018.

OPCOM transmite ANRE lista produselor standardizate care urmeaza sa fie tranzactionate in cadrul pietei produselor standardizate administrate de OPCOM prin adresa 33784/11.07.2018.

In perioada 17.07.2018 – 27.07.2018 ANRE supune procesului de consultare publica proiectul de Decizie, elaborat in vederea respectarii prevederilor Ordinului 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind pietele centralizate de gaze naturale, privind Lista centralizata a produselor standardizate tranzactionabile in cadrul pietei produselor standardizate pe termen scurt si in cadrul pietei produselor standardizate pe termen mediu si lung.

Prin adresa nr.56911/31.07.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 37173/31.07.2018, ANRE transmite pentru analiza propunerile si observatiile primite in cadrul consultarii publice privind Lista centralizata a produselor standardizate tranzactionabile in cadrul pietei produselor standardizate pe termen scurt si in cadrul pietei produselor standardizate pe termen mediu si lung.

OPCOM transmite ANRE prin adresa nr. 37639/02.08.2018 Lista produselor standardizate care urmeaza sa fie tranzactionate in cadrul pietei produselor standardizate administrate de OPCOM, modificata conform propunerilor colectate in urma procesului de consultare publica derulat de ANRE.

Prin Decizia ANRE nr. 1397/13.08.2018 este aprobata Lista centralizata a produselor standardizate tranzactionabile in cadrul pietei produselor standardizate pe termen scurt si in cadrul pietei produselor standardizate pe termen mediu si lung. Decizia este transmisa de ANRE prin adresa nr. 60858/13.08.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 38952/14.08.2018.

Prin adresa nr.63146/24.08.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 40991/24.08.2018, ANRE invita OPCOM in data de 30.08.2018 la sediul ANRE, la o intalnire pentru discutarea implementarii prevederilor Ordinului ANRE nr.105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind pietele centralizate de gaze naturale.

In conformitate cu prevederile art. 3 din Ordinul nr.105/2018 titularii licentelor de administrare a pietei centralizate au obligatia transmiterii la ANRE spre aprobare a regulamentelor proprii privind cadrul organizat de tranzactionare pe piata centralizata de gaze naturale in termen de maximum 60 de zile de la data aprobarii listei centralizate a produselor standardizate pe termen scurt si in cadrul pietei produselor standardizate pe termen mediu si lung, respectiv pana la data de 12.10.2018. In cadrul intalnirii ANRE a recomandat transmiterea pe langa regulament si a procedurilor specifice functionarii pietelor de gaze naturale administrate. De asemenea s-a discutat despre necesitatea implementarii pietei intra-zilnice in cel mai scurt timp posibil.

Prevederile Ordinului nr. 105/2018, au fost preluate intocmai in Regulamentul privind cadrul organizat de tranzactionare pe pietele produselor standardizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pietei de Energie Electrica si Gaze Naturale OPCOM - S.A. si de asemenea au fost elaborate documentele specifice functionarii pietelor de gaze naturale administrate. Prin adresa 50084/12.10.2018, inregistrata la ANRE sub nr. 77531/12.10.2018, OPCOM a transmis ANRE in vederea analizei si avizarii urmatoarele documente:

- ✓ Regulamentul privind cadrul organizat de tranzactionare pe pietele produselor standardizate de gaze naturale administrate de Operatorul Pietei de Energie Electrica si Gaze Naturale OPCOM - S.A.;
- ✓ Procedura privind inregistrarea participantilor la pietele produselor standardizate de gaze naturale administrate de OPCOM S.A.;
- ✓ Conventia de participare la pietele produselor standardizate pe termen scurt de gaze naturale;
- ✓ Conventia de participare la pietele produselor standardizate pe termen mediu si lung de gaze naturale;
- ✓ Procedura privind functionarea pietei pentru ziua urmatoare de gaze naturale;
- ✓ Procedura privind functionarea pietei intrazilnice de gaze naturale;

- ✓ Procedura privind tranzactionarea pe piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale - modalitatea de tranzactionare prin licitatie și negociere;
- ✓ Procedura privind tranzactionarea pe piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale - modalitatea de tranzactionare prin licitatie publica;
- ✓ Procedura privind tranzactionarea pe piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale - modalitatea de tranzactionare de tip OTC;
- ✓ Contractul standard de vanzare-cumparare a gazelor naturale pe PCGN-LN.

In perioada 23.11.2018 – 06.12.2018, ANRE supune consultarii publice documentele transmise spre avizare.

Prin adresa 95921/12.12.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 59396/12.12.2018, ANRE transmite OPCOM tabelele centralizatoare continand obsevatile si propunerile primite de la participanti si solicita transmiterea formei finale a documentelor pana la data de 13.12.2018, ora 16:00, pentru a putea fi introduse pe ordinea de zi din ultima sedinta din anul 2018 a Comitetului de reglementare al ANRE din data de 19.12.2018.

Documentele si tabelele centralizatoare observatiilor colectate de catre ANRE si raspunsurile si opiniile OPCOM sunt transmise prin adresa 59536/13.12.2018, inregistrata la ANRE sub nr. 96314/12.10.2018. De asemenea aceste documente si documentele cu track-changes sunt transmise si prin e-mail.

Documentele aferente cadrului procedural aplicabil de la 01.01.2019, sunt avizate astfel:

- ✓ Procedura privind inregistrarea participantilor la pietele produselor standardizate de gaze naturale administrate de OPCOM S.A., aviz ANRE nr. 68/19.12.2018;
- ✓ Conventia de participare la pietele produselor standardizate pe termen scurt de gaze naturale, aviz ANRE nr. 67/19.12.2018;
- ✓ Conventia de participare la pietele produselor standardizate pe termen mediu si lung de gaze naturale, aviz ANRE nr. 66/19.12.2018;
- ✓ Procedura privind functionarea pietei pentru ziua urmatoare de gaze naturale, aviz ANRE nr. 73/19.12.2018;
- ✓ Procedura privind functionarea pietei intrazilnice de gaze naturale, aviz ANRE nr. 69/19.12.2018;
- ✓ Procedura privind tranzactionarea pe piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale - modalitatea de tranzactionare prin licitatie și negociere (PCGN-LN), aviz ANRE nr. 70/19.12.2018;
- ✓ Procedura privind tranzactionarea pe piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale - modalitatea de tranzactionare prin licitatie publica (PCGN-LP), aviz ANRE nr. 71/19.12.2018;
- ✓ Procedura privind tranzactionarea pe piata centralizata a contractelor bilaterale de gaze naturale - modalitatea de tranzactionare de tip OTC, aviz ANRE nr. 72/19.12.2018;
- ✓ Contractul standard de vanzare-cumparare a gazelor naturale pe PCGN-LN, aviz ANRE nr. 65/19.12.2018.

16.9. Modificari ale Codului retelei pentru sistemul national de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013 – piata de echilibrare

ANRE supune consultarii publice, in perioada 10.07.2018 – 31.07.2018, proiectul de ordin referitor la implementarea unui sistem intrare/iesire pe piata gazelor naturale din România și a prevederilor codurilor de retea europene, document elaborat avand in vedere prevederile Legii energiei electrice si a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si ale premisei (19) din Regulamentul (UE) nr. 715/2009 al Comisiei din 13 iulie 2009 privind conditiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale si de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005.

In data de 18.07.2018 ANRE organizeaza o intalnire de lucru in vederea stabilirii solutiilor alternative ce se vor putea aplica dupa data de 01.10.2018 in vederea reducerii dezechilibrelor produse in prototoliul utilizatorilor de retea.

In perioada 19.07.2018 – 30.07.2018 ANRE supune consultarii publice propunerea de Contract de echilibrare si acces la PVT elaborata de SNTGN, care completeaza cadrul contractual necesar punerii

în aplicare a mecanismului de rezervare a capacității de transport separat, pe puncte de intrare în SNT și/sau puncte de ieșire din SNT, și utilizarea unui punct virtual central de tranzacționare (sistemul entry/exit cu PVT).

Având în vedere propunerile și observațiile primite de către ANRE în urma supunerii consultării publice, în perioada 10.07.2018 – 31.07.2018, a proiectului de Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013, referitor la implementarea unui sistem intrare/ieșire pe piața gazelor naturale din România și a prevederilor codurilor de rețea europene, propunerile și observațiile primite în urma supunerii consultării publice, în perioada 19.07.2018 – 30.07.2018, a propunerii de Contract de echilibrare și acces la PVT elaborată de SNTGN, care completează cadrul contractual necesar punerii în aplicare a mecanismului de rezervare a capacității de transport separat, pe puncte de intrare în SNT și/sau puncte de ieșire din SNT, și utilizarea unui punct virtual central de tranzacționare (sistemul entry/exit cu PVT), elementele de noutate aduse de prevederile Legii nr. 167/2018 pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, respectiv:

- prevederile prin care este definit punctul virtual de tranzacționare;
- prevederile prin care este definit traderul de gaze naturale;
- prevederile prin care este definit utilizatorul rețelei;
- prevederile prin care sunt instituite obligațiile operatorului punctului virtual de tranzacționare,

ANRE supune procesului de consultare publică, proiectul de Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013, referitor la implementarea unui sistem intrare/ieșire pe piața gazelor naturale din România și a prevederilor codurilor de rețea europene – Faza II, prin publicarea acestuia pe pagina proprie de internet, în perioada 10.08.2018 – 17.08.2018.

Printre elemente de noutate menționăm următoarele:

- detalierea regulilor de acces și utilizare a PVT;
- detalierea procedurii de nominalizare și renominalizare în punctele virtuale de la interfața dintre SNT și depozitele de înmagazinare subterană;
- revizuirea prevederilor referitoare la rezevarea de capacitate, nominalizare și renominalizare în conformitate cu noua zi gazieră (07:00-07:00);
- introducerea piete de echilibrare a gazelor naturale în vederea evitării eventualelor consecințe negative ale eliminării FTG; mecanismele de tranzacționare și decontare sunt similare cu cele ale piete pentru ziua următoare iar tranzacționarea este permisă numai în limita garanțiilor constituite și a dezechilibrelor înregistrate în ziua de livrare D, fiind efectuate numai în ziua următoare zilei de livrare (D+1).

În data de 14.08.2018 OPCOM participă la ANRE la o sedință în care se discută despre mecanismul propus de ANRE pentru tranzacționarea pe piața de echilibrare de gaze naturale și posibilitatea organizării piete de echilibrare pe platformele de tranzacționare ale OPCOM.

Prin adresa nr.39941/17.08.2018 OPCOM a transmis propuneri de modificare și observații pe marginea proiectului de act normativ, menționat mai sus, supus consultării publice.

În data de 23.08.2018 are loc la sediul ANRE sedința pentru discutarea propunerilor și observațiilor formulate pe marginea proiectului de Ordin privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013. În cadrul sedinței Transgaz menționează că piața de echilibrare propusă de ANRE prin Ordin va reduce lichiditatea din PZU și PI și consideră că această piață trebuie regândită în următorii ani. De asemenea menționează că în ultimul raport ACER specifică că utilizarea altor piete decât cele pe termen scurt afectează lichiditatea piete.

Prin Ordinul 167/05.09.2018 este aprobată modificarea și completarea Codului rețelei pentru sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 16/2013.

În data de 18.10.2018 are loc la sediul OPCOM întâlnirea cu reprezentanții Transgaz privind implementarea piete de echilibrare pentru gaze naturale și posibilitatea organizării și administrării acestei piete de către OPCOM.

Prin adresa 60901/19.11.2018, înregistrată la OPCOM sub nr. 55523/20.11.2018, SNTGN Transgaz prezintă îndatoririle care decurg din Codul rețelei cu privire la piața de echilibrare, modul de

desfasurare a sesiunilor de tranzactionare,obligatiile si drepturile participantilor la PE si ale OTS ce decurg din Conventia de participare la piata de echilibrare a gazelor naturale si solicita analizarea de catre OPCOM a posibilitatii gestionarii platformei de tranzactionare aferente pietei de echilibrare in numele OTS.

Prin adresa nr.56066/23.11.2018 OPCOM raspunde solicitarii SNTGN Trasgaz si clarifica unele aspecte necesare pentru implementarea pietei de echilibrare pentru gaze naturale.

In data de 27.12.2018 SNTGN Trasgaz publica pe pagina web proprie Anuntul de selectie a operatorului care va indeplini obligatiile de organizare si administrare a pietei gazelor naturale pentru SNTGN Trasgaz S.A. in calitate de OTS si Documentatia de selectie a operatorului care va asigura indeplinirea obligatiilor de organizare si administrare a pietei gazelor naturale. Termenul stabilit pentru transmiterea scrisorilor angajante este 31.12.2018, ora 10:00, iar data deschiderii acestora este 31.12.2018, ora 11:00.

OPCOM depune la SNTGN Trasgaz cu adresa de inaintare nr. 61805/31.12.2018, inregistrata la SNTGN Trasgaz sub nr. 69063/31.12.2018 ora 09:30, in plic inchis:

- Scrisoarea angajanta prin care este descris succint modul si termenele , previzionate de OPCOM, in care obligatiile si criteriile tehnice vor fi duse la indeplinire, care constituie angajamentul ferm in acest sens (nr. inregistrare OPCOM 61803/31.12.2018);
- Declaratia privind asumarea tuturor termenilor si conditiilor din documentatia de selectie, cu asumarea tuturor termenelor, atributiilor si obligatiilor prevazute de Codul retelei de gaze naturale (nr. inregistrare OPCOM 61804/31.12.2018).

16.10. Activitatea desfasurata pentru obtinerea licentei pentru desfasurarea activitatii de administrare a pietelor centralizate de gaze naturale, conform Legii nr.167/2018

Urmare a publicarii Legii nr.167/10.07.2018 pentru modificarea si completarea legii energiei si a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificarile si completarile ulterioare, care a intrat in vigoare la data de 19.07.2018, pentru evaluarea si emiterea licentelor pentru operatorii pietelor centralizate de gaze naturale in termenul de 6 luni prevazut de lege, prin adresa nr.55170/25.07.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 36581/26.07.2018, ANRE solicita transmiterea pana la data de 31.08.2018 a unui memoriu justificativ, insotit de documente specifice in copie, privind stadiul indeplinirii cerintelor prevazute la art. 146 alin.2¹ din Legea 123/2012, astfel cum a fost modificata si completata prin Legea nr. 167/2018, precum si un program de conformare la aceste cerinte legale.

Documentele solicitate au fost transmise de OPCOM prin adresa 41528/29.08.2018, inregistrata la ANRE sub nr. 64430/29.08.2018 si prin adresa 41636/29.08.2018.

De asemenea prin adresa 42430/04.09.2018, inregistrata la ANRE sub nr. 65718/04.09.2018, OPCOM a transmis Cererea pentru acordarea licentei in sectorul gazelor naturale de administrare a pietelor centralizate, iar prin adresa 42435/04.09.2018, inregistrata la ANRE sub nr. 65715/04.09.2018 s-au cerut clarificari cu privire la necesitatea reinnoirii la o data ulterioara a documentelor deja inaintate si/sau completarii documentelor deja inaintate prin documente si clarificari suplimentare.

Avand in vedere ca nu s-a primit raspuns din partea ANRE la ultima scrisoare, OPCOM a revenit cu adresa 51501/23.10.2018.

ANRE comunica OPCOM prin adresa nr. 98429/20.12.2018, inregistrata la OPCOM sub nr. 1017/08.01.2019, ca prin Decizia presedintelui ANRE nr. 1966/14.12.2018 a fost acordata Licenta nr. 2270 de administrare a pietei centralizate de gaze naturale.

16.11. Cadrul de reglementare european

Avand in vedere procesul in derulare la nivel european de gestionare / elaborare a cadrului contractual referitor la crearea si operarea cuplarii unice a pietelor pentru ziua urmatoare (SDAC, Single Day-Ahead Coupling) si a cuplarii unice a pietelor intrazilnice de energie electrica (SIDC, Single Intra-Day Coupling), OPCOM a participat la negocierea si stabilirea a noi contracte si a gestionat o serie de acorduri/contracte aflate in derulare, dupa cum urmeaza:

- „The Master Agreement on 4M Market Coupling”, document prin care sunt stabilite scopul si forma de cooperare, coordonare si flux informational intre OPEED si OTS ca parti ale proiectului 4M MC in procesul de operare in comun a cuplarii pietelor pentru ziua urmatoare din cele patru

- tari, Republica Cehă, Slovacia, Ungaria și România;
- „4M MC PX-PX Agreement”, document care stabilește principiile generale ale colaborării între OPEED ca parti în cadrul 4M MC, precum și termenii și condițiile care guvernează operarea 4M MC din punctul de vedere al responsabilităților ce revin burselor de energie;
- Acordul cadru al Proiectului privind proiectarea și faza de implementare a proiectului de cuplare pe baza de fluxuri în regiunea CEE (astăzi Core FB MC);
- Acordul cadru de servicii de management de proiect (PMO) încheiat între partile Core FB MC și furnizorul serviciilor PMO;
- Contractele de cooperare și co-proprietate PCR;
- Contractul de cooperare al tuturor OPEED-urilor (All NEMO Cooperation Agreement; ANCA), conform prevederilor Planului OCP (anterior INCA, Interim NEMO Cooperation Agreement);
- Contractul operational pentru cuplarea unică a pietelor intrazilnice încheiat între OTS-uri și OPEED-uri (Intraday Operations Agreement, IDOA);
- Contractul operational dintre OPEED-uri pentru cuplarea unică a pietelor intrazilnice (ANIDOA, All NEMOs Intra-Day Operational Agreement);
- Contractul operational aferent SDAC încheiat între OPEED-uri și OTS-uri (Single Day-Ahead Coupling Operations Agreement; SDAC DAOA) și a Contractului de prestări servicii de entitatea centrală de decontare în cadrul cooperării sub contractul SDAC DAOA, încheiat încheiat între OPEED-uri, OTS-uri și furnizorul de servicii (Central Settlement Entity Service Level Agreement for Day-Ahead Coupling Operations);
- Contractul operational aferent SDAC încheiat între OPEED-uri (All NEMO Day Ahead Operational Agreement; ANDOA);
- Contractul de prestări servicii de Oficiu de management de proiect sub auspiciile IDOA, încheiat între OTS-uri, OPEED-uri și furnizorul de servicii (Framework Agreement “Project Management Office (PMO) Services for joint-XBID Project”);
- Contractul de servicii inclusiv de oficiu de management de proiect - PMO (Consultancy Service Agreement), existent între burse (actual OPEED-uri) din proiectul inițial XBID și furnizorul de servicii;
- Contractul XBID-MSA încheiat de burse cu furnizorul soluției în cadrul XBID;
- Contractul de prestări servicii PMI Logger Analysis Tool încheiat cu furnizorul de servicii IT în cadrul XBID;
- Contractul cadru de prestări servicii încheiat de burse cu furnizorul de servicii de comunicații în cadrul XBID;
- Contractul de servicii PMO pentru proiectul LIP 15;
- Acorduri de confidențialitate încheiate cu furnizorii IT;
- Alte contracte de suport, mentenanță, prestări servicii etc.

16.12. Elaborare analize, puncte de vedere și observații la documentele conexe activității

- Elaborarea pe parcursul anului 2018 de puncte de vedere în cadrul Comitetului Consultativ organizat de către Ministerul Energiei pentru elaborarea Studiului privind implementarea unui mecanism bazat pe Contracte pentru Diferență.
- Elaborarea de propuneri și puncte de vedere pentru cadrul de reglementare aplicabil pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi, în vederea implementării prevederilor în acest sens ale OUG nr. 24/2017.
- Elaborarea de propuneri și puncte de vedere în cadrul Grupului de lucru constituit în baza Deciziei ANRE nr. 52/2018 pentru instituirea unor reguli de acces la piața care să ia în considerare părțile implicate în proiectele de investiții este de natură să permită adaptarea cadrului de reglementare pentru organizarea de sesiuni de licitație față de condiții de contract stabilite anterior pe baza analizelor și negocierilor din cadrul proiectelor de investiții. Astfel de licitații pot asigura valorificarea potențialului proiectului prin contractarea energiei electrice de către orice operator economic, participant la piața, care îndeplinește condițiile de calificare stabilite de către investitori în cadrul proiectului de investiții, în mod transparent și centralizat, pe baza confruntării concurențiale, prin preț, cantitate, perioade de livrare, pe o platformă de licitații centralizată.
- Elaborarea specificațiilor tehnice (în vederea transmiterii către furnizorul softului -GE Power) pentru modificarea platformei informatice dedicată, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr.31/31.01.2018, în vederea stabilirii obligațiilor de plată și a drepturilor de încasare pentru participanții la Piața de Echilibrare, a penalităților aferente energiei electrice de echilibrare

- nelivrate, a dezechilibrelor de la notificare ale unităților dispecerizabile, a dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea, determinării valorii costurilor/veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, precum și a redistribuirii acestora;
- Corectarea repetată a specificațiilor tehnice, transmise de către GE Power, pentru modificarea platformei informatice, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr.31/31.01.2018;
 - Efectuarea simulărilor pe platforma informatică de test, urmare a modificărilor necesare pentru aplicarea prevederilor Ordinului ANRE nr.31/31.01.2018 și solicitarea efectuării în platforma a corecțiilor erorilor identificate;
 - Analiza rezultatelor obținute din simulările efectuate de GE Power și calculele efectuate cu aplicații proprii OPCOM și corectarea erorilor identificate și prezentarea acestora în întâlnirile organizate cu furnizorul pentru modificările necesare în platforma informatică, în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr.31/31.01.2018;
 - Analiza, la solicitarea Ministerului Energiei, a comportamentului participanților la PZU, a cauzelor care au determinat creșterea prețurilor de tranzacționare pe PZU în lunile august și septembrie 2018.
 - Elaborarea analizelor solicitate în ședințele de audieri a Comisiei parlamentare de anchetă a Camerei Deputaților și Senatului privind activitatea ANRE;
 - Gestionarea acțiunilor comune cu Europex, Asociația europeană a Burselor de Energie pe diverse teme, inclusiv pe aspectele referitoare la extinderea derogării de la articolul 199a din Directiva TVA, care permite Statelor Membre să aplice mecanismul de taxare inversă (DRCM) pentru tranzacțiile cu energie electrică, gaze naturale și emisii până la 30 iunie 2022 și informarea periodică a MFP;
 - Corespondența cu Ministerul Finanțelor Publice în vederea prelungirii termenului de aplicare a taxării inverse pentru cumpărările de energie electrică, precum și pentru implementarea mecanismului de taxare inversă și pentru cumpărările de gaze naturale;
 - Elaborarea situațiilor și analizelor solicitate de către ANAF în timpul controlului efectuat în perioada noiembrie-decembrie;
 - Participarea la întâlnirile cu expertul evaluator desemnat de instanță în procesul aferent majorării de capital social de către Transelectrica prin aport de imobilizări corporale/ necorporale și elaborarea documentelor solicitate;
 - Participare la ședințele Comandamentului de iarnă și prezentarea sintezei funcționării PZU, precum și a altor aspecte ale funcționării piețelor administrate de OPCOM, în funcție de problemele ridicate în cadrul întâlnirilor;
 - Elaborarea de propuneri, la solicitarea autorităților, la pachetele legislative aflate în proces de elaborare și emitere la nivel european (Pachetul Energie Curată, Starea Uniunii energetice etc), precum și participarea în cadrul grupurilor de lucru constituite la nivel ministerial pentru elaborarea Strategiei energetice naționale pentru perioada 2017-2030 și orizont de timp 2050 și a Planului Integrat de energie și Schimbări Climatice. De asemenea, participarea la elaborarea altor solicitări de la autorități: Prospectul de țară în vederea includerii informațiilor referitoare la OPCOM și menite a oferi informații suplimentare potențialilor investitori în emisiunile de euroobligațiuni realizate de Ministerul Finanțelor etc;

17. Activitatea de supraveghere a funcționării piețelor administrate

Activitatea de supraveghere s-a desfășurat în anul 2018 aplicând prevederile a două proceduri operationale, documente elaborate în conformitate cu prevederile „Codului comercial al pieței angro de energie electrică” și ale „Metodologiei de monitorizare a pieței angro de energie electrică” (ANRE) nr. 67/2018: „Procedura operatională privind supravegherea funcționării piețelor de energie electrică administrate, a comportamentului participanților și de detectare a unor acțiuni cu caracter anticoncurențial” - aviz ANRE nr. 7/06.03.2008, și respectiv „Procedura operatională privind informațiile asupra pieței de energie electrică din România cu caracter public și cu caracter privat în responsabilitatea OPCOM”, - aviz ANRE nr. 15/25.05.2005. Suplimentar, în vederea îndeplinirii obligațiilor OPCOM, în calitate de piață organizată și de Mecanism de Raportare Înregistrat, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8 alineatele (2) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie, precum și în calitate de operator al pieței de energie electrică desemnat, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1222/2015 al Comisiei pentru stabilirea unor linii directoare privind alocarea

capacitatilor si gestionarea congestiilor, SSFPA in activitatea desfasurata aplica si prevedile procedurii interne de lucru „Raportarea informatiilor catre ACER conform REMIT si CACM”.

Rezultatele activitatii de supraveghere raspund necesitatilor de informare a patru factori, managementul OPCOM, Autoritatea de reglementare, Agentia pentru Cooperarea Reglementatorilor Europeni in domeniul Energiei si participantii la piata, concretizandu-se in:

- rapoarte interne periodice (zilnice, saptamanale, lunare) precum si ori de cate ori este cazul, asupra aspectelor legate de functionarea pietelor administrate, rezultatelor si concluziilor monitorizarii;
- rapoarte externe, catre autoritatea de reglementare, periodice (zilnice, saptamanale, lunare) precum si ori de cate ori este cazul, asupra evenimentelor deosebite inregistrate in functionarea pietelor administrate, asupra indicatorilor de performanta si de concentrare si asupra comportamentului participantilor la piata. Raportarile includ atat date primare (date de intrare/iesire din procesele de tranzactionare), cat si prelucrari, analize si interpretari ale evolutiei pietelor, sintetizate in cadrul informarilor saptamanale si a rapoartelor lunare;
- rapoarte externe, catre Agentia pentru Cooperarea Reglementatorilor Europeni in domeniul Energiei (ACER), conform Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European si al Consiliului privind integritatea si transparenta pietei angro de energie (REMIT), cu periodicitate zilnica, ofertele si tranzactiile stabilite pe pietele administrate de OPCOM in calitate de piata organizata (OMP);
- rapoarte externe, catre Agentia pentru Cooperarea Reglementatorilor Europeni in domeniul Energiei (ACER), conform Regulamentului (UE) nr. 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacitatilor si gestionarea congestiilor (CACM) si in mod specific a prevederilor mentionate in Articolul 82 (6), Monitorizarea punerii in aplicare a cuplarii unice a pietelor pentru ziua urmatoare si a pietelor intrazilnice, respectiv obligatia OPEED-urilor de a furniza, la cererea comuna a agentiei si a ENTSO pentru energie electrica, cu periodicitate semestriala, informatiile necesare in contextul sarcinilor lor de monitorizare a punerii in aplicare a SDAC (Single Day-Ahead Coupling) si SIDC (Single Intra-Day Coupling).
- rapoarte publice periodice referitoare la functionarea pietelor, agregate la un nivel care sa nu dezvaluie pozitia pe piata a unui anumit participant. Canalul principal de diseminare a acestei informatii este website-ul OPCOM.

Raportarile includ atat date primare (date de intrare/iesire din procesele de tranzactionare), cat si prelucrari, analize si interpretari ale evolutiei pietelor, sintetizate in cadrul informarilor saptamanale si a rapoartelor lunare.

Suplimentar raportarilor periodice, s-a raspuns prompt tuturor solicitarilor venite din partea autoritatii de reglementare, furnizand rezultatele unor analize privind comportamentul de ofertare al unor participanti, valorile indicatorilor de concentrare la nivelul ofertelor/tranzactiilor pe fiecare dintre pietele administrate, alte situatii realizate la cerere.

Activitatile de supraveghere si raportare conform REMIT catre ACER/ANRE desfasurate in anul 2018:

- Raportarea, incepand cu 7 octombrie 2015, catre Agentia pentru Cooperarea Reglementatorilor Europeni in domeniul Energiei (ACER), conform Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European si al Consiliului privind integritatea si transparenta pietei angro de energie (REMIT), a ofertelor si tranzactiilor stabilite pe pietele administrate de OPCOM in calitate de piata organizata (OMP).
- Monitorizarea acordurilor de raportare conform REMIT si a actelor aditionale la acordurile de raportare, a elementelor de facturare a serviciilor prestate de OPCOM pentru raportarea catre ACER.
- Elaborarea de propuneri de extindere a serviciilor de raportare oferite de OPCOM (tarife, contracte).
- Raportarea trimestriala catre ANRE a contractelor raportate catre ACER, incheiate in afara pietelor administrate de catre OPCOM, defalcat pe tipuri de tarife (tarif reglementat, tarif nereglementat).
- Raportarea catre ACER/ANRE a STR-urilor (Suspicious Transaction Reporting) conform articolelor 15 si 16 din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European si al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea si transparenta pietei angro de energie.
- Clarificarea impreuna cu ACER a elementelor supuse raportarii conform REMIT.
- Participarea, in organizarea ACER, la reuniunile partilor semnatare ale Memorandumului de Intelegere intre ACER si pietele de energie organizate privind cooperarea in monitorizarea pietei in conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) Nr. 1227/2011 al Parlamentului European si al Consiliului privind integritatea si transparenta pietei angro de energie (REMIT)

Activitățile de raportare conform CACM către ACER desfășurate în anul 2018

- Raportarea semestrială, începând cu 1 iulie 2018, către Agenția pentru Cooperarea Reglementatorilor Europeni în domeniul Energiei (ACER), Regulamentului (UE) nr. 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (CACM) și în mod specific a prevederilor menționate în Articolul 82 (6), Monitorizarea punerii în aplicare a cuplării unice a pietelor pentru ziua următoare și a pietelor intrazilnice, respectiv obligația OPEED-urilor de a furniza, la cererea comună a agenției și a ENTSO pentru energie electrică, cu periodicitate semestrială, informațiile necesare în contextul sarcinilor lor de monitorizare a punerii în aplicare a SDAC (Single Day-Ahead Coupling) și SIDC (Single Intra-Day Coupling).
- Clarificarea împreună cu ACER a elementelor supuse raportării conform CACM.

În anul 2018 s-a continuat elaborarea, în versiunile română și engleză, a următoarelor rapoarte: raport zilnic privind participarea și concentrarea pe PZU (este evidențiat numărul participanților activi, rata de concentrare a primilor trei vânzători/cumpărători și indicatorul Herfindahl-Hirschman pe parte de vânzare și cumpărare); raport săptămânal privind funcționarea pietelor administrate de energie electrică și de gaze naturale în săptămâna anterioară raportării; raport lunar privind participarea și concentrarea pe PCCB-LE, PCCB-NC, PC-OTC, PCSCV (este evidențiat numărul participanților activi, rata de concentrare a primilor trei vânzători/cumpărători și indicatorul Herfindahl-Hirschman pe parte de vânzare și cumpărare în luna anterioară raportării). S-a îmbunătățit conținutul rapoartelor săptămânale, lunare și anuale de evoluție a performanței pietelor administrate de OPCOM. S-a extins informația publicată pe website cu cea referitoare la prețurile medii de tranzacționare stabilite în ziua respectivă calculate pentru fiecare instrument pentru care s-au înregistrat tranzacții pe PCCB-NC, respectiv pe PC-OTC. De asemenea, a fost actualizat documentul privind indicii specifici publicați de OPCOM pentru a reflecta modificările determinate de lansarea PZU-GN, modificarea definiției zilei gaziere aprobată prin Ordinul ANRE nr. 161/2018, modificarea indicilor pentru Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică conform Ordinului ANRE nr. 23/2018, modificarea modului de calcul al ROPEX_FM, începând cu 1 Octombrie 2018 pentru a reflecta rezultatele tranzacționării pe PCCB-LE, PCCB-NC, PC-OTC, PCSU și PMC.

Au fost realizate în vederea difuzării către agențiile de știri și mass-media din țară (Mediafax, Bursa) și străinătate (Heren) precum și în scopul elaborării comunicatelor de presă (lunare, anuale, prilejuate de diverse evenimente), sinteze specifice ale rezultatelor funcționării pietelor administrate, incluzând gradul de participare și evoluția indicatorilor de performanță.

Comunicatele de presă au fost elaborate și publicate pe site-ul OPCOM în legătură cu evoluția parametrilor ce caracterizează fiecare piață, semnalând opiniei publice și implicit participanților creșterea lichidității – vectorul principal pentru descoperirea pretului corect.

În anul 2018 a continuat colaborarea cu „Observatorul de piață din sectorul energiei al Comisiei Europene”, prin furnizarea datelor necesare prezentării pieței spot din România în cadrul Rapoartelor trimestriale privind piețele de energie electrică din Europa. A continuat, de asemenea, colaborarea cu Prospex Research Ltd prin furnizarea datelor necesare prezentării pieței spot din România în cadrul rapoartelor anuale privind piețele de energie electrică din Europa.

Au fost furnizate la cerere informații de natură publică, răspunsuri la întrebări/solicitări formulate de edituri/furnizori de date din țară și din străinătate.

Prin activitatea de supraveghere s-au pregătit paginile de date relevante și reprezentarea grafică a performanțelor anului 2017 pentru piețele centralizate administrate de OPCOM din raportul anual al societății.

În procesul de diseminare a informației neutre relevante s-a urmărit în permanență corecta gestionare a datelor referitoare la rezultatele funcționării pietelor administrate, precum și îmbunătățirea/extinderea informației publicate.

În anul 2018 a continuat activitatea de verificare a respectării reglementărilor ANRE, a normelor interne de către fiecare departament operativ din cadrul OPCOM.

În ceea ce privește monitorizarea conformității cu legislația primară și secundară, s-a colaborat cu serviciile operative în următoarele direcții de analiză: analiza propunerilor legislative (legislație primară și secundară cu impact asupra domeniului de activitate al societății) și elaborarea de puncte de vedere cu privire la conținutul acestora - s-a colaborat permanent cu serviciile operative din cadrul OPCOM în vederea amendării unor propuneri de legislație secundară, sesizării anumitor aspecte procedurale/actualizării unor documente interne, elaborării de noi reglementări; analiza adecvării

reglementarilor la obiectivele pietelor centralizate administrate de OPCOM S.A., identificarea oportunității adoptării unor mecanisme și produse noi și a zonelor de reglementare ce necesită dezvoltări prin evaluarea comparativă a pietelor administrate de OPCOM S.A. cu cele similare din Europa – s-a colaborat cu departamentele operative sau direct implicate la adecvarea reglementarilor în vigoare la obiectivele și intențiile OPCOM de punere în funcțiune a noi mecanisme de tranzacționare.

În vederea facilitării monitorizării performanței pietelor administrate de OPCOM și a comportamentului participanților au fost îmbunătățite și întreținute aplicațiile informatice dezvoltate intern, au fost create aplicații noi, în funcție de necesitățile impuse de solicitările ANRE, ale ministerului sau a altor autorități.

În anul 2018 prin activitatea de supraveghere s-a contribuit și la implementarea în cadrul OPCOM a:

- prevederilor REMIT, Regulamentul (UE) nr 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie electrică, din perspectiva continuării implementării cerințelor/standardelor de raportare a datelor și a implementării prevederilor articolului 15 din REMIT privind supravegherea pietelor administrate,
- a obligațiilor de raportare conform Regulamentului (UE) nr. 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (CACM) și în mod specific a prevederilor menționate în Articolul 82 (6), Monitorizarea punerii în aplicare a cuplării unice a pietelor pentru ziua următoare și a pietelor intrazilnice, respectiv obligația OPEED-urilor de a furniza, la cererea comună a agenției și a ENTSO pentru energie electrică, informațiile necesare în contextul sarcinilor lor de monitorizare a punerii în aplicare a SDAC (Single Day-Ahead Coupling) și SIDC (Single Intra-Day Coupling).

Reprezentanții OPCOM au participat la următoarele evenimente organizate în cursul anului 2018: Masa Rotundă comună a Asociațiilor Participanților la Piața de Energie (AEMP – Associations of Energy Market Participants) și pietelor organizate (OMP) precum și la Masa Rotundă a pietelor organizate întâlniri ce s-au desfășurat în perioada 18-19 aprilie 2018 la sediul ACER de la Ljubljana – Slovenia; FOREN 2018, în perioada 12-14 iunie 2018, secțiunea 2 - Energy Markets. Market vs. Planning. Transmission and Distribution Operators Role in Energy Market. Stability vs. Flexibility, Key Issue 3 – Electricity Trades, cu lucrarea "Integrarea tehnologiilor regenerabile în contextul dezvoltării piețelor spot de energie electrică"; Masa Rotundă comună a Asociațiilor Participanților la Piața de Energie (AEMP – Associations of Energy Market Participants) și pietelor organizate (OMP) precum și la Masa Rotundă a pietelor organizate întâlniri ce s-au desfășurat în data de 27 noiembrie 2018 la sediul ACER de la Ljubljana – Slovenia; la cea doua reuniune a Forumului de Transparență și Integritate a Pieței de Energie (EMIT) organizată de ACER cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe din Slovenia, la eveniment care a reunit principalele părți interesate privind REMIT (participanți la piața, burse de energie, autorități naționale etc) în perioada 6-7 septembrie 2018 la Ljubljana;); webinar-urile organizate de ACER (RRM User Group); Grupul ad-hoc al EUROPEX pe probleme de reglementare (WG FIT).

Prin activitatea de supraveghere s-a asigurat suport permanent pentru întocmirea prezentărilor OPCOM privind evoluția pietelor centralizate administrate de OPCOM, susținute în cadrul unor manifestări interne și internaționale: conferințe, seminarii, mese rotunde, întâlniri cu diverse foruri internaționale, precum și pentru susținerea proiectelor aflate în derulare în cadrul OPCOM (REMIT, OPEED, PCR).

S-a dat curs tuturor solicitărilor provenite de la autorități privind comunicarea de informații cu privire la sinteze ale indicatorilor de performanță a pietelor administrate, evaluarea nivelului de concurență pe piața pentru ziua următoare administrată de OPCOM, rata de concentrare, indicatorul Herfindahl-Hirschman și comportamentul participanților la piețele administrate.

18. Activitatea de raportare către ACER (REMIT)

Regulamentul de punere în aplicare a prevederilor REMIT (Regulamentul nr. 1348/2014) a intrat în vigoare în data de 7 ianuarie 2015, data la care Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) a publicat Manualul Procedurilor cu privire la raportarea datelor, cerințele impuse mecanismelor de raportare pentru a fi înregistrate în vederea raportării conform REMIT, lista pietelor organizate precum și Manualul de raportare a tranzacțiilor (TRUM).

OPCOM a inițiat procesul de înregistrare ca RRM (Mecanism de raportare înregistrat) în data de 19.01.2015, transmitând ACER informațiile obligatorii pentru identificarea sa în această calitate. În data de 12.02.2015 identificarea OPCOM a fost confirmată de ACER, solicitându-se continuarea procesului de înregistrare a contului utilizatorului Administratorului RRM. Au fost elaborate

documentele care sa ateste indeplinirea cerintelor impuse RRM si transmise ACER in vederea analizei, astfel ca in data de 24.07.2015, OPCOM a fost aprobat de catre agentie ca Mecanism de raportare inregistrat. Alaturi de OPCOM, dintre cele 34 de mecanisme de raportare pre-inregistrate, in lista primelor cinci mecanisme de raportare inregistrate de ACER la nivel european au fost nominalizate Nord Pool Spot AS – Norvegia, EFETnet B.V. – Olanda, OMI-Polo Español S.A. (OMIE) – Spania si OMIP - Pólo Português S.G.M.R. - Portugalia. Aceasta aprobare a conferit OPCOM dreptul de a raporta ofertele si tranzactiile, in numele unui participant la piata, catre agentie, daca participantul delega aceasta responsabilitate catre OPCOM. Prima faza a raportarii REMIT a inceput la 7 octombrie 2015. In acest scop, a fost necesara inclusiv crearea cadrului contractual care sa prevada prestarea de catre OPCOM a serviciilor de raportare, conform REMIT, inclusiv modalitatea de remunerare a acestei activitati, conform reglementarilor ANRE si a deciziilor Consiliului de administratie al OPCOM.

Serviciul de raportare este prestat zilnic incepand cu 7 octombrie 2015, pentru toti participantii activi si pentru toate pietele de energie electrica si gaze naturale administrate. In anul 2018 au fost raportate la ACER conform REMIT pentru cei peste 360 participanti activi pe pietele administrate de OPCOM un numar de 2.663.966 ordine de tranzactionare, respectiv un numar de 2.157.363 tranzactii. Ulterior fiecarei operatiuni de raportare, prin intermediul sistemului de raportare <https://reporting.opcom.ro/>, OPCOM asigura accesul participantilor la datele raportate la ACER, in formatul impus de agentie, precum si accesul la confirmările de raportare a acestor date.

OPCOM a continuat pregatirea pentru indeplinirea, in numele participantilor la piata, a obligatiilor de raportare ce le revin acestora aplicabile incepand cu data de 07.04.2016, obligatii stabilite de Regulamentul de punere in aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea in aplicare a articolului 8 alineatele (2) si (6) din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European si al Consiliului privind integritatea si transparenta pietei angro de energie, de a raporta contractele standard si nestandardizate de furnizare de energie electrica si gaze efectuate in afara unei pieti organizate, contractele de transport, precum si datele fundamentale necesar a fi raportate de operatorii de transport si de sistem de energie electrica, operatorii de transport si de sistem de gaze si operatorii sistemelor de inmagazinare.

In sprijinul participantilor la piata, OPCOM a oferit posibilitatea extinderii serviciilor prestate in cadrul fazei 1 de raportare conform REMIT, prin furnizarea de servicii de raportare a contractelor standard si nestandardizate, precum si a datelor fundamentale privind gazele a caror obligatie de raportare a revinit participantilor la piata incepand cu data de 7 aprilie 2016.

De asemenea, in sprijinul indeplinirii obligatiilor de raportare prevazute in Regulament pentru diferite categorii de factori implicati in aplicarea acestui Regulament, OPCOM si-a extins gama de servicii de raportare oferite, parcurgand in acest scop etapele necesare autorizării de catre ACER in vederea raportarii tipurilor de date care se incadreaza conform Regulamentului in categoria contractelor de transport, inclusiv revanzarea si transferul contractelor legate de transportul energiei electrice care au fost incheiate pe piete secundare, precum si a datelor fundamentale privind energia electrica si gazele, respectiv: contracte legate de transportul energiei electrice intre doua sau mai multe zone de ofertare incheiate ca rezultat al unei prime alocari a capacitatii de interconexiune, nominalizarile finale dintre zonele de ofertare specificand identitatea participantilor la piata implicati si cantitatea programata, precum si datele referitoare la capacitatea instalatiilor de inmagazinare, volumul de gaz inmagazinat la finalul unei zile gaziere, inclusiv injectii/extractii si anunturile de indisponibilitate planificata si neplanificata a instalatiei de inmagazinare.

Pana la sfarsitul lunii decembrie 2018 au fost semnate peste 560 de Acorduri REMIT, serviciile prestate conform acestuia facilitand indeplinirea obligatiilor de raportare ale participantilor la piata conform REMIT.

19. Directii de dezvoltare a OPCOM in vederea integrării regionale si europene

19.1. Activitati in cadrul Proiectului de cuplare a pietelor pentru ziua urmatoare din Romania, Ungaria, Slovacia si Republica Ceha (4M MC) - perioada operationala privind:

- Indeplinirea sarcinilor ce revin OPCOM in cadrul Comitetului de conducere al burselor din cadrul 4M MC, respectiv: gestionarea cererilor de modificare care nu au intrunit aprobarea tuturor partilor la nivelul OPCOM, alte aspecte care au necesitat analize si decizii la nivelul 4M MC – reluarea demersurilor privind cuplarea 4M MC si MRC pe granitele 4M MC cu Germania si Austria; analiza si stabilirea pozitiei 4M MC privind modul de interactiune a comitetelor 4M MC si MRC in perspectiva

semnării noului cadru contractual care guvernează funcționarea Cuplării unice a pietelor pentru ziua următoare, atât în perioada tranzitorie cât și în soluția durabilă, respectiv DAOA și ANDOA (contractele operaționale OPEED și OPEED-OTS); de asemenea, începând cu trimestrul IV 2018, OPCOM a coordonat activitățile desfășurate în cadrul 4M MC, precum și în relația 4M MC cu alte proiecte și părți interesate (reprezentarea 4M MC în întâlnirile comune OTS-OPEED pe aspecte de guvernanta; reprezentarea 4M MC în relație cu MRC JSC și respectiv Core FB MC etc);

- Îndeplinirea sarcinilor ce revin OPCOM în cadrul Comitetului Operativ, respectiv: gestionarea cererilor de modificare inițiate de părțile 4M MC, inclusiv EPEX în calitate de prestator al serviciilor de cuplare pentru HUPX și OKTE; tratarea incidentelor; actualizarea procedurilor operaționale aplicate în funcționarea zilnică a 4M MC, în cadrul testelor procedurale periodice și a testelor bazate pe scenarii surpriza pentru operatorii 4M MC; de asemenea, începând cu trimestrul IV 2018, OPCOM a coordonat toate activitățile operaționale desfășurate în cadrul 4M MC, precum și în relațiile de natură operativă ale 4M MC cu alte proiecte și părți interesate;

- Urmărirea modului de derulare a acordurilor care guvernează funcționarea în regim cuplat a 4M MC și la care OPCOM este parte semnatară și stabilirea cadrului contractual aplicabil începând cu luna noiembrie 2018:

- „The Master Agreement on 4M Market Coupling”, document prin care sunt stabilite scopul și forma de cooperare, coordonare și flux informațional între părțile proiectului 4M MC în procesul de operare în comun a cuplării pietelor pentru ziua următoare din cele patru țări, Republica Cehă, Slovacia, Ungaria și România;

- „4M MC PX-PX Agreement”, document care stabilește principiile generale ale colaborării în cadrul 4M MC, precum și termenii și condițiile care guvernează operarea 4M MC din punctul de vedere al responsabilităților ce revin burselor de energie;

19.2. Activități în cadrul Proiectului Core FB MC

- Participarea OPCOM în cadrul Comitetului de conducere reunit al proiectului Core FB MC și asigurarea comunicării între proiectul Core FB MC și proiectul 4M MC în vederea coordonării acțiunilor de elaborare a solicitării de modificare în contextul SDAC, inclusiv a efectuării testelor necesare;

- Participarea la actualizarea documentelor proiectului (foaia de parcurs, arhitectura generală a proiectului, bugetul, cheia de partajare a costurilor comune etc);

- Informarea la zi, prin participarea continuă la teleconferințele și întâlnirile fizice ale JWG (Joint Working Group), JSC (Joint Steering Committee), privind evoluția proiectului Core FB MC (documentele elaborate, acțiunile întreprinse și deciziile adoptate);

- Gestionarea procesului de formalizare a cadrului de furnizare de către OPCOM a ofertelor necesare elaborării de către operatorii de transport și de sistem din regiunea Core a testelor privind metodologia de calcul a capacităților în regiunea Core, pe baza de fluxuri, pe orizontul piața pentru ziua următoare, precum și participarea la stabilirea detaliilor tehnice privind procesul de furnizare regulată a registrelor de ordine în formatul modului PCR Matcher Broker (PMB);

- Participarea la stabilirea detaliilor tehnice privind interfetele și comunicațiile necesare a fi implementate la nivelul proceselor comune și schimburilor informaționale OPEED-OTS la nivelul proiectului Core MC, pe baza experienței înregistrată anterior la nivelul CWE; stabilirea modului în care datele de intrare referitoare la capacități vor fi verificate și făcute disponibile în vederea considerării în procesul de calcul al rezultatelor cuplării.

19.3. Activități în cadrul demersurilor de integrare a 4M MC și MRC (Multi-Regional Coupling)

- Participare la elaborarea și transmiterea, în luna august 2018, a unei solicitări către autoritățile naționale de reglementare 4M MC privind reluarea demersurilor de cuplare a 4M MC și MRC; Coordonarea participării părților potențialului proiect de cuplare pe baza de NTC a 4M MC și MRC la întâlnirea comună OPEED-OTS-NRA desfășurată în luna octombrie 2018 la Budapesta;

- Organizarea și moderarea discuțiilor la nivelul Comitetului de coordonare constituit la nivelul proiectului NTC MRC-4M MC;

- Gestionarea relației proiectului DE-AT-PL-4M MC cu factorii implicați și terțele parti (autoritățile naționale de reglementare, Core FB MC JSC, MRC JSC, INC, ACER, CE etc);
- La solicitarea autorităților naționale de reglementare din țările 4M MC, Germania și Austria, inițierea proiectelor de documente și ulterior coordonarea elaborării Foii de parcurs și a Raportului privind precondițiile, argumentele pro și contra, interdependențele între proiectele Core FB MC și potențialul proiect de cuplare 4M MC-MRC pe baza de NTC, precum și transmiterea acestora către autoritățile naționale de reglementare în vederea analizei și emiterii deciziei privind lansarea proiectului;
- Inițierea proiectului de model de piață și ulterior coordonarea elaborării documentului final care a fost transmis autorităților naționale de reglementare în data de 11 februarie 2019.

19.4. Activități în cadrul Proiectului EU XBID Cooperation și proiectului local de implementare a soluției XBID

- Participarea la activitățile derulate de OPCOM în cadrul Proiectului local LIP 15 de implementare a XBID, la care participa Operatorii de Transport și de Sistem și Operatorii Piețelor de Energie Electrică Desemnați, reprezentând Austria, Republica Cehă, Germania, Ungaria, România, Croația, Slovenia, Bulgaria și Polonia, inclusiv coordonarea activității LIP 15 în semestrul I 2018 atât la nivelul Project Team (Grupul de experți OTS-OPEED), cât și la nivelul JSC (Comitetul de conducere reunit OTS-OPEED) și participarea la activitățile de elaborare a procedurilor aplicabile, soluției de shipping etc.
- Participarea la activitățile comune cu furnizorul soluției locale de tranzacționare și a soluției centrale XBID;
- Participarea la teleconferințele organizate în cadrul proiectului XBID referitoare la aspectele care necesită dezvoltare în continuare la nivelul soluției de tranzacționare intrazilnică transfrontalieră, precum și la discuțiile referitoare la cadrul contractual XBID aplicabil începând cu luna iunie 2018, luna lansării primului val de proiecte locale de implementare XBID;
- Susținerea la nivelul Comitetelor de conducere XBID (OPEED și comun OPEED-OTS), precum și la nivelul reprezentanților Comisiei Europene a aspectelor escaladate de OPCOM în contextul negocierii cadrului contractual XBID.

19.5. Activități în procesul de participare a OPCOM la inițiativa PCR

- Participarea reprezentanților OPCOM în structurile de lucru și decizionale constituite la nivelul inițiativei (Grupurile de lucru Algoritm, Sisteme, Proceduri, Teste, Guvernanta, Financiar și Comunicare, precum și Comitetul operational – OPSCOM și Comitetul de conducere – Steering Committee);
- Participarea la activitățile de dezvoltare a activelor PCR, respectiv a Euphemia și PMB, în vederea facilitării implementării principiului de operare în mecanism cuplat a mai multor OPEED într-o zonă de ofertare (MNA, Multi-NEMO Arrangements) și a calculului schimburilor planificate în condițiile MNA;
- Participarea la activitățile de reevaluare a cadrului contractual PCR, în schimbare în vederea adaptării la prevederile CACM, MCO Plan și cadrului contractual care urmează să guverneze Cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare (DAOA, ANDOA);
- Participarea în cadrul Grupurilor tehnice de lucru organizate la nivelul PCR și INC cu reprezentanții NSide, acesta din urmă în calitate de furnizor al serviciilor de mentenanță, suport și dezvoltare a algoritmului Euphemia, utilizat în prezent în procesul de cuplare a piețelor pentru ziua următoare la nivelul MRC (Multi-Regional Coupling) și 4M MC și considerat prin prevederile Planului OCP (Planul de stabilire și exercitare a funcțiilor de cuplare) ca fiind punctul de plecare în dezvoltarea algoritmului de cuplare unică a pieței pentru ziua următoare (SDAC, Single Day-Ahead Coupling);
- Susținerea la nivelul Comitetului de conducere PCR a aspectelor escaladate de OPCOM în contextul discuțiilor preliminare privind evoluția viitoare a co-proprietății PCR și adaptării cadrului contractual aplicabil.

19.6. Activități în procesul de participare a OPCOM în calitate de OPEED desemnat de ANRE, la îndeplinirea sarcinilor referitoare la cuplarea unică a pietelor pentru ziua următoare și a pietelor intrazilnice conform Regulamentului (UE) 2015/1222:

- Participarea la activitățile de implicare a OPCOM, în calitate de NEMO (Nominated Electricity Market Operator) desemnat în baza deciziei ANRE din 14.12.2015 pentru îndeplinirea sarcinilor referitoare la cuplarea unică a pietelor pentru ziua următoare și a pietelor intrazilnice, în sarcinile comune ce revin operatorilor desemnați să participe în mecanismele de cuplare pe orizontul piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică, cu respectarea termenelor precizate în Regulamentul 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacității și managementul congestiilor.
- o Participarea la demersurile comune ale NEMO (OPEED desemnate la nivel european) în vederea implementării MCO Plan, document aprobat de toate autoritățile naționale de reglementare în luna iunie 2017 și care stabilește modul în care pot fi stabilite și exercitate în comun funcțiile de operator de cuplare conform Regulamentului (UE) 2015/1222;
- o Participarea la demersurile comune ale NEMO (OPEED desemnate la nivel european) în vederea elaborării și amendării, după caz, a procedurilor și metodologiilor solicitate prin Regulamentul (UE) 2015/1222, respectiv: metodologia referitoare la cerințele CACM necesară a fi implementată în algoritmul aplicat în cuplarea unică a pietelor pentru ziua următoare și a pietelor intrazilnice, metodologia de stabilire a limitelor scalei de preț aplicată în cuplarea unică, soluțiile de guvernanta comună OPEED-OTS;
- o Participarea la întâlnirile și teleconferințele organizate în vederea stabilirii și discutării tuturor documentelor menționate anterior care prevăd modul în care pot fi stabilite și exercitate în comun funcțiile de operator de cuplare conform Regulamentului (UE) 2015/1222;
- o Participarea, împreună cu reprezentanții OPEED și ACER, la stabilirea unei propuneri de indicatori în vederea monitorizării implementării SDAC și SIDC în conformitate cu prevederile articolului 82 din CACM;
- o Participarea la acțiunile derulate la nivel european de furnizare către ACER a indicatorilor de monitorizare a pietelor intrazilnice pentru anul 2018;
- o Participarea la elaborarea documentelor referitoare la tratarea costurilor comune europene, aferente SDAC și SIDC, în conformitate cu prevederile articolului 80 din CACM;
- o Participarea în cadrul Grupului de lucru creat în acest scop la nivelul INC, la lansarea website-ului OPEED în care vor fi făcute publice metodologiile și procedurile elaborate de toate OPEED și aprobate de toate autoritățile naționale de reglementare/ACER, rapoartele de incidente ale MRC și 4M MC, rapoartele de cercetare-dezvoltare, măsuri corective etc;
- o Participarea la discuțiile privind aspectele legate de evoluția cadrului contractual aferent SDAC și SIDC, prin luarea în considerare a cadrului contractual aflat în vigoare atât la nivelul PCR cât și XBID, precum și la nivelul MRC și 4M MC.

20. Demersuri privind implementarea instrumentelor derivate având ca activ suport prețul energiei electrice

Pe parcursul anului 2018 a continuat activitatea în cadrul proiectului "Dezvoltarea și susținerea colaborării cu autoritățile și instituțiile implicate în vederea identificării soluțiilor tehnice necesare implementării Pieței Derivatele pe Energie Electrică în România".

20.1. Colaborarea cu Bursa de Valori București SA

Începând cu luna octombrie 2018 au avut loc întâlniri ale reprezentanților OPCOM cu cei ai BVB în cadrul cărora, urmare demarării de către BVB a unui nou proiect privind implementarea unei Case de Compensare locale au fost reluate discuțiile privind oportunitatea colaborării dintre cele două burse.

În discuțiile purtate cu reprezentanții actualei conduceri a BVB a fost reconfirmată din partea OPCOM disponibilitatea pentru participarea la proiectul Casei de Compensare și au fost formulate din partea OPCOM opinii privind oportunitatea includerii într-o primă etapă în lista produselor care beneficiază de servicii de compensare prin Casa de Compensare a produselor standard, tranzacționate prin

modalitatea de tranzacționare PCCB-NC, urmând ca ulterior, în funcție de evoluția pieței serviciile să fie extinse și către alte categorii de produse standard.

Discuțiile bilaterale BVB-OPCOM organizate în 26.10.2018 și 01.11.2018 au fost extinse prin organizarea unei întâlniri tripartite în data de 06.11.2018 la care au luat parte reprezentanții BVB, OPCOM și ai consultantului BVB în cadrul proiectului menționat, respectiv London Stock Exchange.

Față de concluziile întâlnirilor menționate, în data de 22.11.2018 a avut loc o nouă întâlnire, tripartită în cadrul căreia conducerea BVB și cea a OPCOM au prezentat conducerii ANRE premisele proiectului Casei de Compensare locale și principalele considerente privind oportunitatea proiectului din perspectiva piețelor centralizate de energie.

După ședința Consiliului de Administrație al BVB (Consiliul Bursei) din data de 07.12.2018, au avut loc noi întâlniri între BVB și OPCOM în 27.12.2018 și în 17.01.2019, în cadrul cărora au fost investigate căile optime de promovare a proiectului și de identificare a interesului participanților la piața de energie și la piața de capital față de serviciile specifice Contrapărții Centrale și față de introducerea spre tranzacționare a produselor financiare derivate pentru energie.

Față de concluziile întâlnirilor avute, cele două entități au decis prezentarea proiectului de colaborare dintre piața de capital și piața de energie în perspectiva înființării contrapărții centrale în cadrul unui eveniment public ce a fost organizat în data de 21.01.2019 la sediul BVB, eveniment în cadrul căruia au fost prezentate principalele elemente de oportunitate avute în vedere de BVB și OPCOM pentru implementarea unei Contrapărți Centrale locale în România.

La eveniment au fost prezenți reprezentanți ai celor două autorități de reglementare, respectiv ai Autorității de Supraveghere Financiară din România și ai Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, reprezentanți ai AGA BVB și ai Consiliului Bursei, reprezentanți ai participanților la piața de capital și ai participanților la piața de energie.

Din această perspectivă OPCOM a adresat invitații de participare la eveniment atât autorităților implicate cât și asociațiilor profesionale din domeniul energiei respectiv: COGEN, AFEER, PATRES și RWEA.

20.2. Colaborarea cu European Energy Exchange AG (EEX)

În conformitate cu contractul de parteneriat nr. 28845/04.10.2013 semnat cu European Energy Exchange, Leipzig (EEX) informează trimestrial OPCOM asupra volumului notificat pentru produsul Romanian Power Futures și asupra tarifelor aplicate.

În anul 2018 volumul notificat a fost de 14.848.997 MWh față de volumul notificat în anul 2017 de 5.910.934 MWh.

20.3. Colaborarea cu Power Exchange Central Europe, Praga (PXE)

În decursul anului 2018, în baza Contractului de parteneriat nr. 74239/16.10.2014 dintre OPCOM SA și PXE, s-au desfășurat acțiunile prevăzute în vederea acordării PXE a dreptului de utilizare a prețurilor orare stabilite pe Piața pentru Ziua Următoare de către OPCOM SA.

În anul 2018 volumul notificat a fost de 11.727.960 MWh de 2,4 ori mai mare față de volumul notificat în anul 2017 de 4.921.060 MWh.

21. Promovarea imaginii societății

21.1. Promovarea imaginii prin asociațiile naționale la care societatea este afiliată

Corespunzător statutului său de bursă națională și a rolului și gradului de dezvoltare atins, societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale "OPCOM" S.A. este afiliat la asociațiile naționale reprezentative pentru sectorul energiei, prin Comitetul Național Român pentru Consiliul Mondial al Energiei (CNR-CME) fiind afiliat și la asociația internațională de profil World Energy Council - WEC.

Pe parcursul anului 2018, societatea a fost asociată la CNR-CME (prin care are posibilitatea să participe la programele de studii și la evenimentele WEC), la SIER și la APEN.

Din statutul de membru decurg obligații, dar și oportunități de participare la adunările generale, în forurile de conducere ale asociațiilor (de regulă: Consiliu Director, Consiliu Științific etc.), în activitatea grupurilor de lucru și la evenimentele organizate, oportunități ce oferă asigurarea unei promovări corecte a piețelor și instrumentelor oferite de "OPCOM" S.A..

În sinteză, prezentăm principalele activități desfășurate în anul 2018 pe relația cu asociațiile la care este afiliată societatea pe plan intern:

CNR-CME (Comitetul Național Român pentru Consiliul Mondial al Energiei)

Pe parcursul anului 2018 "OPCOM" S.A. a participat la ședințele Adunării Generale/Adunării Generale Extraordinare a membrilor Asociației (27.02.2018 și 27.11.2018) și la ședințele Consiliului Director, conform solicitărilor.

În cadrul acestor întâlniri s-au făcut pregătiri pentru organizarea FOREN 2018 - ediția a XIV-a, cu tema „Central and Eastern Europe in the New Era of Energy Transition: Challenges, Investment Opportunity and Technological Innovations”, care s-a desfășurat în perioada 10–14 iunie 2018 la Costinești, precum și a altor acțiuni din PROGRAMUL DE EVENIMENTE la nivel CNR–CME și WEC pe anul 2018.

CNR-CME prin evenimentele pe care le organizează aduce în atenția specialiștilor din comunitatea energeticienilor și a mediului de afaceri din domeniu, subiecte de mare actualitate și interes. Societatea noastră în calitatea sa de membru colectiv este invitată să participe la toate evenimentele la care CNR-CME este organizator/coorganizator.

FOREN 2018, un forum important în domeniul energetic, a cuprins 11 evenimente principale (Ziua Regională a Energiei, două Keynote Addresses, Conferința Trilema Energiei, patru mese rotunde la nivel de Forum, trei workshopuri la nivel de Forum) cu tematici relevante și actuale pentru energetica din România și din Europa, 5 sesiuni de comunicări științifice, precum și o expoziție tehnică.

Una dintre cele două Keynote Addresses, respectiv KA2, a fost organizată de OPCOM în parteneriat cu CNR-CME în data de 14.06.2018 și a avut tema "Reglementări europene și naționale pentru creșterea ponderii surselor regenerabile de energie în balanța energetică". Sesiunea a fost moderată de reprezentantul OPCOM împreună cu dl. Nicolae Golovanov, profesor la Universitatea "Politehnica" din București, Consilier CNR-CME, și a cuprins alocuțiuni și prezentări susținute de reprezentanți de la ANRE, CNTEE Transelectrica SA, ICPE CA, CEZ România, Energy-Serv și OPCOM.

De asemenea, specialiștii din cadrul OPCOM au participat cu lucrări și în cadrul uneia dintre Secțiunile de comunicări științifice ale Forumului, respectiv "Section 2 - Energy Markets. Market vs. Planning. Transmission and Distribution Operators Role in Energy Market. Stability vs. Flexibility, Key Issue 3: Electricity Trades (DS 2.3)" cu lucrările:

- Tranzacțiile cu energie electrică la termen. Complementaritatea și rezultatele mecanismelor de tranzacționare;
- Piața certificatelor verzi. Mecanismele și rezultatele piețelor centralizate anonime;
- Tranzacțiile cu energie electrică pe termen scurt. Interdependența prețurilor în contextul anului 2017;
- Integrarea tehnologiilor regenerabile în mecanismele de tranzacționare ale piețelor spot de energie electrică.

Oportunitățile de promovare facilitate de participarea la această reuniune au fost fructificate prin participarea la organizarea și susținerea uneia dintre sesiunile principale (KA2), prin participarea specialiștilor societății cu lucrări la alte sesiuni ale forumului, precum și prin utilizarea de materiale de informare și promovare (afisaj – roll-up de prezentare a piețelor administrate, a portofoliului de produse și a rezultatelor; mape de prezentare – incluzând programul KA2, fișa de prezentare a piețelor administrate, a portofoliului de produse și a rezultatelor similar roll-up-ului, elemente publicitare).

Conferința „CALITATEA SERVICIULUI DE ALIMENTARE ȘI CREȘTEREA PONDERII SURSELOR REGENERABILE DE ENERGIE”, a fost organizată de CNR-CME împreună cu OPCOM, în sala Radu Zane pusă la dispoziție de Societatea Energetică Electrica SA, în data de 29 martie 2018. Lucrările Conferinței au fost moderate de către reprezentantul OPCOM împreună cu dl. prof. dr. ing. Nicolae Golovanov, consilier CNR-CME.

Cu acest prilej au fost fructificate oportunitățile de promovare prin participarea specialiștilor societății cu lucrări, precum și prin utilizarea de materiale de informare și promovare (afisaj – roll-up de prezentare a piețelor administrate, a portofoliului de produse și a rezultatelor).

SIER (Societatea Inginerilor Energeticieni din Romania)

Referitor la colaborarea cu SIER, au fost monitorizate și rezolvate toate aspectele ce țin de calitatea "OPCOM" S.A. de membru colectiv al asociației (participare la AG, precum și alte solicitări punctuale). De asemenea, BSC-Promovare Imagine a întreprins acțiunile necesare pentru realizarea plății cotizației către această asociație.

APEN (Asociația Patronală Energia)

"OPCOM" S.A. este membru colectiv al APEN din luna ianuarie 2007, Asociația având misiunea de a promova interesele economice, tehnice, juridice și sociale de grup ale membrilor săi, precum și susținerea și protejarea pe plan intern și internațional a intereselor acestora.

Au fost monitorizate și rezolvate toate aspectele ce țin de relația cu APEN (participarea "OPCOM" S.A. la AG, vizarea trimestrială a facturilor ce reprezintă plata cotizației către APEN etc.).

21.2. Promovarea imaginii prin organizarea și participarea la manifestările tehnico-științifice în țară și străinătate

În anul 2018, conducerea executivă / specialiștii din cadrul OPCOM au participat la un număr de 1397 întâlniri. Participările la evenimente au fost organizate în conformitate cu rolul instituției în cadrul pieței de energie electrică și de gaze naturale din România, cadrul legislativ și procedural de organizare a acesteia, afilierea la organisme și asociații la nivel național, european și internațional, în cadrul instituțional intern al OPCOM.

Aceste întâlniri au fost organizate la sediul OPCOM și la sediul altor societăți, reprezentanții OPCOM întâlnind reprezentanți ai sectorului energetic / participanți la piața de energie electrică și de gaze naturale din România, parteneri contractuali sau potențiali parteneri, după cum au efectuat și deplasări în străinătate în vederea participării la conferințe, evenimente, întâlniri.

Dintre cele 1397 întâlniri, evenimente, participări, 1377 (98,57%) s-au desfășurat în România și 20 (1,43%) în străinătate, în timp ce dintre întâlnirile din România, 1257 (91,29%) s-au desfășurat la sediul OPCOM. Această distribuție reflectă rolul esențial al OPCOM în cadrul pieței de energie din România, precum și în demersurile în derulare la nivel european pentru realizarea unei piețe de energie integrată, în condiții de transparență și integritate. De asemenea, dintre cele 1257 întâlniri desfășurate la sediul OPCOM, 861 (68,50%) sunt teleconferințe desfășurate în cadrul proiectelor aflate în derulare.

De asemenea, conducerea OPCOM a participat în afara societății în calitate de speaker la următoarele evenimente:

- Participarea în calitate de co-organizator la Conferința „Calitatea serviciului de alimentare și creșterea ponderii surselor regenerabile de energie”, la ELECTRICA S.A., Sala Radu Zane, în data de 29.03.2018;
- Masa rotundă cu tema "Formarea pieței gazelor naturale în România", organizată de Asociația Energia Inteligentă, în data de 19.04.2018;
- Dezbaterile cu tema "Riscurile Comerciale și Financiare. Care este impactul lor asupra producătorilor de energie din România?", organizată în cadrul Forumului Regional al Energiei pentru Europa Centrală și de Est - FOREN 2018 cu tema: „Central and Eastern Europe in The New Era of Energy Transition: Challenges, Investment Opportunity and Technological Innovations”, în data de 10.06.2018;
- Masa rotundă RT7 "Programul Nuclear Românesc – Provocări și Soluții pentru viitor" organizată de SN Nuclearelectrica SA în cadrul FOREN 2018, în data de 12.06.2018;
- Participarea specialiștilor OPCOM cu lucrări în cadrul uneia dintre Secțiunile de comunicări științifice ale FOREN 2018, respectiv "Section 2 - Energy Markets. Market vs. Planning. Transmission and Distribution Operators Role in Energy Market. Stability vs. Flexibility, Key Issue 3: Electricity Trades (DS 2.3)", cu lucrările:
 - Tranzacțiile cu energie electrică la termen. Complementaritatea și rezultatele mecanismelor de tranzacționare;
 - Piața certificatelor verzi. Mecanismele și rezultatele piețelor centralizate anonime;
 - Tranzacțiile cu energie electrică pe termen scurt. Interdependența prețurilor în contextul anului 2017;
- Integrarea tehnologiilor regenerabile în mecanismele de tranzacționare ale piețelor spot de energie electrică, în data de 13.06.2018;
- Participarea în calitate de coorganizator al evenimentului KA2, care a avut tema "Reglementări europene și naționale pentru creșterea ponderii surselor regenerabile de energie în balanța

energetică” și a fost organizat în parteneriat cu CNR-CME în cadrul FOREN 2018, în data de 14.06.2018;

Sesiunea a fost moderată de reprezentantul OPCOM împreună cu dl. Nicolae Golovanov, profesor la Universitatea “Politehnica” din București, Consilier CNR-CME, și a cuprins alocuțiuni și prezentări susținute de reprezentanți de la ANRE, CNTEE Transelectrica SA, ICPE CA, CEZ România, Energy-Serv și OPCOM. Sesiunea a avut o durată de circa patru ore și a facilitat realizarea de prezentări și discuții pe următoarele teme principale:

- Soluții de creștere a ponderii surselor regenerabile de energie;
 - Prognoza producției surselor regenerabile;
 - Criterii tehnice, economice și financiare de valorificare a surselor regenerabile de energie;
 - Caracteristici ale producției surselor regenerabile;
 - Accesul pe piață a energiei din surse regenerabile;
 - Dimensionarea sistemelor de stocare a energiei;
 - Calitatea energiei electrice într-o micronețea alimentată din surse locale;
 - Conectarea la rețeaua electrică a surselor neconvenționale;
 - Integrarea prosumerilor în piața de energie electrică;
 - Managementul surselor de energie electrică din sistemul electroenergetic în prezența surselor regenerabile de energie;
- Cea de a patra ediție a Galei FOCUS ENERGETIC “Doamne în Energie”, care s-a desfășurat la Hotel Athenee Palace Hilton din București, în data de 25.06.2018. Evenimentul le-a avut în centrul atenției pe unele dintre cele mai importante femei din sectorul energetic sau care au o influență majoră asupra acestuia. Premiile de excelență acordate „Doamnelor în Energie” au răsplătit munca, abnegația, priceperea, tenacitatea, dar și rezultatele de excepție ale acestor doamne.
- Cu acest prilej, doamna Luminița Lupului, coordonatorul Direcției Tranzacții-Decontare Termen Scurt din cadrul OPCOM, a primit premiul pentru “Implicare și dăruire în dezvoltarea concurențială, transparentă, publică, centralizată și nediscriminatorie a pieței românești a energiei”;
- Forumul ROMÂNIA – HUB ENERGETIC. O piață energetică românească interconectată regional”, care a avut loc la Palatul Parlamentului, Sala Drepturilor Omului, în data de 26.06.2018;
- Conferința “ENERGIA ÎN PRIZĂ” - ediția a VI-a, care s-a desfășurat la sediul Electrica SA, sala Radu Zane, în data de 06.09.2018;
- WORKSHOPUL “MESAJUL FOREN 2018 - Concluzii, recomandări, măsuri”, organizat de CNR-CME împreună cu membrii săi colectivi, la ISPE SA, Amfiteatrul Acad. Martin Bercovici, în data de 24 septembrie 2018, orele 10:00-13:00;
- Evenimentul “Profit Energy Forum”, organizat de publicația Profit.ro, la Hotel Sheraton din București, în data de 29 octombrie 2018;
- Conferința “ENERGY TRANSITION 2018”, organizată de RWEA și Wind EUROPE, la JW Marriott Grand Hotel, în zilele de 30-31 octombrie 2018;
- Cea de-a XXX-a ediție a CONFERINTELOR FOCUS ENERGETIC cu tema “Provocările iernii 2018 – 2019 pentru sistemul energetic național”, care s-a desfășurat, la Hotelul Athenee Palace Hilton din București, în data de 05.11.2018;
- Conferința anuală AFEER cu tema „Furnizăm pentru viitor”, care s-a desfășurat, la JW Marriott Bucharest Grand Hotel din București, în data de 15.11.2018;
- Conferința anuală InvesTenergy cu tema “Pregătiți pentru NEXTenergy? PREȚuiește și INVEȘTette pentru viitor!”, organizată sub patronajul Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei – ANRE, în data de 20.11.2018.

Oportunitățile de promovare facilitate de participarea la aceste evenimente au fost fructificate prin participarea la dezbateri, precum și prin utilizarea de materiale de informare și promovare, respectiv fișa de prezentare a piețelor administrate, a portofoliului de produse și a rezultatelor;

Realizarea materialelor informative

Factorii interesați/mass media au beneficiat în permanență de informații referitoare la activitatea societății prin publicarea pe website-ul OPCOM de anunțuri-știri sub formă de mesaje operaționale pentru fiecare dintre piețele administrate de OPCOM, inclusiv pentru cele în curs de implementare, precum și de circa 40 de comunicate și informații de presă.

Website-ul OPCOM găzduiește o pagina dedicată cu informații referitoare la serviciile de raportare REMIT, inclusiv cu trimitere spre consultare la documentele ACER.

De asemenea, website-ul OPCOM găzduiește o pagină dedicată proiectului Cuplarea prin Preț a Regiunilor (PCR), având în vedere statutul societății de membru deplin al cooperării PCR, precum și o pagină dedicată OPEED/NEMO, creată în contextul punerii în aplicare a sarcinilor stabilite de Regulamentul 2015/1222, considerând calitatea OPCOM de Operator al pieței de energie electrică desemnat (OPEED/NEMO), conform Regulamentului (UE) 2015/1222, începând din 14.12.2015.

Pe parcursul anului 2018 s-au primit un număr de 19 solicitări de la factorii interesați de problematica pieței de energie din România, pentru care s-au formulat răspunsuri din partea departamentelor responsabile de problema solicitată.

În ceea ce privește serviciile de raportare conform REMIT, există un dialog permanent cu participanții la piață, care au posibilitatea de a formula întrebări față de raportările efectuate sau de punerea în aplicare a Regulamentului, întrebări al căror răspuns este furnizat de OPCOM inclusiv prin consultarea ACER, după caz.

Relația cu presa s-a concretizat prin organizarea a circa 6 de interviuri/răspunsuri la solicitările scrise ce au fost acordate ziariștilor de profil din țară și din străinătate, precum și prin transmiterea către presa de specialitate a circa 11 comunicate de presa.

La realizarea materialelor informative solicitate în mod curent, BSC-Promovare Imagine a colaborat cu responsabilii desemnați pentru întocmirea materialelor și după obținerea aprobării DG, a transmis informațiile/materialele către mass-media/factorii interesați.

22. Satisfacția clienților

Pentru a obține o imagine cât mai fidelă a percepției clienților (participanții activi la piețele administrate de societatea noastră) față de serviciile prestate de către OPCOM SA, a fost utilizat un chestionar de evaluare specific. În acest chestionar, pentru apreciere, a fost prevăzut un sistem de punctaj cuprins între minim 1 punct și maxim 5 puncte, iar aprecierea globală în cazul diverselor criterii s-a făcut prin determinarea mediei aritmetice obținute.

Comparativ cu anul anterior, în acest an la chestionarul transmis clienților a avut loc o singură modificare cu privire la piețele administrate de OPCOM, enumerate la punctul 3: a fost scoasă „platforma de tranzacționare a certificatelor de emisii - PTCE” și a fost introdusă „piața pentru Ziua Următoare de gaze naturale - PZU-GN”, restul întrebărilor din chestionar rămânând neschimbate.

În luna decembrie 2018, chestionarul de evaluare a fost transmis prin e-mail tuturor clienților OPCOM. De asemenea, acest chestionar de evaluare a fost afișat pe site-ul OPCOM, de unde clienții OPCOM SA (participanții la piețele administrate) au avut posibilitatea să-l descarce.

S-au primit răspunsuri de la 114 de clienți. Numărul răspunsurilor primite pentru anul 2018 (114) este doar cu unul mai mic decât cel primit în anul 2017 (115), iar în comparație cu ani anteriori în care s-a efectuat un astfel de sondaj în rândul clienților OPCOM (2006-2017), numărul de răspunsuri primite de la clienți pentru anul 2018 (114) se clasează pe locul 5 în ordinea marimii.

Punctajele medii obținute de la clienți s-au menținut foarte ridicate la toate întrebările din chestionar și pentru anul 2018, situându-se în intervalul 4,43 - 4,89 dintr-un maxim de 5.

Sunt de remarcat punctajele deosebite obținute la întrebările de la:

- punctul 2 – *Cum apreciați gradul de profesionalism al angajaților OPCOM SA* – 4,85;
- punctul 6 a), b), c) și d) – *În cazul în care ati beneficiat de suportul angajaților OPCOM SA pentru o problema/aspect specific, cât de mulțumiți ati fost de modul de rezolvare al problemei din p.d.v. al: a) Promptitudinii; b) Corectitudinii informațiilor; c) Responsabilității d) Conduitei* - 4,81, 4,81, 4,85 și respectiv 4,85.

Punctajul cel mai ridicat 4,89 a fost obținut la punctul 5 c) – *Cum apreciați modul de comunicare cu OPCOM SA prin e-mail*, iar punctajul cel mai scăzut 4,43 a fost obținut la punctul 5 a) – *Cum apreciați modul de comunicare cu OPCOM SA prin fax*.

O serie de clienți au semnalat problemele întâmpinate în activitățile desfășurate care au implicat interacțiunea cu OPCOM SA (13 din totalul de 114) sau au făcut comentarii și sugestii pentru îmbunătățirea calității serviciilor noastre (14 din totalul de 114 respondenți), rezultând ca feedback-ul de la clienți a rămas în continuare important, fiind foarte valoros pentru societatea noastră.

Ca de fiecare dată, OPCOM SA a răspuns în scris, cu promptitudine, tuturor acestor clienți.

Cele prezentate în acest capitol reflecta existența unui proces continuu de perfecționare a activității OPCOM SA, care are loc concomitent cu maturizarea pieței de energie din România.

23. Monitorizarea/supravegherea mărcilor, produselor, prețurilor și indicilor "OPCOM" S.A. înregistrați pe cale națională la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) și la nivel comunitar la OHIM, devenit EUIPO de la 23 martie 2016

Amintim faptul că, odată cu modificarea Legii mărcilor (Legea 84/1998 prin care se prevedea că OSIM este cel care, în procedura de înregistrare se opune din oficiu oricărui terț care dorește să înregistreze o marcă identică sau similară cu una deja înregistrată) și prin intrarea în vigoare a Legii nr. 66/2010, fiecare proprietar de marcă, direct sau prin specialiști în domeniu, trebuie să supravegheze permanent bazele de date pentru a se informa dacă un terț încearcă să înregistreze o marcă similară sau identică și să se opună acestei înregistrări în termenul legal.

În acest context, în cadrul "OPCOM" S.A. s-a dispus monitorizarea celor 15 mărci înregistrate la OSIM și OHIM, devenit **EUIPO**, în cadrul BSC-Promovare Imagine. Pe parcursul anului 2018, s-au făcut verificări la nivel național (OSIM), în Buletinele Oficiale de Proprietate Industrială – Secțiunea Mărci, publicate până în data de 31 decembrie 2018 inclusiv. Până la momentul precizat, 31 decembrie 2018, nici un terț nu a încercat să înregistreze o marcă similară sau identică cu mărcile înregistrate de "OPCOM" S.A..

La nivel comunitar, pe parcursul anului 2018, nu s-a primit nici o comunicare de la EUIPO, cu privire la înregistrarea vreunei mărci cu potențial conflict cu una dintre mărcile "OPCOM" S.A.. Menționăm că, de la EUIPO comunicările se primesc pe adresa firmei de avocatură prin care s-au făcut cele 15 înregistrări.

24. Promovarea imaginii prin activitățile de cooperare internațională pe relația cu asociațiile la care societatea este afiliată

Societatea este afiliată respectiv activează în structuri de lucru ale EUROPEX, APEX și WEC, în mod corespunzător față de statutul de bursa națională, rolul, portofoliul de produse și performanța, precum și în corelare cu obiectivele de dezvoltare ale societății. În cadrul activităților desfășurate în anul 2018 au continuat urmărirea îndeplinirii obligațiilor rezultate din statutul de membru al acestor asociații precum și promovarea corespunzătoare a obiectivelor, produselor și imaginii societății. Prin activitatea desfășurată s-a urmărit asigurarea unei poziționări corespunzătoare și active în contextul activităților și eforturilor realizate de operatorii piețelor de energie europene în cadrul procesului european coordonat de Comisia Europeană și ACER în scopul pregătirii și punerii în aplicare a cadrului legislativ european cu relevanță pentru domeniul de activitate al membrilor asociației, precum și în vederea asigurării unei promovări externe corespunzătoare a obiectivelor societății și pentru

continuarea dezvoltării relațiilor cu omologii europeni. În același timp, activitatea a fost corelată cu programul și tematicile abordate de asociații și formulele de organizare a activității acestora, corespunzător domeniului societății, precum și a alocării optime a resurselor.

EUROPEX (Asociația burselor europene de energie)

A continuat realizarea de dezbateri referitoare la evoluția procesului european de stabilire și punere în aplicare a cadrului necesar dezvoltării și implementării modelului țintă pentru piața internă europeană de energie, incluzând aspecte legate de evoluția procesului de pregătire a unor elemente relevante ale cadrului legislativ european necesare în vederea implementării și aducerii pieței unice europene a energiei la stadiu funcțional.

În cadrul acestor activități s-a urmărit promovarea poziției și opiniei societății pe subiectele supuse analizei și deciziei corespunzător direcțiilor de aplicabilitate pentru societate, promovarea obiectivelor societății în contextul discuțiilor și al procesului decizional al asociației, participarea la procesul de armonizare a pozițiilor membrilor pe teme specifice care au inclus elemente în evoluție ale opțiunilor și soluțiilor aferente cadrului legislativ european incident, incluzând convenirea pozițiilor comune în raport cu celelalte organizații europene implicate în acest proces, precum și aspecte de natură conceptuală generală în domeniul piețelor de energie electrică, gaze naturale și instrumente de mediu. Activitățile desfășurate în acest cadru au facilitat, totodată, informarea la zi asupra evoluțiilor omologilor europeni și privind evoluțiile și tendințele în plan european. S-a acționat în vederea promovării obiectivelor societății în raporturile cu omologii europeni în procesul de formulare a

pozitiilor si de intreprindere a actiunilor pe langa forurile europene si asociatiile de profil. Totodata, s-a actionat in directia dezvoltarii relatiilor bilaterale ale societatii cu organizatiile omoloage, precum si promovarea imaginii societatii.

S-a asigurat participarea la procesul decizional la nivelul Adunarii Generale. In acest cadru s-au realizat analize privind functionarea asociatiei si a grupurilor sale de lucru, directii de activitate si actiune ale asociatiei corespunzator evolutiilor europene in domeniile cu relevanta comuna pentru membrii acesteia, precum si in ceea ce priveste aspecte de natura organizatorica.

Societatea a monitorizat evolutia activitatii grupurilor de lucru interne ale asociatiei privind piata de energie electrica, instrumentele financiare, transparenta si integritatea pietei, piata instrumentelor de mediu si piata de gaz, cu participare corespunzatoare temelor abordate si in conditiile utilizarii optime a resurselor. Activitatea s-a concentrat asupra evolutiile europene, considerand rolul asociatiei de platforma de dezbatare a membrilor pe teme si activitati desfasurate in plan european.

APEX (Asociatia internationala a burselor de energie)

In cursul anului 2018 prin activitatea desfasurata s-a urmarit asigurarea interfetei cu asociatia si realizarea comunicarii aferente.

Nu s-a participat direct la evenimente, decizandu-se ca societatea sa nu participe la lucrarile conventiei anuale (17-19 octombrie 2018, Wellington, Noua Zeelanda) ca o masura luata din perspectiva eficientizarii activitatii si a alocarii optime a resurselor.

WEC (Consiliul Mondial al Energiei)

Asemeni anilor anteriori, societatea a mentinut permanent disponibilitatea si capacitatea de raspuns pe relatia cu Comitetul National Roman pentru Consiliul Mondial al Energiei pentru eventuale solicitari in vederea participarii la realizarea de activitati in cadrul forurilor de lucru ale WEC, corespunzator domeniul de competenta al societatii. In acest context, s-a raspuns solicitarii adresate de Comitetul National Roman pentru Consiliul Mondial al Energiei de participare la formularea de raspunsuri privind chestionarul WEC "2018 – World Energy Issues Survey".

25. Informatica si telecomunicatii

Stabilitatea si performanta in functionare a sistemelor informatice au oferit si in anul 2018 suportul necesar desfasurarii activitatii societatii in cele mai bune conditii, asigurand indeplinirea responsabilitatilor curente si atingerea obiectivelor provocatoare impuse de dezvoltarea cadrului legislativ al pietelor de energie la nivel European.

Cel mai important obiectiv al anului 2018 l-a constituit operarea de catre OPCOM a activelor PCR in cadrul cuplarii pietelor 4M MC intr-un mod profesionist, procedurat, care a permis desfasurarea activitatilor de cuplare in acest proiect regional fara incidente.

Un alt obiectiv foarte important al anului 2018 l-a constituit instalarea infrastructurii necesare modernizarii sistemului Condico si testarea software-ului livrat de Nasdaq. Prin implicarea nemmijlocita in acest proiect angajatii DIT au dobandit competente profesionale deosebite, ce vor fi de un real folos in perioada de exploatare a platformei. Un alt proiect foarte important, implementat intr-o perioada de doar 6 luni, l-a constituit adaptarea sistemului de decontare la prevederile Ordinului ANRE nr. 31.

Ca in toti anii anteriori, si in anul 2018 au fost indeplinite la cel mai inalt nivel sarcinile de baza ale activitatii DIT, dupa cum urmeaza:

- a) Administrarea sistemelor informatice ale societatii, pe doua specializari specifice:
 - a. La nivelul hardware-ului, sistemelor de operare si software-ului standard pentru office, prin SASITC
 - b. La nivelul software-ului de gestiune al bazelor de date, prin intermediul SABD;
- b) Administrarea sistemelor de telecomunicatii ale societatii;
- c) Implementarea politicilor de securitate a infrastructurii informatice si a sistemului de telecomunicatii, de asemenea pe cele doua directii specifice;
- d) Dezvoltarea retelei informatice si de telecomunicatii a societatii
- e) Operarea si dezvoltarea Sistemului de Management al Securității Informației (SMSI), prin intermediul BSR;

- f) Dezvoltarea activitatii de raportare privind aplicarea cerințelor Regulamentului 1227/2011 și Regulamentului 1348/2014, unde rolul de coordonator al dezvoltarilor de software revine BSR iar pentru implementarea infrastructurii coopereaza SASITC și SABD;
- g) Implicarea activa in implementarea de masuri tehnico organizatorice pentru asigurarea conformitatii cu Regulamentul EU 2016/679 (GDPR), rolul de Responsabil cu protectia datelor cu caracter personal fiind asumat de coordonatorul BSR.

Toate aceste responsabilitati au fost indeplinite cu profesionalism, asigurand astfel functionarea permanenta, in bune conditii, a sistemelor informatice care ofera suportul pentru organizarea si desfasurarea pietelor de energie administrate de OPCOM, obiectivul principal permanent al activitatii Directiei IT.

Si in anul 2018 volumul activitatii a fost in continuare in crestere, in special datorita statutului OPCOM de coproprietar al activelor PCR, de participarea la numeroasele proiecte internationale, si a altor proiecte derulate cu succes in 2018, cum ar fi:

- Asigurarea implementarii de procese si masuri pentru conformitatea cu Regulamentul GDPR;
- Implementarea infrastructurii suport pentru noua platforma Condico NFF
- Lansarea pietei pentru ziua urmatoare pentru Gaze Naturale;
- Dezvoltarea activitatii de raportare REMIT;
- Administrarea si modernizarea Registrului Certificatelor Verzi;
- Asigurarea functionarii si dezvoltarii Sistemului de Management al Securitatii Informatiei in conformitate cu standardul 27001:2013 si obtinerea recertificarii SMSI;
- Implementarea de masuri organizatorice si tehnice pentru asigurarea respectarii cerintelor Regulamentului UE 679/2016 (GDPR);
- Intretinerea si imbunatatirea aplicatiei client-server RegCV care permite accesul participantilor la Registrul CV.
- Implementarea Ordinului ANRE nr. 31 privind noile reguli de realizare a decontarii pentru piata de echilibrare, inclusiv modificarea rapoartelor utilizate pentru verificarea platformei Areva;
- Implementarea noului tip de tranzactii ProRata in cadrul Pietei Centralizate Anonime Spot si la termen de Certificate Verzi
- Dezvoltarea continua a website-ului Opcom;
- Lansarea pietei pentru ziua urmatoare de gaze naturale;

Atingerea acestor obiective s-a constituit intr-o veritabila provocare, in conditiile cresterii responsabilitatilor si raspunderii aferente indeplinirii rolului de Coordonator in 4M MC si a celor aferente cerintelor legislative (GDPR). Indeplinirea responsabilitatilor a fost posibila doar prin implicarea si aportul sustinut din partea fiecarui membru al directiei, dintre care unii merita evidentiati, dovedind profesionalism, implicare si dedicare deosebite, elemente subliniate de altfel cu orice ocazie de conducerea societatii.

In continuare subliniem profesionalismul alegerilor tehnologice facute de specialistii IT ai OPCOM, alegeri care au permis optimizarea costurilor cu infrastructura sistemului Condico NFF si ne ofera flexibilitatea si eficienta optima pentru derularea exemplara a diverselor proiecte in care societatea s-a implicat in aceasta perioada.

Stabilitatea, scalabilitatea si flexibilitatea sistemelor si aplicatiilor dezvoltate cu resurse interne au confirmat si in 2018, demonstrand corectitudinea si profesionalismul solutiilor tehnice implementate, acestea fiind principalele elemente ce au permis adaptarea sistemelor informatice la modificarile legislative sau ale reglementarilor in vigoare. Prin faptul ca multe solutii sunt dezvoltate sau planificate intern, am reusit sa oferim si o componenta de dezvoltare profesionala continua pentru o activitate cu accent preponderent pe administrare. Si nu in ultimul rand, aceste solutii au adus un permanent aport, prin economiile permise, la desfasurarea eficienta a activitatii societatii.

26. Mentinerea si imbunatatirea functionarii sistemului de management al securitatii informatiei (SMSI)

"Politica OPCOM SA este de a urmari permanent indeplinirea responsabilitatilor ce ii revin in pietele de energie electrica si de gaze naturale la nivel national si european in conditiile asigurarii unei securitati a informatiilor la cele mai inalte standarde, prin implementarea si operarea unui Sistem de Management al Securitatii Informatiei in deplina conformitate cu standardul international ISO/IEC 27001:2013, urmarind imbunatatirea continua a acestuia si mentinerea certificarii organizatiei" (OPCOM SA - Declaratie privind politica in domeniul securitatii informatiilor).

SMSI implementat în cadrul OPCOM SA a fost certificat în conformitate cu standardul *ISO/IEC 27001:2013 ("Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Sisteme de management al securității informației. Cerințe")* în anul 2015, fiind recertificat în anul 2018 (în urma Auditului de Recertificare desfășurat în perioada 21 – 25.05.2018).

În domeniul SMSI, după obținerea certificării, atenția personalului OPCOM SA s-a concentrat asupra monitorizării permanente a funcționării SMSI, a menținerii și îmbunătățirii acestuia, astfel încât să se respecte, în continuare, cerințele standardului 27001:2013.

În anul 2018 s-au desfășurat două Ședințe de Analiza a Managementului dedicate analizei funcționării SMSI (14.05.2018, respectiv 25.10.2018).

Prima Ședință de Analiza a Managementului (14.05.2018) a precedat Auditul de Recertificare a SMSI OPCOM SA și a analizat funcționarea SMSI în perioada 01.11.2017 – 30.04.2018, urmărindu-se și stadiul îndeplinirii măsurilor adoptate în cadrul ședinței precedente (17.11.2017), inclusiv măsurile referitoare la buna pregătire a auditului de recertificare. S-a constatat că toate măsurile scadente până la data desfășurării ședinței (dintre care amintim: verificarea și revizuirea întregii documentații SMSI, auditarea sistemelor informatice în vederea prevenirii exploatarei vulnerabilităților tehnice, efectuarea Auditului Intern SMSI, efectuarea instruirii personalului în domeniul SMSI, efectuarea exercitiului de evacuare programat în luna aprilie 2018) au fost îndeplinite. Tot în cadrul acestei ședințe planul de măsuri adoptat pentru anul 2018, măsuri menite să ducă la îmbunătățirea funcționării SMSI, a fost completat cu o serie de măsuri noi, de exemplu: implementarea de măsuri tehnice și organizatorice în vederea asigurării conformității cu Regulamentul (UE) nr. 679/2016 (GDPR) și implementarea măsurilor rezultate în urma scanării vulnerabilităților tehnice ale serverelor web.

În cea de-a doua Ședință de Analiza a Managementului (25.10.2018), desfășurată după recertificarea SMSI OPCOM și înaintea primului Audit de Supraveghere din actualul ciclu de certificare (2018 – 2021) a fost prezentat raportul privind funcționarea SMSI în perioada 01.05.2018 – 15.10.2018, fiind analizat stadiul îndeplinirii măsurilor adoptate în vederea menținerii și îmbunătățirii SMSI, în ședințele 17.11.2017, respectiv 14.05.2018. S-a constatat că toate măsurile scadente la data desfășurării ședinței (dintre care amintim: efectuarea, în anul 2018, a două Audituri Interne SMSI; efectuarea periodică - la 6 luni - a exercitiilor de evacuare în caz de incendiu, conform legislației în domeniu; testarea Planului de Continuitate a Afacerii; efectuarea a două sesiuni de instruire a personalului în domeniul SMSI, implementarea de măsuri tehnice adecvate în vederea asigurării conformității cu GDPR) au fost îndeplinite. De asemenea în cadrul acestei ședințe a fost adoptat un plan de măsuri, pentru anul 2019, în vederea menținerii și îmbunătățirii SMSI.

La începutul anului 2018 au fost actualizate documentele SMSI privind inventarul resurselor, evaluarea riscului, planul de tratare a riscului, fișa de urmărire obiectiv de securitate (în cadrul îmbunătățirii continue a securității informației), obiectivele de securitate pentru anul 2018.

Totodată, având în vedere atât pregătirea Auditului de Recertificare a SMSI, cât și intrarea în vigoare, de la 25.05.2018, a Regulamentului UE 679/2016 (GDPR) și necesitatea armonizării politicilor și procedurilor SMSI cu acest regulament, practic întreaga documentație SMSI OPCOM a fost revizuită/actualizată.

De asemenea, a fost întocmit și "Programul pentru Audit Intern SMSI – 2018" care a fost aprobat de conducerea OPCOM SA. Programul a prevăzut două Audituri Interne SMSI (în lunile aprilie și octombrie 2017). Cele două audituri interne s-au desfășurat, conform "Programului pentru Audit Intern SMSI – 2018" în perioada 24-25.04.2018, respectiv 11-15.10.2018. Concluziile acestor audituri, menționate în rapoartele de audit, confirmă faptul că SMSI funcționează în mod eficient, ca eficacitatea sistemului este monitorizată, utilizându-se indicatori de performanță în stabilirea obiectivelor de securitate, iar activitatea se desfășoară cu respectarea prevederilor legale, rolurile și responsabilitățile privind SMSI fiind cunoscute și aplicate. De asemenea, în rapoartele de audit au fost formulate recomandări privind îmbunătățirea funcționării SMSI, recomandări care au fost analizate în cadrul Ședințelor de Analiza a Managementului, fiind incluse în planurile de măsuri menite să asigure menținerea și îmbunătățirea SMSI.

În perioada 01 – 02.11.2018 s-a desfășurat primul Audit de Supraveghere a SMSI OPCOM SA din actualul ciclu de certificare (2018 – 2021). Auditul a fost efectuat de către Lloyd's Register (LRQA) și a confirmat faptul că SMSI OPCOM SA respectă în totalitate cerințele standardului ISO/IEC 27001:2013, recomandând menținerea certificării. Următorul Audit de Supraveghere va avea loc în luna noiembrie 2019.

O cerinta principala a SMSI o constituie constientizarea personalului, astfel incat acesta sa cunoasca documentele care stau la baza implementarii SMSI si sa contribuie activ la mentinerea functionarii si la imbunatatirea acestuia. In acest scop documentele SMSI sunt accesibile intregului personal al OPCOM SA prin publicarea lor pe Intranet. De asemenea, instruirea personalului referitoare la cerintele standardului ISO/IEC 27001:2013 si la implementarea SMSI in cadrul OPCOM SA, precum si testarea cunostintelor reprezinta o forma efica de constientizare a intregului personal in domeniul securitatii informatiilor. Conform "Obiectivelor de securitate 2018", document aprobat de conducerea OPCOM, in anul 2018 s-au desfasurat doua sesiuni de instruire a personalului OPCOM. Participarea personalului OPCOM la aceste instruirii (rata de participare, peste 93 %), precum si proportia de rezultate corecte din testele care au urmat sesiunilor de instruire (peste 98,5%) dovedeste faptul ca instruirile si-au atins scopul.

Componenta a „Planului de Continuitate a Afacerii” dar si a „Politicii privind situatiile de urgenta”, organizarea si desfasurarea exercitiilor de alarmare si evacuare in caz de incendiu urmareste pregatirea personalului OPCOM SA si insusirea de catre acesta a regulilor care trebuie respectate in cazul aparitiei unor situatii de urgenta. In conformitate cu Ordinul MAI nr.262/2010, art.121, in "Obiectivelor de securitate 2018" a fost prevazuta desfasurarea, in anul 2018, a doua exercitii de evacuare in caz de incendiu. Ambele exercitii (26.04.2018, respectiv 05.10.2018) s-au desfasurat in conditii foarte bune, dovedind implicarea tuturor salariatilor si insusirea de catre acestia a regulilor care trebuie urmate in caz de evacuare a cladirii.

In „Planul de Continuitate a Afacerii” (PCA), componenta esentiala a SMSI, este prevazuta efectuarea anuala a unui test PCA. In anul 2018 s-au desfasurat doua testari ale PCA (28.08.2018, respectiv 19.12.2018), iar scenariul de test a presupus ca Sistemul de tranzactionare principal Condico NFF devine indisponibil in timpul zilei de tranzactionare, astfel incat este necesar sa se comute pe pe sistemul din DR (Disaster Recovery). Testele s-au desfasurat cu succes, urmand a se relua dupa livrarea versiunii finale a software-ului.

In concluzie, Sistemul de Management al Securitatii Informatiei implementat in cadrul OPCOM SA corespunde prevederilor standardului ISO 27001:2013 si functioneaza in mod efica.

Este necesar ca, in continuare, conform prevederilor standardului ISO 27001:2013, functionarea SMSI sa fie atent monitorizata iar eventualele disfunctionalitati sau amenintari la adresa securitatii informatiei sa fie corectate/contracarate cu promptitudine. In stransa legatura cu SMSI, se are in vedere si urmarirea pastrarii conformitatii cu cerintele Regulamentului UE 679/2016, privind protectia datelor cu caracter personal

27. Mentinerea si imbunatatirea sistemului de management al calitatii

OPCOM SA a implementat inca din anul 2003 un sistem de management al calitatii (SMC), certificat ai de firma britanica Lloyds Register Quality Assurance (LRQA) in conformitate cu standardul ISO 9001. In cei 15 ani de la implementare SMC OPCOM a fost supus la 5 procese de recertificare, in luna iulie 2006, in luna iulie 2009, in luna iulie 2012, in luna iulie 2015 si respectiv in luna iulie 2018.

Auditurile efectuate in anul 2018 asupra SMC OPCOM, atat auditul extern (auditul de recertificare, efectuat LRAQ in intervalul 02 - 07.07.2018) cat si auditurile interne (auditurile planificate, efectuate de Reprezentantul Managementului in problemele Calitatii (RMC) in intervalele 19-25.06.2018 si 11-14.12.2018) au evidentiat inca o data preocuparea si angajamentul managementului pentru mentinerea si imbunatatirea sistemului de management al calitatii din cadrul OPCOM SA.

In urma celor 3 audituri din anul 2018, mentionate mai sus, nu a fost initiat niciun raport de neconformitate/observatie si nu a fost solicitata nicio solutie de rezolvare a problemei sau actiune corectiva.

Ca si in anii anteriori, au fost tinute doua sedinte de analiza a managementului destinate SMC, pe 19.01.2018 si pe 28.06.2018. In cadrul sedintei din 19.01.2018 s-a efectuat analiza modului de functionare a SMC OPCOM in anul 2017, iar in cadrul sedintei din 28.06.2018 s-a facut analiza modului de functionare a SMC OPCOM in primul semestru din 2018. Toate masurile stabilite la aceste doua sedinte de analiza a managementului din anul 2018 au fost indeplinite.

A fost elaborat un „Planul de masuri pentru pregatirea recertificarii SMC OPCOM din luna iulie 2018 dupa standarul ISO 9001:2015”. De asemenea, toate masurile prevazute in acest plan au fost duse la indeplinire, ceea ce a contribuit la obtinerea fara probleme a recertificarii SMC OPCOM.

În anul 2018 au fost actualizate, de câte două ori, Regulamentul intern și ROF-ul OPCOM și o serie de documente ale SMC OPCOM. Astfel, au fost actualizate Manualul Calității OPCOM, 5 proceduri de sistem, 25 proceduri de lucru și 6 instrucțiuni de lucru și au fost elaborate și introduse în SMC 3 proceduri de lucru noi și 4 instrucțiuni de lucru noi. Totodată, au fost anulate 1 procedură de sistem, 1 procedură de lucru.

Absența reclamațiilor/contestațiilor fondate de la clienți conduce la concluzia că serviciile prestate de OPCOM SA au fost realizate conform reglementărilor în vigoare și sunt într-un continuu proces de îmbunătățire (În anul 2018 a fost primită o reclamație/contestație de la clienți care s-a dovedit a fi nefondată).

Toate obiectivele specifice aferente direcțiilor, serviciilor și birourilor din cadrul OPCOM fixate pentru anul 2018 au fost îndeplinite.

Conform cerințelor standardului ISO 9001:2015, prima parte a anului 2018 s-a realizat, în premieră, evaluarea riscurilor aferente obiectivelor specifice ale calității ale departamentelor din OPCOM S.A. Stadiul de implementare a măsurilor de control al riscurilor a fost analizat, pentru fiecare departament, la auditul intern desfășurat în perioada 11-14.12.2018. Totodată, pe parcursul auditului intern menționat, a fost trecut în revistă și a fost menționat în rapoartele de audit, stadiul oportunităților avute în vedere de fiecare departament pentru dezvoltarea/îmbunătățirea activității desfășurate.

În anul 2018, conform Programului de instruire a personalului în domeniul calității, au fost efectuate de către RMC două instruirii cu șefii de serviciu/birou și cu directorul de program precum și instruirea de prezentare a SMC cu fiecare nou angajat. Evaluarea eficacității acestor instruirii s-a făcut pe baza unor chestionare de evaluare a cunoștințelor. Răspunsurile la aceste chestionare au demonstrat că atenția acordată instruirilor de către participanți a fost corespunzătoare și, în consecință, pentru niciuna din cele trei teme nu a fost necesară reinstruirea personalului. De asemenea, au fost efectuate, în lunile iunie și decembrie 2018, instruirile semestriale ale salariaților privind utilizarea sistemului intranet al OPCOM SA SharePoint.

Putem concluziona că, pe ansamblu, sistemul de management al calității din cadrul OPCOM SA a funcționat eficient în anul 2018, dovedindu-se un sistem matur, cu parghii de reglare specifice.

Pentru îmbunătățirea în continuare a funcționării acestui sistem, este necesară identificarea și tratarea cu și mai mare promptitudine a problemelor care apar sau care sunt detectate prin intermediul instrumentelor specifice managementului calității: audituri interne, ședințe de analiză a managementului, rapoarte de neconformitate, acțiuni corective, evaluarea satisfacției clienților, etc.

Cap. II SITUAȚIA FINANCIAR-CONTABILĂ

Activitatea economico-financiară a OPCOM în anul 2018 s-a desfășurat în conformitate cu reglementările legale în vigoare aplicabile, cu indicatorii prevăzuți în Bugetul de venituri și cheltuieli aprobat pentru anul 2018, cu respectarea prevederilor Contractului Colectiv de muncă și protocoalelor încheiate cu partenerul social.

Activitatea economico-financiară a OPCOM în anul 2018 s-a înscris în Strategia globală de dezvoltare a OPCOM pentru perioada 2017-2019.

1. Elemente de bilanț

Analiza indicatorilor de bilanț permite cunoașterea evoluției acestora și compararea cu exercițiile financiare precedente, implicit permite calcularea unor indicatori economico-financieri în vederea efectuării de analize economico-financiare cu impact în procesul decizional.

În cadrul bilanțului contabil patrimoniul este reprezentat prin prisma activului și pasivului. În cadrul activului, elementele sunt grupate în raport cu destinația bunurilor economice utilizate și gradul de lichiditate în active imobilizate, circulante și active de regularizare și asimilate. Elementele pasiv sunt grupate în raport de cauze de formare a surselor de finanțare datorii, provizioane pentru riscuri și cheltuieli, pasive de regularizare și în capitaluri proprii precum și în funcție de gradul lor de exigibilitate, curente și permanente.

Dintre indicatorii bilanțieri, o atenție deosebită este acordată evoluției Capitalurilor proprii, deoarece acestea reprezintă sursele de finanțare cu caracter stabil pe care le poate utiliza societatea pentru procurarea tuturor elementelor patrimoniale de activ, respectiv totalitatea surselor de finanțare de care dispune societatea pentru o perioadă mai mare de un an.

Principalii indicatori de bilant au inregistrat in anul 2018 urmatoarele rezultate prin comparatia cu realizarile anilor anteriori:

Denumire indicator	2016	2017	2018	2016/2015	2017/2016	2018/2017
	lei	lei	lei	%	%	%
Active imobilizate	13,038,227	11,559,452	15,321,706	89.26	88.66	132.55
Stocuri	246,801	71,987	266,924	101.13	29.17	370.79
Creante	155,171,433	139,155,612	295,601,325	138.32	89.68	212.43
Casa si conturi la banci	64,254,500	57,002,805	86,962,673	106.93	88.71	152.56
Active circulante	219,672,734	196,230,404	382,832,290	127.33	89.33	195.09
Cheltuieli in avans	135,512	128,201	133,136	255.48	94.60	103.85
Datorii ce trebuie platite intr-o perioada de un an	174,372,642	149,299,755	336,166,651	117.30	85.62	225.16
Active circulante respectiv datorii curente nete	45,435,604	47,058,850	46,797,407	189.93	103.57	99.44
Total active minus datorii curente	58,473,831	58,618,302	62,119,113	151.76	100.25	105.97
Datorii ce trebuie platite intr-o perioada mai mare de un an						
Provizioane	69,459	309,508	113,036	26.05	445.60	36.52
Venituri in avans	13,932,486	13,584,599	15,599,487	88.81	97.50	114.83
Capital subscris nevarsat	22,587,300	22,587,300	22,587,300		100.00	100.00
Capital subscris si varsat	8,100,000	8,100,000	8,778,790	100.00	100.00	108.38
Rezerve din reevaluare	4,234,579	4,234,579	5,153,830	100.00	100.00	121.71
Rezerve	8,991,096	8,977,717	8,962,191	112.67	99.85	99.83
Rezultatul reportat	67,585	595,255	847,562	100	880.75	142.39
Rezultatul exercitiului financiar	527,669	252,308	84,354	22.50	47.82	33.98
Repartizarea profitului	36,343	22,964	7,437	23.88	63.19	32.39
Capitaluri proprii	44,471,886	44,724,195	46,406,590	197.00	100.57	103.76
Total capitaluri	44,471,886	44,724,195	46,406,590	197.00	100.57	103.76
TA=TP	232,846,473	207,918,057	398,285,764	124.39	89.29	191.56
Activ net	58,473,831	58,618,302	62,119,113	151.76	100.25	105.97

Din analiza informatiilor prezentate se constata ca in perioada analizata capitalurile proprii au inregistrat o crestere de 3,76%, fata de valoarea inregistrata la 01.01.2017, ca urmare a:

- Majorarii capitalului social cu aport in natura reprezentand valoarea terenului pentru care OPCOM a obtinut certificat de atestare a dreptului de proprietate, emis de Ministerul Economiei, in valoare de 678.790 lei. In schimbul aportului OPCOM a emis un numar de 67.879 actiuni catre noul actionar, Statul Roman, prin Ministerul Economiei, care exercita la acea data atributiile de institutie publica implicata. Ca urmare, incepand cu luna martie 2018 capitalul social al OPCOM este detinut in procent de 97,84% de catre CNTEE Transelectrica S.A. si in procent de 2,16% de catre Statul Roman, prin Ministerul Economiei.

- Majorarea rezervei din reevaluare cu valoare de 919.251 lei reprezentand diferenta dintre valoarea justa (noua valoare) si valoarea neta contabila (inainte de reevaluare), ca urmare a reevaluarii cladirii, sediu OPCOM (la fiecare 3 ani).

- Realizarii la 31.12.2018 a unei valori a profitului net in valoare de 84.354 lei.

Amintim ca la data de 30 iunie 2016, actionarul unic CNTEE Transelectrica S.A. a majorat capitalul social al OPCOM prin aport in natura in valoare de 22.587.300 lei, reprezentand imobilizari necorporale finantate din fonduri ale Bancii Internationale de Reconstructie si Dezvoltare (proiecte derulate in perioada 2004-2009. Majorarea de capital social in valoare de 22.587.300 lei a fost inregistrata in contabilitatea OPCOM pe seama contului „Capital social subscris nevarsat”.

Avand in vedere ca operatiunea de majorare a capitalului social s-a realizat prin aportul in natura al unor active de o specificitate deosebita, a caror functionalitate in contextul activitatii OPCOM este esentiala din perspectiva oportunitatii aportarii lor la capitalul social al societatii, atat din punct de vedere juridic cat si contabil, in vederea inregistrarii in contabilitate a fost necesara evaluarea aportului in natura. In urma finalizarii raportului de evaluare contractat de OPCOM, in luna decembrie 2016, valoarea livrabilelor care constituie aport in natura la capitalul social al OPCOM a fost stabilita la valoarea de 2.095.270 lei.

Pana la data intocmirii prezentului Raport nu a fost clarificata valoarea aportului in natura la capitalul social depus de CNTEE Transelectrica S.A., astfel ca la data de 31.12.2018 majorarea de capital social in valoare de 22.587.300 lei, efectuata de actionarul CNTEE Transelectrica S.A., ramane inregistrata in contabilitate pe seama contului „Capital social subscris neversat”.

2. Contul de profit și pierdere

Cifra de afaceri realizata in anul 2018, in valoare 28.662.031 lei, reprezinta 92,01% din veniturile realizate de OPCOM in anul 2018 si reprezinta venituri realizate din serviciile prestate de OPCOM participantilor la pietele centralizate de energie electrica, de certificate verzi, de gaze naturale si raportare REMIT.

Veniturile reglementate realizate in anul 2018 din administrarea pietelor de energie electrica si de certificate verzi reprezinta circa 98,77% din cifra de afaceri realizata in anul 2018. Acestea sunt realizate in baza Metodologiei de stabilire a tarifului reglementat practicat de operatorul pietei de energie electrica si de certificate verzi, cu aplicare de la 1 ianuarie 2014, aprobata prin Ordinul ANRE nr.67/2013, cu modificarile ulterioare. Metodologia stabileste modul de determinare a venitului reglementat al operatorului pietei de energie electrica, precum si modul de calcul al tarifului reglementat pentru serviciile prestate de operator participantilor la pietele centralizate de energie electrica si de certificate verzi. ANRE stabileste prin Ordin, de regula anual, valorile componentelor tarifului reglementat practicat de operatorul pietei de energie electrica: componenta de inscriere la pietele centralizate, componenta de administrare a pietelor centralizate si componenta de tranzactionare. In aceste sens consideram ca activitatea acestor piete este reglementata de ANRE.

Alaturi de serviciile prestate participantilor la pietele de energie electrica si de certificate verzi, reglementate de ANRE, OPCOM administreaza si alte piete si produse nereglementate, piete centralizate de gaze naturale si activitati in domeniul raportarii REMIT, ale caror tarife sunt aprobate de Consiliul de administratie al OPCOM si ale caror venituri totale realizate in anul 2018 insumeaza circa 1,23% din cifra de afaceri realizata in anul 2018.

Alte venituri din exploatare realizate in anul 2018, in valoare de 2.143.611 lei, dintre care enumeram pe cele mai semnificative:

- refacturari diverse (chirie spatii subinchiriate, chirie licente PC-OTC, depasiri abonamente telefonice, conform regulament intern, etc.);
- venituri din incasare amenda restituita de ANAF ca urmare a finalizarii pozitive pentru OPCOM a unuia dintre litigiile aflate inca in derulare, si venituri din executari de garantii in conformitate cu clauzele din contractele de comodat incheiate;
- venituri din valorificarea activelor scose din functiune;
- venituri din subventii pentru investitii (amortizare aferenta unor gratuitati in cadrul contractelor incheiate);
- venituri realizate de OPCOM in cadrul proiectelor europene la care este parte (proiect PCR, proiect proiectul NEMO, proiect NWE-CEE FB-NC, proiect XBID);
- venituri drepturi de utilizare a indicilor OPCOM, in baza contractelor incheiate cu parteneri externi (EEX si PXE).

Cheltuielile din exploatare reprezinta circa 99,63% din totalul cheltuielilor realizate in anul 2018. Acestea au fost efectuate in baza programelor anuale de aprovizionare, de investitii, de formare profesionala si a strategiei de dezvoltare a OPCOM pentru asigurarea functionarii in conditii de siguranta si eficienta economica a societatii, corelate cu nivelul veniturilor estimate, aprobate pentru anul 2018.

Profitul brut si Profitul net

Rezultatul brut al exercitiului este profit in valoare de 140.188 lei, iar profitul net este in valoare de 84.354 lei.

Principalii indicatori realizati in anul 2018 sunt prezentati in structura si in dinamica dupa cum urmeaza:

INDICATORI	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2017
	lei	lei	lei	%	%
0	4	5	6	8=5/4*100	9=6/5*100
TOTAL VENITURI, din care:	29,126,274	30,181,593	31,152,227	103.62	103.22
- exploatare, din care:	29,064,308	30,095,574	30,805,642	103.55	102.36
- cifra de afaceri	28,344,278	29,199,347	28,662,031	103.02	98.16
- financiare	61,966	86,019	346,585	138.82	402.92
TOTAL CHELTUIELI, din care:	28,454,012	29,747,802	31,012,039	104.55	104.25
- exploatare	28,367,047	29,651,514	30,897,664	104.53	104.20
- financiare	86,965	96,288	114,375	110.72	118.78
PROFIT BRUT, din care:	672,262	433,791	140,188	64.53	32.5
- exploatare	697,261	444,060	-92,022	63.69	-20.72
- financiar	-24,999	-10,269	232,210	41.08	-2,261.27
4. IMPOZIT PE PROFIT	144,593	181,483	55,834	125.51	30.77
PROFIT NET	527,669	252,308	84,354	47.82	33.43

3. Indicatori financiari ai activitatii

Pe baza indicatorilor prezentati in bilant si in contul de profit si pierdere principalii indicatori de profitabilitate, de lichiditate si de risc prezinta urmatoarele rezultate, prin comparatia cu rezultatele inregistrate in perioada 2016-2018.

Indicatori de profitabilitate

In anul 2018 indicatorii de profitabilitate analizati au avut o evolutie pozitiva, sub nivelul indicatorilor realizati in perioadele anterioare, ca urmare a realizarii in anul 2018 a valorii profitului brut sub nivelul realizat in perioadele anterioare. Rezultatul brut al anului 2018 este in conformitate cu tarifele aprobate de ANRE pentru anul 2018 tinand seama de obiectivele activitatii societatii pentru perioada analizata si se inscrie in prevederile bugetului de venituri si cheltuieli aprobat. Pentru anul 2018 nu se poate calcula rata rentabilitatii din exploatare deoarece rezultatul brut din exploatare este pierdere in valoare de 92.022 lei.

Indicatori de profitabilitate, %	2016	2017	2018
Rentabilitatea capitalului angajat (Profit inaintea platii impozitului pe profit si dobanda/Capital angajat x100)	1,51	0,97	0.30
Rata rentabilitatii din exploatare (Profit brut din vanzari/Cifra de afaceri x 100)	2,46	1,52	
Rata profitului brut (Profit brut/Venituri totale x 100)	2,31	1,44	0.45

Indicatori de lichiditate

Indicatorii de lichiditate calculati inregistrează valori optime supraunitare și exprimă măsura în care societatea și-a asigurat în anul 2018 disponibilitățile necesare achitării la termen a obligațiilor curente.

INDICATORI	2016	2017	2018
Indicator lichiditate curenta			
Active curente (A), lei	219.672.734	196.230.404	382.830.922
Datorii curente (B), lei	174.372.642	149.299.755	336.166.651
Provizioane (se vor plăti într-o perioadă de sub 1 an) (C), lei	69.459	309.508	113.036
Calcul $(A)/((B)+(C))$	1,26	1,31	1,14

INDICATORI	2016	2017	2018
Indicator lichiditate imediata			
Active curente (A), lei	219.672.734	196.230.404	382.830.922
Stocuri (B), lei	246.801	71.987	266.924
Datorii curente (C), lei	174.372.642	149.299.755	336.166.651
Provizioane (se vor plăti într-o perioadă de sub 1 an) (D), lei	69.459	309.508	113.036
Calcul $((A)-(B))/((C)+(D))$	1,26	1,31	1,14

Indicatori de risc

Având în vedere că în perioada 2016 - 2018 Societatea nu a contractat credite bancare nu este necesară analiza acestui tip de indicatori.

4. Politica OPCOM cu privire la dividende

Propunerea de repartizare a profitului net realizat în anul 2018 respecta prevederile legislației specifice, respectiv: OG nr. 64/2001, OMFP nr.128/2005, OMFP nr.144/2005 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat.

Propunerea de repartizare a profitului net realizat în anul 2018, în valoare de 84.354,31 lei, este:

- 7.436,71 lei la rezerve legale;
- 42.731,80 lei pentru dividende pentru acționari, CNTEE TRANSELECTRICA SA și Statul Român, prin Ministerul Economiei, în conformitate cu legislația în vigoare aplicabilă și prevederile bugetului de venituri și cheltuieli aprobat pe anul 2018, procentul de repartizare fiind de 50% din profitul net);
- 34.185,80 lei pentru surse proprii de finanțare.

În conformitate cu prevederile legale în vigoare și coroborat cu executia bugetară a exercitiului s-a creat un provizion în valoare de 8.546 lei, pentru participarea salariaților la profitul realizat în anul 2018, suma care reprezintă 10% din profitul net intermediar calculat după constituirea rezervei legale.

Situația dividendelor calculate din profitul net în perioada 2016 – 2017 și propunere de dividende pentru anul 2018:

Indicator/Perioada	2016	2017	2018
Dividende repartizate (lei)	491.326,0	127.413,0	42.731,8

Dividendele calculate din profitul contabil net realizat în anul 2016 și cele calculate din profitul contabil net realizat în anul 2017 nu au fost repartizate și achitate către acționarul unic, ca urmare a neaprobării de către Adunarea generală a acționarilor a situațiilor financiare anuale încheiate la data de 31.12.2016 și la data de 31.12.2017 (ca urmare a neînregistrării în contabilitate de către OPCOM a capitalului social subscris nevarsat), respectiv nu a fost efectuată repartizarea profitului la data de 31.12.2016 și la data de 31.12.2017.

Urmează ca după rezolvarea litigiului, în prezent aflat pe rolul instanței de judecată, să se reia operațiunile privind aprobarea repartizării profitului realizat la data de 31.12.2016 și la data de 31.12.2017. Având în vedere că până la data prezentului raport litigiul încă nu s-a soluționat este

foarte posibil ca si repartizarea profitului pentru anul 2018 sa fie amanata, alaturi de cei doi ani anteriori.

La data prezentelor situatii financiare incheiate la 31.12.2018 propunerea de repartizare a sumelor calculate pentru dividende din profitul net al exercitiului 2016 si al exercitiului 2017 fac parte din capitalul propriu al OPCOM, ca rezultat reportat, reprezentand profitul nerepartizat din exercitiile anterioare.

Cap. III PLANUL DE INVESTITII, ACTIVELE IMOBILIZATE

1. PLANUL de investitii

Planificare, aprobare si raportare

Planul de investitii al OPCOM pe anul 2018 a fost aprobat in luna ianuarie 2018 prin Decizia nr.1/30.01.2018 si a fost actualizat pe parcursul anului prin decizii ale Consiliului de administratie pentru a reflecta cat mai fidel obiectivele propuse si posibilitatile reale de realizare a acestora in anul 2018. Activitatea de investitii in anul 2018 reprezinta o continuare a procesului de investitii derulat in perioadele anterioare si a constat in realizarea unor obiective a caror necesitate a fost determinata de cresterea eficientei activitatilor desfasurate de OPCOM prin prisma sustinerii permanente a cresterii calitatii serviciilor oferite clientilor/participantilor la piata de energie electrica si de gaze natural, corelat cu tintele propuse in "Strategia globala de dezvoltare a OPCOM pentru perioada 2018-2020. Valoarea planului de investitii pe anul 2018 a fost de 7.969 mii lei. Valoarea realizata a obiectivelor de investitii cu termen de finalizare an 2018 a fost de 3.670 mii lei, doua obiective de investitii avand ca termen de finalizare anul 2019.

Surse de finantare a investitiilor

Planul de investitii aprobat pentru anul 2018 a fost finantat integral din surse proprii.

Analiza modului de realizare

Obiectivele cuprinse in planul de investitii aprobat au fost realizate integral si la termenele programate prin planul de investitii, cu respectarea procedurilor de achizitii prevazute in "Reguli proprii privind atribuirea contractelor de achizitii", asigurand un mediu concurential in vederea selectarii celor mai avantajoase oferte din punct de vedere economic.

2. Activele imobilizate

Valoarea bruta contabila a activelor imobilizate inregistrate in patrimoniul OPCOM SA la data de 31.12.2018 s-a majorat cu 9,4 % fata de cea existenta la inceputul anului, ca urmare a faptului ca intrarile (din investitii si surplusul din reevaluare) au fost in valoare mai mare decat iesirile de imobilizari (scoateri din functiune aprobate).

Valoarea neta contabila a activelor imobilizate aflate in patrimoniul OPCOM la data de 31.12.2018 s-a majorat fata de inceputul anului cu 32,5 %, ca urmare a realizarii unei valori a investitiilor, la care se adauga valoarea surplusului din reevaluare, care au devansat de amortizarea trecuta pe costuri in anul 2018.

Cap. IV PERSONALUL SOCIETATII

1. Structura personalului

Analiza evolutiei numarului de angajati, a structurii si a calificarii acestora reflecta continuitate si coerenta cu obiectivele societatii, ceea ce constituie un argument suplimentar pentru calitatea activitatii desfasurate si performanta societatii.

In anul 2018 numarul de personal s-a diminuat de la 114 la 110 salariati, ca urmare a unor incercari repetate, esuate, de angajare de personal specializat pentru anumite activitati cu deficit de personal dar si ca urmare a analizei interne efectuata pe parcursul anului 2018 referitoare la necesarul de personal pentru fiecare activitate in parte. Actiunea de redimensionare a numarului de personal va continua cu prudenta in perioadele umatoare in conformitate cu strategia de dezvoltare a OPCOM pe perioada 2019-2021.

Analiza in dinamica a personalului pe categorii de studii indica interesul managementului pentru mentinerea in cadrul societatii a persoanelor cu studii superioare, ca o conditie esentiala pentru realizarea obiectului de activitate, si concomitent are preocuparea de a mentine un numar rezonabil

din cadrul celorlalte categorii de studii, avand argumentul de necontestat ca activitatea unei societate presupune o multitudine de operatiuni, din care pentru rezolvarea unora dintre ele nu este necesara o pregatire superioara ci o calificare care sa asigure rezolvarea activitatilor in conditii de respectare a legalitatii si cu costuri minime pentru societate.

Indicator	UM	2016	2017	2018	2018/2016	2018/2017
					%	%
Studii superioare	pers.	92	98	97	106.5	99.0
Studii medii	pers.	9	11	8	122.2	72.7
Muncitori calificati	pers.	3	2	2	66.7	100.0
Muncitori necalificati	pers.	3	3	3	100.0	100.0
Total	pers.	107	114	110	106.5	96.5

2. Raporturile cu partenerul social

Angajații OPCOM sunt afiliați la sindicatul Federația Univers (Federația Națională a Sindicatelor din Electricitate) prin Sindicatul Profesional al Dispecerilor Energetici din SEN. In conformitate cu informatiile primite din partea partenerului social, la data de 31.12.2018 numarul membrilor de sindicat era de 85 de salariați, reprezentand o pondere de 77,27 % in numarul total de salariați.

In cursul anului 2018 au avut loc un numar de 25 intalniri intre administratie si partenerul social in vederea negocierii unui nou Contract Colectiv de Munca, a unui Act aditional la CCM sau a altor subiecte de interes reciproc. Au fost asumate Protocoale si Procese verbale.

Contractul Colectiv de Muncă incheiat intre angajator și partenerul social, reglementează raporturile individuale și colective de muncă, precum și drepturile și obligațiile părților cu privire la: contractul individual de muncă; timpul de muncă și timpul de odihnă; salarizare si alte drepturi; formarea profesională; sanatatea si securitatea in munca, conditii de munca; drepturi și obligații ce decurg din raporturile de muncă; recunoașterile reciproce, drepturile și obligațiile angajatorului și ale organizației sindicale.

3. Raporturile dintre angajator și angajați

Raporturile dintre angajator si angajați se desfasoara in conformitate cu prevederile legale in vigoare, reglementarile interne si legea partilor.

4. Evaluarea personalului

Procesul de evaluare a activitatii desfasurate de salariatii OPCOM SA pentru anul 2018 s-a desfasurat in conformitate cu prevederile legale si regulile interne specifice. Cu prilejul evaluarii anuale au fost stabilite obiectivele de performanta individuale pentru anul 2019, in vederea cresterii eficientei activitatii desfasurate de fiecare salariat, conf. art. 40(1), lit.(f) din Codul Muncii.

Cap. V EVALUAREA ACTIVITATII PRIVIND MANAGEMENTUL RISCULUI

1. Riscuri financiare

Managementul riscului de pret

Riscul de contrapartidă reprezintă riscul de neîncasare a contravalorii serviciilor prestate pe piata de energie electrică si cea de gaze naturale. Tratamentul riscului de contrapartidă se bazează pe factori de succes externi si interni, respectiv:

- factori externi: reglementarile Autoritatii Nationale de Reglementare in domeniul Energiei si acomodarea participantilor la piețele centralizate cu reglementarile si procedurile specifice de lucru;
- factori interni: diversificarea portofoliului de produse oferite participantilor si perfectionarea continua a activitatii desfasurate.

Managementul riscului lichiditate si riscului de schimb valutar

Avand in vedere ca OPCOM nu are contractate credite bancare iar nivelul datoriilor si al creantelor este monitorizat permanent nu se poate vorbi despre existenta riscului de lichiditate.

Riscul datorat fluctuațiilor cursului de schimb (ca urmare a exprimării în lei a datoriilor în valută, la cursul de schimb comunicat de BNR pentru sfârșitul perioadei de raportare) este analizat permanent. Riscul legislativ (inclusiv ale mediului de reglementare) poate îngreuna activitatea curentă la diversele niveluri ierarhice.

Riscul contabil

Ținând seama de faptul că aplicația contabilă utilizată de OPCOM este supravegheată permanent și contabilitatea se desfășoară în mod continuu nu există acest risc.

2. Politicile și obiectivele societății privind managementul riscului

OPCOM SA are în vedere gestionarea riscurilor printr-un management atent față de factorii interni și externi societății, prin sistemul de management al calității, prin sistemul de management al securității informației, prin activitatea de audit intern, prin activitatea de control financiar de gestiune și cea de control financiar preventiv în vederea identificării, cuantificării, prioritizării, tratării, raportării și monitorizării riscurilor.

Administrarea riscurilor Societății constă în stabilirea a două seturi de soluții de tratare a riscurilor și determinarea structurii optime a acestora:

- soluțiile financiare, care includ asigurările;
- soluțiile organizatorice, care diminuează riscurile prin intermediul organizării/proiectării/ planificării/ structurării activităților, a planurilor privind comunicarea și măsurile privind continuitatea afacerii, după producerea unui risc, precum și administrarea riscurilor prin intermediul procedurilor și prin întărirea măsurilor de securitate și siguranța a muncii.

Cap. VI ACTIONARI, ADMINISTRAREA, CONDUCEREA EXECUTIVĂ A SOCIETĂȚII ȘI EVALUAREA ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE

1. Adunarea generală a acționarilor

În conformitate cu Actul Constitutiv al OPCOM capitalul social era detinut la data de 31.12.2018 astfel:

- a) Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” S.A. deține 3.068.730 acțiuni, având o valoare nominală totală de 30.687.300 lei și reprezentând 97,84% din capitalul social.
- b) Statul Român, prin Ministerul Economiei, deține 67.879 acțiuni, având o valoare nominală totală de 678.790 lei, constând în aport în natură (reprezentând terenuri), reprezentând 2,16% din capitalul social.

Acționarii vor putea fi reprezentați în Adunarea generală a acționarilor OPCOM S.A. după cum urmează:

- a) Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” – SA, în calitate de acționar, este reprezentată în Adunarea generală a acționarilor OPCOM SA prin reprezentantul său legal care poate da împuternicire pentru respectiva adunare unuia sau mai multor reprezentanți desemnați aprobând mandatul acestora;
- b) Statul Român, în calitate de acționar, este reprezentat de Ministerul Economiei care poate da împuternicire pentru respectiva adunare unuia sau mai multor reprezentanți desemnați aprobând mandatul acestora.

2. Consiliul de administrație

Societatea este administrată în sistem unitar de către un Consiliu de administrație format din cinci membrii. În cursul anului au fost înregistrate modificări în cadrul componentei Consiliului. Membrii Consiliului de administrație sunt numiți și revocați, conform statutului, de către Adunarea generală a acționarilor, în baza mandatului acordat de către Directoratul CNTEE Transelectrica SA și de către DPAPS – Ministerul Economiei. Membrii Consiliului de administrație al OPCOM SA sunt numiți provizoriu pe o perioadă de cel mult 4 ani. Consiliul de administrație este prezidat de președintele desemnat de Adunarea generală ordinară, iar în cazul în care președintele se află în imposibilitate temporară de a-și exercita atribuțiile, pe durata stării respective de imposibilitate Consiliul de administrație poate însărcina un alt administrator cu îndeplinirea funcției de președinte.

Consiliul de administrație a delegat o parte din competențele sale de conducere Directorului general al Societății. Directorul general nu este membru al Consiliului de administrație.

În conformitate cu prevederile legii nr.31/1990, cu modificările ulterioare, activitatea membrilor Consiliului de administrație se desfășoară pe baza de contract de administrare.

În cadrul Consiliului de administrație al OPCOM funcționează două comitete consultative:

- Comitetul de Nominalizare și remunerare, format din trei membri;
- Comitetul de Audit, format din doi membri.

În anul 2018 Consiliul de administrație al OPCOM SA a avut următoarea componentă:

Nume, prenume	Calificare	Funcția	Perioada de exercitare mandat
Popescu Elena	inginer	Presedinte	Decembrie 2014 – 19.10.2018
Olteanu Catalin Cosmin	jurist	Membru provizoriu	Mai 2015 - prezent
Chiser Anca-Magdalena	inginer, jurist	Membru provizoriu	Mai 2015 – 28.03.2018
Braniste Felix-Florin	jurist	Membru provizoriu	Mai 2015 - prezent
Nicolescu Petre Iulian	jurist	Membru provizoriu	Octombrie 2015 - prezent
Munteanu Remus	Specialist administratie publica	Membru provizoriu	Mai 2018 - prezent
Chirica Mihai - Dan	inginer diplomat	Membru provizoriu	Octombrie 2018 - prezent

Potrivit informațiilor furnizate de membrii organelor administrative, de conducere și supraveghere ale Societății, în anul 2018 aceștia nu s-au aflat în niciuna dintre situațiile de incompatibilitate prevăzute de legea nr.31/1990, cu modificările ulterioare.

3. Conducerea executivă a Societății

În anul 2018 conducerea executivă a OPCOM SA a fost realizată de Directorul general, patru directori executivi și un director de dezvoltare-implementare proiecte. În cursul anului nu au fost înregistrate modificări în cadrul componentei conducerii executive.

Nr. crt.	Nume și prenume	Profesia	Calitate
1.	Ionescu Victor	inginer	Director general
2.	Lupului Luminita	inginer	Director, Direcția Tranzacții-Decontare Termen Scurt
3.	Fediuc Silvia	economist	Director, Direcția Economică
4.	Barsanescu Remus	inginer	Director, Direcția Informatică și Telecomunicații
5.	Popa Rodica	inginer	Director, Direcția Tranzacții la Termen și Certificate
6.	Setran Cristina	inginer	Director de program

În conformitate cu prevederile legii nr.31/1990, cu modificările ulterioare, activitatea Directorului general se desfășoară în baza unui contract de mandat. Consiliul de administrație a delegat o parte din competențele sale de conducere Directorului general, care reprezintă societatea în relațiile cu terții și în justiție.

Celelalte persoane care fac parte din conducerea executivă ocupă, în cadrul Societății, denumirea tehnică de director, respectiv de director de program, aceștia fiind salariați ai OPCOM SA în baza unui contract individual de muncă, fiind numiți și revocați prin decizie de către Directorul general. Personalul de conducere și execuție din cadrul OPCOM este angajat, numit și concediat de Directorul general, în conformitate cu prevederile Actului constitutiv și al Contractului Colectiv de Muncă.

4. Evaluarea activității societății

În anul 2018 activitatea desfășurată în cadrul OPCOM SA a fost supusă verificării prin intermediul:

- Auditului financiar, pentru situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2017;
- Auditului intern în conformitate cu planul de audit. Activitatea de audit intern a fost verificată de structura de audit intern din cadrul companiei CNTEE Transelectrica SA;

- Controlului financiar de gestiune;
- Controlului financiar preventiv;
- Controlului inopinat efectuat de Ministerul Finantelor Publice prin Directia Generala de Administrare a Marilor Contribuabili pentru perioada 2012-2017;
- Controlului efectuat de Autoritatea Nationala de Reglementare in Domeniul Energiei pentru verificarea tranzactiilor cu certificate verzi efectuate in perioada aprilie-decembrie 2017;
- Auditului efectuat in conformitate cu managementul calitatii (ISO 9001);
- Auditului efectuat in conformitate cu managementul securitatii informatie (ISO 27001).

Declaratia administratorilor

După cunostintele noastre, situatiile financiar-contabile incheiate la 31 decembrie 2018, intocmite în conformitate cu reglementarile contabile aplicabile (Ordinului MFP nr.1802/2014, cu modificarile si completarile ulterioare), oferă o imagine corectă si conformă cu realitatea a activelor, obligatiilor, contului de profit si pierdere ale OPCOM SA si prezentul Raport cuprinde informatii corecte si conforme cu realitatea cu privire la dezvoltarea si performantele Societatii.

Director general

Victor IONESCU

Director DE

Silvia FEDIUC

Director DTDTS

Luminita LUPULUI

Director DTTC

Rodica POPA

Director DIT

Remus BARSANESCU

Director Program

Cristina SETRAN